MENHELY
ALAPÍTVÁNY

BESZÁMOLÓ A MENHELY ALAPÍTVÁNY 2020. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL.

MENHELY ALAPÍTVÁNY

IMPRESSZUM

A Menhely Alapítvány 2020. évi munkájáról szóló beszámolóban szereplő fotókat Aknai Zoltán, Bazsa Tibor Zsolt, Csanádi Gábor, David Háva, Elekes Ágnes, Horváth Ádám, Naszvadi Tibor, Román Péter, Szenográdi Réka, Weiler Péter és sokan mások készítették.

Terv és tördelés: Primusz F. Péter; a szerzők megjelölésével feltüntetett versek és grafikák a Fedél Nélkül alkotói munkája. A előoldali borító Kovács Béla alkotása felhasználásával, a hátsó borító Szüdi János ötlete alapján készült.
Hátsó borító: A Fedél Nélkül lapárusai nevében is köszönjük támogatóink gyors és nagylelkű adományait, melyből a Covid19 világjárvány alatt lakhatási és megélhetési támogatással segíthettünk csökkenteni a helyzet nehézségeit!

Beszámolónk nem jöhetett volna létre az önkéntesen végzett kreatív munkák nélkül - hálásan köszönjük!

Nonstop hívható Diszpécser Szolgálat: + 36 1 338 4186 / 1
Székhely: 1082 Budapest, Vajdahunyad utca 3.
Levelezési cím: 1082 Budapest, Baross utca 41.
E-mail: alapitvany@menhely.hu

Kuratórium: Baán Csaba, dr. Győri Péter, Tánczos Éva
Felügyelő Bizottság: Kemény Mária, Mózer Péter, Varga Csaba

Weboldal:
Menhely Alapítvány: menhely.hu
Menhely Alapítvány / Fedél Nélkül: fedelnelkul.hu
Menhely Alapítvány / Első Kézből a Hajléktalanságról: menhely-ekh.hu

Közösségi oldalak:
facebook.com/menhely.hu
instagram.com/menhelyalapitvany

Online adományozás: adjukossze.hu/adomanygyujtes/1031
Adószám: 19013213-1-42
Új bankszámlaszámunk : Erste Bank 11600006-00000000-95302777
Bírósági bejegyzés: Fővárosi Ítélőtábla 01-01-0000966

*Adományozzon telefonon vagy SMS-sel: egy egység ára 500 Ft.
Kézirat lezárása: 2021. május 30. Minden jog fenntartva.
© Menhely Alapítvány, Budapest 2021.

TARTALOMJEGYZÉK

Köszöntő **2**
A Fővárosi Hajléktalanügyi Konzorcium tevékenysége **4**
Közép-Magyarországi Regionális Diszpécser Szolgálat **6**
Krízisautó **8**
Speciális utcai gondozó szolgálatok **9**
Utcai gondozó szolgálatok **10**
Erzsébetvárosi Utcai Gondozó Szolgálat
Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálat
Külső-Ferencvárosi Utcai Gondozó Szolgálat
Zuglói Utcai Gondozó Szolgálat
„Vajda 3" Menhely **12**
Első befogadó szálláshely
Éjjeli menedékhely
Lábadozó, krízisrészleg
Hajléktalanok Otthona
Nappali melegedő
Csomagmegőrző
A „Vajda 3" Covidkronológia 2020. **13**
Zenehallgató csoport a Vajdán **14**
Koronavírus és szociális munka
„Világjárvány előtt..." - sajtóközlemény **16**
Oikos Segítőház
Menhely Alapítvány Módszertan **17**
Práter utcai Nappali Melegedő **18**
Incorpora - Munkavállalást Segítő Program **19**
Újévi sóhajok
Kürt utcai Nappali Centrum **20**
„Úton" - Lakhatást Segítő Integrációs Program **21**
Kiemelt ügyintézés - „Pályamódosító" program **22**
Nemzetközi együttműködések **24**
„HomelessTalk projekt"
„NoOneSleeps projekt"
Fedél Nélkül - Otthontalan Emberek Műhelye **26**
Rólunk? Tőlünk! - beszéljünk a hajléktalanságról **30**
2020 eseményei, támogatóink **31**
Önkéntesvallomások **33**
Interjú a 2020-as Év Menhelyesével **34**
Önkénteseink munkája **35**
Év Önkéntese 2020.
Támogatóink, együttműködő partnereink **36**

KEDVES OLVASÓ!

„A természet tiszta rendszer, abban csak tiszta válaszok vannak.”
Szent-Györgyi Albert

A Menhely Alapítvány az országban elsőként hozott létre hajléktalan emberek számára egyéni esetkezelésen alapuló gondozási központot, nappali melegedőt, 24 órában működő Diszpécser Szolgálatot, ingyenes jogvédő szolgálatot, valamint idős hajléktalan emberek számára tartós elhelyezést biztosító otthont. Alapítványunk a kiadója az ország első utcalapjának, a Fedél Nélkül újságnak. Különféle alternatív programokat valósítunk meg, hogy az álláskeresők jó eséllyel induljanak el a munkaerőpiacon, és ha már van jövedelmük, akkor magasabb szintű, akár önálló lakhatást is biztosíthassanak maguknak. 2011 óta a Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium keretében fővárosi támogatást közvetítünk a hajléktalanellátó szervezetek számára, hogy minél kevesebben töltsék éjszakáikat az utcán.

Az elfogadáshoz, a toleranciához, a megértéshez a megismerésen keresztül vezet az út, ezért fontosnak tartjuk, hogy a hajléktalan emberek sorsára, a velük végzett sokszínű szociális munkára minél szélesebb körben hívjuk fel a figyelmet. Éppen ezért számos társadalmi érzékenyítő programunk van, melyek célja a hajléktalanság árnyaltabb bemutatása, az előítéletek csökkentése.

A 2020-as év a „pandémia” árnyékában telt el, és ezt az árnyékot még az sem oszlatja, hogy e szó láttán, hallatán sokan elsőre kis pufók, fekete-fehér bundás mackók hancúrozását képzelik maguk elé. Azonban az a pandamánia…

Intézményeink járvánnyal kapcsolatos intézkedéseit e helyütt nem sorolom fel, mivel beszámolónkban részletesen írunk róluk. Alább a fővárosi ellátás összehangolt működésének érdekében tett legfontosabb tevékenységeinket összegzem.

A Menhely Alapítvány a Fővárosi Önkormányzattal a „élhetőbb szálláskörülmények”, valamint a téli krízisalap biztosításához megkötött támogatási szerződésből 3 millió forintot használt fel a járvány elleni védekezésre. Ebből az összegből védőfelszereléseket, fertőtlenítő szereket, valamint mobil kézmosókat telepítettünk az ellátórendszer különböző pontjaira.

A Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálata a Fővárosi Önkormányzattal szoros együttműködésben számtalan adatgyűjtést végzett, folyamatosan gyűjtötte és rendszerezte a védekezés minél hatékonyabbá tételéhez, valamint a Fővárosi Önkormányzat által az ellátórendszer számára nyújtott élelmezéshez, a védőfelszerelések biztosításához szükséges információkat. Az alábbi területek felmérésében közreműködtünk:

az élelmiszerosztás rendelkezésre álló feltételei, étkeztetés gyakorlata, és igényei,
- a szállások fokozottan veszélyeztetett, idős lakói,
- szervezetek járványügyi intézkedései,
- intézmények, szolgáltatások működésében bevezetett változtatások,
- fertőzöttek nyilvántartása a járvány terjedésének korlátozása érdekében,
- katonai sátrak telepítése,
- maszk, és védőfelszerelés igények,
- ajánlás, protokoll,
- egészségügyi centrumok munkamegosztása,
- szűrések, tesztelések,
- információ szállásokról, programokról.

Részt vettünk a március 22-én kiküldött „A Covid19 koronavírus-járvány elleni védekezés feladatai és lehetőségei a hajléktalan ellátásban" című anyag összeállításában, illetve az ugyancsak a Fővárosi Önkormányzat által biztosított tesztelés szervezésében is. Az utóbbi projekt esetében sikerült biztosítani a fővárosi intézményrendszerben ügyfélkapcsolattal dolgozó valamennyi munkatárs, minden éjjeli menedékhelyen lakó, a veszélyeztetettebb átmeneti szállókon élők és a nappali melegedők ügyfeleinek szűrését is. Április 10. és május 10. között összesen 4 500 szűrés megszervezésében működtük közre.

A hajléktalanellátó rendszer célirányos együttműködésének érdekében megszerveztük az egészségügyi centrumok és az ellátók összekapcsolását, hogy lehetőség szerint mindegyik egészségügyi centrum nagyságrendileg hasonló ügyfélszámmal, illetve ellátóintézménnyel dolgozzon együtt.

A különböző szervezetek járványügyi intézkedéseiről, a nemzetközi tapasztalatokról adatbázisokat hoztunk létre, hogy minél szélesebb körű információkhoz juthassanak hozzá a szolgáltatók. A beérkező információk alapján ugyancsak számtalan projekt koordinálását végeztük, például információs anyagokat juttattunk el a szervezetekhez, közreműködtünk a Fővárosi Önkormányzat által biztosított 44 ezer sebészeti maszk elosztásában, valamint (a HKA munkatársaival közösen) napi 12 ezer adag élelmiszer szétosztásában, ezen felül katonai sátrak, mobil kézmosók biztosításában vettünk részt.

Ez a beszámolónk a járvány harmadik hulláma idején íródik. Visszatekintve a járvány elmúlt egy évére, talán elmondható, hogy az első hullám során bevezetett rendkívül szigorú korlátozó intézkedések szolgálhatták volna a későbbiekben is a nagyobb biztonságot. Számunkra a második hullám volt a legdrámaibb időszak, amikor a fertőzés bekerült Vajdahunyad utcai bentlakásos intézményünkbe is. Az idősotthon, valamint a lábadozó részlegünk lakói közül végül hárman maradtak alul a vírussal folytatott küzdelem során. Ezt a beszámolót az ő emléküknek is ajánljuk.

Sokat tanultunk a járványból.

Kizökkentett minket is a megszokott kerékvágásból. Újra kellett gondolnunk a működésünket, gyakorlatilag szolgáltatásaink minden területén. A bárki számára látható legszembetűnőbb változás, hogy újra bevezettük a „sorban állás intézményét", pedig sok esetben ezt hosszú évek alatt sikerült megszüntetni, de legalábbis kisebbre szorítani. Most megint a legtöbb szolgáltatásért fegyelmezetten, távolságtartással sorba kell állni. De ez talán egy vállalható nehézség, cserébe a biztonságért.

Az új szabályok közül vannak olyanok, melyek soha nem kerültek volna bevezetésre (nem is jutott volna eszünkbe, hogy máshogy is lehet csinálni), de jó eséllyel a járványhelyzet megszűnése után is megmaradnak majd.

Szállónkon a kényszerű összezártság egy közösség létrejöttének lett a megalapozója, ami aztán olyan programok megszületéséhez járult hozzá, melyek reményeink szerint, szintén tovább élnek majd.

Talán az egyik legfontosabb tanulság, hogy az „egymás mellett élésből" „együtt élést" kell kialakítanunk. Együtt kell élnünk másokkal, és ezt mindig lehet jobban csinálni. Az együttélés minőségén mindig lehet javítani. Figyelnünk kell, tanulnunk kell egymástól, és értenünk kell egymást, megértenünk a másikat, mert felelősséggel tartozunk magunkért, és a velünk együtt élőkért is. És ez természetesen nem csak a hajléktalanellátás kihívásokkal teli területére igaz.

Hálás köszönet illeti támogatóinkat, adományozóinkat, a velünk dolgozó önkénteseket, akik odaadó munkájukkal, a Menhely Alapítvány által képviselt ügyek melletti elkötelezettségükkel újra és újra megerősítik a civil társadalom segítőkészségébe vetett hitünket. Mi 2020-ban is azon dolgoztunk, hogy ismét néhány lépéssel közelebb kerüljünk alapítványunk céljához: **Mindenkinek legyen otthona! – egy lakásban, egy településen, egy hazában.**

Aknai Zoltán
Igazgató

A FŐVÁROSI HAJLÉKTALANÜGYI KONZORCIUM TEVÉKENYSÉGE

A Fővárosi Önkormányzattal együttműködésben 2011-ben jött létre a Fővárosi Hajléktalanügyi Konzorcium, mely a Menhely Alapítvány és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület vezetésével fogja össze a fővárosi hajléktalanellátó szervezetek munkáját. A konzorcium célja, hogy a szervezetek összehangoltan végezzék tevékenységüket annak érdekében, hogy a közterületen élő hajléktalan emberek minél nagyobb számban vegyék igénybe a szállásokat és egyéb szolgáltatásokat, így minél kevesebb hajléktalan ember kényszerüljön utcán vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségekben élni. A Fővárosi Önkormányzat támogatásának köszönhetően a konzorciumot vezető (gesztor) szervezetek koordinálják a szervezetek együttműködését, és pénzügyi forrást is biztosítanak számukra. A konzorcium tagjai véleményezhetik, értékelhetik a gesztorok döntéseit, és javaslatokat tehetnek az ellátás továbbfejlesztésére.

A konzorcium tevékenységei:

I. Diszpécser Szolgálat működtetése

A Menhely Alapítvány minisztériumi kijelölés alapján látja el a Közép-magyarországi Regionális Diszpécser Szolgálat feladatait, melynek működése részben a konzorcium pénzügyi forrásából biztosított. A Diszpécser Szolgálat 24 órában telefonos információs szolgálatot működtet, egyik legfontosabb feladata az utcán tartózkodó, krízishelyzetbe került hajléktalan emberek részére az azonnali segítségnyújtás megszervezése. Ezen túl gyűjti, és szerkesztett formában közli az ellátással kapcsolatos információkat, szervezi és koordinálja az utcai szolgálatok, krízisautók, speciális utcai szolgálatok működését, szakmai fórumokat szervez, valamint figyelemmel kíséri a konzorciumban résztvevő szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat. Beszámolónk 6. oldalán részletesen beszélünk e munkánkról.

II. Krízisautók, speciális utcai szolgálatok működtetése

A krízisautók és speciális utcai szolgálatok működésének célja, hogy napi 24 órában Budapest és Pest megye területén krízishelyzetbe kerülő fedél nélkül élőkhöz olyan képzett és tapasztalt szociális munkások jussanak el, akik képesek egyéni szükségletekre reagáló, adekvát szakmai segítséget nyújtani. A krízishelyzetek megoldásán túl a szolgáltatás közvetett célja csökkenteni a közterületen élők számát azzal, hogy a fedél nélkül élő embereket különféle szociális ellátásokhoz, és a számukra szükséges szociális intézmények igénybevételéhez segíti. A feladatot 2020-ban a két gesztor mellett 5 másik szervezet - a BMSZKI, a Keresztény Advent Közösség, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, az Utcafront Menedék Hajléktalan Személyek és Szenvedélybetegek Integrált Intézménye valamint a Magyar Vöröskereszt - látta el. A Menhely Alapítvány Krízisautójának munkájáról részletesen beszámolónk 8. oldalán olvashat.

III. Első Befogadó Szálláshelyek működtetése

Az utcán élő emberek száma csökkenthető, ha a hajléktalanszállások olyan fedél nélkül élő emberek számára is elérhetővé válnak, akik korábban valamilyen oknál fogva nem vették igénybe azokat, illetve, ha a szállókon lakók közül azok, akik tartós jövedelemmel rendelkeznek, el tudják hagyni az intézményeket. A konzorciumi együttműködés elsődleges célja ezért, hogy a hajléktalanellátó szervezetek úgy alakítsák ki szolgáltatásaikat, hogy azok minél több hajléktalan ember számára kínáljanak alternatívát az utcán élés helyett, illetve nyújtsanak lehetőséget az önálló, intézményektől független lakhatásra is.

A fentiek érdekében a Menhely Alapítvány koordinációja mellett 2020. április 1-től 9 hajléktalanellátó szervezet működtetett ún. **első befogadó férőhelyeket közterületen élő hajléktalan emberek számára, napi átlagban összesen 313 fő részére.** Ennek keretében a szervezetek vállalják, hogy intézményeiket a tartósan utcán élők igényeihez alakítják, és speciális szolgáltatásokat nyújtanak számukra: nem szabnak feltételeket a bekerülést illetően, alkalmazkodnak az utcán élők különleges igényeihez (például lehetővé teszik a páros elhelyezést), és személyre szabott támogatásokat nyújtanak. A férőhelyekre utcai szolgálatok közvetítésével lehet bekerülni. A speciális igényekkel rendelkező (pl. kerekesszékes, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, önellátásra csak korlátozottan képes) ügyfelekre magasabb támogatási összeg fordítható, és elvárás a partnerszervezetekkel szemben, hogy ennek egy részét mindenképpen az ellátottak személyes szükségleteinek kielégítésére fordítsák.

Azok számára, akik képesek az önálló lakhatásra, lakhatási támogatást nyújt a konzorcium, mely munkásszállók vagy albérletek díjára használható fel. A támogatásban olyan emberek részesülnek, akik rendszeres jövedelemmel rendelkeznek, önerőt tudnak vállalni a támogatás mellett, és vélhetően a program lejárta után is képesek lesznek a bérleményben maradni. A pénzbeli támogatás mellett szociális munkás kíséri végig a támogatott embereket a program ideje alatt, annak érdekében, hogy a résztvevők segítséget kapjanak mindennapi ügyeik intézéséhez. 2020-ban a Menhely Alapítvány támogatásával 6 szervezet biztosított önálló lakhatási lehetőséget ügyfeleinek, ezek révén összesen 134 ember költözhetett bérleményébe.

A 2020-as év a koronavírus-járvány miatt a szokásostól eltérő feladatokat rótt a hajléktalanellátó szervezetekre, ezért a konzorciumi forrás felhasználását is át kellett tervezni a partnerszervezetek igényei alapján. Annak érdekében, hogy minél több embernek nyújthassanak biztonságos kereteket az intézmények, az egyébként csak a hideg időszakban üzemelő időszakos férőhelyek további 2 hónapos működtetését vállalta május-június hónapokban 5 szervezet, összesen 125 férőhelyen. Ezen túl a konzorcium a járvány kezelésének költségeihez (védőfelszerelés, fertőtlenítőeszközök, intézményi karanténhoz szükséges eszközök és a többlet munkabér költségei) is hozzájárult.

A Fővárosi Hajléktalanügyi Konzorcium 2011-es megalakulása óta 7700 utcán élő hajléktalan személyt regisztráltak az ellátó szervezetek a programba, közülük a 2020-as évben 1130 fő vette igénybe rövidebb vagy hosszabb ideig a szállásnyújtó szolgáltatásokat. A szervezetek közötti együttműködésnek köszönhetően a 2020. január 1. és december 31. közötti időszakban **napi átlagban 447 hajléktalan ember töltötte az éjszakáit közterület helyett intézményekben.**

Fővárosi támogatással működő krízisautók, speciális utcai gondozó szolgálatok 2020-21. (Konzorcium működésének XV. és XVI. szakasza)

Szervezet	Szolgáltatás típusa	Szerződött összeg
Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség	Krízisautó és speciális utcai szolgálat	290 000 Ft
Keresztény Advent Közösség Szociális Szolgálata Alapítvány	Speciális utcai szolgálat	2 886 000 Ft
Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezete	Speciális utcai szolgálat	3 390 000 Ft
Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei	Speciális utcai szolgálat	3 948 000 Ft
Utcafront Menedék Hajléktalan Személyek és Szenvedélybetegek Integrált Intézménye	Krízisautó	6 192 000 Ft
Összesen:		16 706 000 Ft

2020-ban a korábbi évekhez hasonlóan, szociális szakemberek ismét nyújthattak be pályázatokat a **Közterület Helyett Emberibb Körülményeket (KHEK) programra**. A korábbi feltételeken nem változtattunk, továbbra is a speciális elhelyezési igényekkel rendelkező, alternatív megoldásokat kívánó, nehezen motiválható ügyfeleik elhelyezéséhez kérhettek támogatást segítőik, illetve változatlanul támogattunk a hajléktalanná válást megelőző, preventív programokat is. A legalább 6 havi utógondozást igénylő, részletesen kidolgozott gondozási tervek mellett ismét lehetett egyszeri támogatásokra is kérelmet benyújtani.

2020-ban 51 pályázat érkezett, összesen 84 ember (39 férfi, 33 nő és 12 gyermek) számára kérve segítséget. **46 program valósult meg, ezeken belül 23 esetben egyszeri támogatást biztosítottunk, és ugyancsak 23 gondozási tervet finanszíroztunk.** A korábban megszokott albérletbe, munkásszállóra költözést támogató programok mellett tavaly a pályázatok jelentős részében, 14 esetben a szociális munkások a már korábban lakásba, albérletbe költözött, a járványhelyzet miatt kritikus helyzetbe kerülő ügyfeleik lakhatásának megőrzésében kértek segítséget.

Legnagyobb örömünkre a pályázatok másik nagy csoportja a Fővárosi Önkormányzat lakáspályázatának, illetve az Utcáról Lakásba Egyesület munkájának köszönhetően az otthontalan emberek **lakásba költözésének, illetve az ehhez kapcsolódó utógondozásnak a támogatása volt: 13 ilyen program** megvalósításához nyújtottunk segítséget.

Tanulságok – további szakmai teendők

A konzorciumi működés a hajléktalanellátást végző szervezetek munkájának összehangolásával teret ad annak, hogy az intézmények képesek legyenek a közterületen élésnél emberibb körülményeket biztosítani a szállásokon, reagálva a szakmai és társadalmi elvárásokra. A konzorcium ezen túl egy új nézőpontot, finanszírozási mechanizmust alakított ki, amely folyamatosan megköveteli az ellátóktól a szakmai megújulást, a korábbinál hatékonyabb működést. Ez a finanszírozási forma és a hozzá kapcsolódó szakmai elvárások a szerződött partnereket szemléletváltásra, szorosabb együttműködésre és új módszerek bevezetésére késztették.

Az elmúlt egy év váratlan nehézségekkel szembesítette mind az otthontalan embereket, mind az őket segítő szervezeteket. A koronavírussal járó kihívások a korábbinál még hangsúlyosabb koordinációra sarkallták az intézményeket annak érdekében, hogy minden hajléktalan ember a lehető legbiztonságosabb körülmények között vészelhesse át ezt az időszakot. Elmondhatjuk, hogy a konzorciumi működési forma megfelelő szakmai és pénzügyi keretet ad ahhoz, hogy ez az együttműködés hatékonyan megvalósulhasson.

Bízunk abban, hogy a Fővárosi Önkormányzat továbbra is támogatni fogja a programot, hiszen a tapasztalatok és a számok azt mutatják, hogy a közterületeken élő hajléktalan emberek számára nélkülözhetetlen segítséget nyújt mind szállásnyújtó, mind a krízishelyzetek kezelését célzó szolgáltatásaival.

Kovács Béla alkotása

A Fővárosi Önkormányzat és a Menhely Alapítvány között megkötött szerződések alapján
2020. január 1. és 2020. december 31. között finanszírozott első befogadó férőhelyek

Szervezet	teljesített vendégéjszakák száma (db)	támogatás összege (Ft)
Magyar Vöröskereszt	36 681	24 943 000
Hajléktalanokért Közalapítvány	25 495	18 354 000
Baptista Integrációs Központ	9 822	7 579 000
Twist Olivér Alapítvány	14 758	8 981 000
Rés Szociális és Kulturális Alapítvány	7 172	7 520 000
Kiút Egyesület	3 383	4 769 000
Utcáról Lakásba Egyesület	2 653	4 162 000
Tiszta Forrás Alapítvány	2 880	2 923 000
Misszió Alapítvány	9 323	5 260 000
BMSZKI	21 916	12 709 000
Menedékház Alapítvány	6 770	8 070 000
Magyar Evangéliumi Testvérközösség	12 345	6 648 000
Mindösszesen:	153 198	111 918 000

KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS DISZPÉCSER SZOLGÁLAT

A Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálatának feladata, hogy a folyamatosan fejlődő, változó budapesti és Pest megyei szociális ellátórendszer működéséről információkat gyűjtsön, rendszerezzen, közvetítsen, és koordinációs tevékenységével segítsen a meglévő lehetőségek minél optimálisabb kihasználásában mind az igénybe vevő rászorulóknak, mind a rajtuk segíteni akaró szakembereknek, mind a laikus érdeklődőknek.

2020-ban összesen 10 512 hívás érkezett telefonszolgálatunkhoz, ez kevesebb, mint az előző 12 hónapban érkezett hívások száma. (2019-ben 12 595 hívást fogatunk.) A csökkenés elsősorban a járványhelyzettel, illetve a kapcsolódó kijárási tilalommal, valamint az őszi-téli hónapok korábbinál is enyhébb időjárásával függött össze.

Koordinációs tevékenységek

Telefonszolgálatunk látja el a Közép-magyarországi Regionális Diszpécserszolgálat feladatait, illetve mi **koordináljuk a vidéki szervezetek tevékenységét, az egész hálózat működését** is. Összesítjük a régiókból kapott különböző adatokat, havonta megbeszéléseket szervezünk a telefonszolgálatok számára, emellett betanítjuk új munkatársaikat. A nyári hónapokban 4 vidéki szolgálat hívásait fogadtuk éjszaka és hétvégén, 2 szolgálatét pedig csak hétvégén.

Az **éjjeli menedékhelyek tevékenységének összehangolásaként** havonta megbeszéléseket szervezünk munkatársaik számára. Ezekre a találkozókra február végéig minden alkalommal más helyszínen került sor, így lehetőség nyílt egymás intézményeinek, illetve a frissen létrejövő új szolgáltatások megismerésére is. Márciustól a járványveszély miatt szüneteltettük a személyes találkozókat, majd a technikai feltételek biztosítását követően ősztől online formában folytattuk a megbeszéléseket.

Munkánkban jelentős szerepet kap az utcákon, nem lakás céljára szolgáló helyiségekben élő fedél nélküli emberek ellátása, a velük kapcsolatos utcai bejelentések fogadása. Célunk, hogy a lakosság, a szociális és egyéb intézmények, hatóságok aktív közreműködésével segítsük az otthontalan embereket, csökkentsük az utcákon élni kényszerülők számát. Ennek nélkülözhetetlen feltétele az utcai szolgálatokkal való folyamatos együttműködés. Budapesten 38, Pest megyében 10 utcai gondozó szolgálat működik, velük 2020-ban is megkötöttük az 1/2000-es SzCsM rendelet 104. § 7. bekezdésében meghatározott együttműködési megállapodást. A mindennapos munkakapcsolat mellett az utcai gondozó szolgálatok esetében is fontosnak tartjuk, hogy legyen lehetőség a rendszeres személyes találkozásra, a tapasztalatok, az esetleg felmerülő problémák, konfliktusok megbeszélésére. Erre biztosít lehetőséget az **Utcai Gondozó Szolgálatok Szakmai Fóruma.**

Az utcai szolgálatok munkáját egészíti ki a téli időszakban a **krízisautók, speciális utcai szolgálatok** tevékenysége, melyek a közterületeken kialakuló legkritikusabb helyzetek megoldásában nyújtanak egy órán belül segítséget. Az ezeket működtető szervezetekkel mindennapos az együttműködésünk, és egy kicsit más problémákkal küzdenek, mint az utcai szolgálatok, így számukra a téli időszakban ugyancsak havonta egy alkalommal külön megbeszélést szervezünk.

Az utcai szolgálatok tevékenységének koordinációjával kapcsolatos tevékenységünk talán szakmailag legizgalmasabb eleme az **intézményközi esetmegbeszélő csoport működtetése.** Ezt 1997-ben azért hoztuk létre, hogy erősítsük az ellátási formában dolgozók személyes kapcsolatait, az - akár többek által is ismert - esetek közös feldolgozásával segítsük azok kezelését, megoldását, és ezen keresztül közös szakmai normák kialakulását is.

Kevésbé a mindennapos munka részei, de koordinációs tevékenységünk fontos elemei azok az **alkalmi szervezések, megmozdulások, adatgyűjtések,** melyekhez szakmai kapcsolatrendszerünket használjuk fel. 2020 őszén telefonszolgálatunk koordinálta a Felkai Béladíj kiosztásával kapcsolatos feladatokat. A jelöléseket feldolgoztuk, azonban a szokásos évi díjátadót a súlyosbodó járványhelyzet miatt a 2021-re kellett halasztanunk.

2020 nyarán elkészítettük a Hajléktalanokért Közalapítvány pályázati felhívásához kapcsolódó **Együttműködési Szándéknyilatkozatot,** mely a Közép-magyarországi régióban működő, hajléktalan emberek ellátásával foglalkozó szervezetek tervezett programjait, ezek egymásra épülését, együttműködésük kereteit mutatja be. A dokumentum „vörös riasztás" fejezete azokat az önként vállalt feladatokat, szolgáltatásokat tartalmazza, melyek nélkülözhetetlenek rendkívüli időjárási körülmények esetén. Fontos eleme, hogy a „túlélési pontok" listája nyilvános, és amennyiben a vörös riasztás életbe lép, igyekszünk is minél több helyen nyilvánosságra hozni (weboldalunkon, a közösségi médiában és a diszpécserportálon), azt kérve minden segíteni szándékozótól, hogy ezekre a helyekre vigye/küldje a rászorulókat. Az intézmények azt vállalják, hogy a riasztás alatt minden hozzájuk fordulót feltétel nélkül befogadnak. Ennek a rendszernek előnye, hogy az elhelyezések nincsenek a diszpécser szolgálathoz kötve, így az teljes energiával tud az utcán lévő emberekkel kapcsolatos jelzésekkel foglalkozni. 2020-ban a megállapodás a járványügyi feladatokhoz kapcsolódó új fejezettel bővült, ebben szerepelnek az intézmények igénybevételének új szabályai, feltételei, illetve a szervezetek járvánnyal kapcsolatos vállalásai. A 2020/2021-as évre vonatkozó Együttműködési Szándéknyilatkozatot 33 szervezet írta alá.

Információgyűjtés, és- közvetítés

Az üres férőhelyek, kapacitások nyilvántartása a Közép-magyarországi régióban.

Nyilvántartjuk a budapesti éjjeli menedékhelyek kihasználtságát. A fővárosban több esti időpontban és reggel kérdezünk rá aktuális adataikra, Pest megyében reggel hívjuk az intézményeket. A helyek függvényében irányítjuk a szállás nélküli embereket a kevésbé telített intézményekbe. Az adatokat rögzítjük, illetve összesítjük a régiókban működő telefonszolgálatok hasonló adataival, így minden nap teljes adatbázisunk van a Magyarországon működő összes éjjeli menedékhely előző éjszakai kihasználtságáról.

A működési problémák, ellátási zavarok, hiányok felderítése, jelzése.

Összesítjük, elemezzük, értékeljük a telefonszolgálatok által gyűjtött statisztikai adatokat, információkat, ezek eredményeit visszacsatoljuk az ellátó szervezetekhez, a döntéshozókhoz, és használjuk saját ellátórendszerünk fejlesztéséhez. Ilyen évek óta folyamatosan jelzett probléma például az, hogy egyes intézmények csak bizonyos területekről, Pest megyei intézmények esetében csak saját településükről fogadnak rászorulókat, vagy csak az ott bejelentett lakcímmel rendelkezőket helyezik el.

Az intézményrendszer szolgáltatásaival kapcsolatos információk gyűjtése, feldolgozása, közreadása.

Gyűjtjük, rendszerezzük, illetve közreadjuk az otthontalan emberek ellátásával foglalkozó intézmények, illetve a számukra (is) biztosított szolgáltatások adatait. **Kiadványaink:** „A fővárosi hajléktalanellátó intézmények," a „Pest megyei hajléktalanellátó intézmények" és az „Anyaotthonok, családos szállók" elnevezésű füzetek. Korábban fővárosi kiadványunkat havonta, másik két füzetünket negyedévente aktualizáltuk. 2020-ban a járványhelyzet miatt havi és negyedéves információs kiadványainkat nem lehetett lekérdezni, túl gyorsan változtak a szolgáltatások, a hosszabb távon is érvényes információkat csak nyáron sikerült rendszereznünk. Tavasszal és ősszel az éjjeli menedékhelyeket és a nappali melegedőket kérdeztük hetente 1-2 alkalommal aktuális működésükről, szolgáltatásaikról.

„Keresik” szolgáltatás üzemeltetése

Az otthontalan emberek elérése érdekében a regionális szolgálatok együttműködésével **országos üzenetközvetítő rendszert** működtetünk. Ezzel a szolgáltatással kapcsolatban tavaly 239 telefonhívás érkezett ügyeleteseinkhez, de sok megkeresés érkezik levélben, e-mailben is. 2020-ban 181 embert kerestünk, és az üzenetek 10%-át sikerült átadnunk.

Adatgyűjtés és koordináció

A járványhelyzethez kapcsolódóan Fővárosi Önkormányzattal szoros együttműködésben számtalan adatgyűjtést is elvégeztünk, például a különböző szervezetek járványügyi intézkedéseiről, a nemzetközi tapasztalatokról, a szállások fokozottan veszélyeztetett, idős lakóiról, a szervezetek védekezési eszközökkel való ellátottságáról, az élelmiszerosztás rendelkezésre álló feltételeiről. A beérkező információk alapján ugyancsak számtalan projekt koordinálását is végeztük, például információs anyagokat juttattunk el a szervezetekhez, a Fővárosi Önkormányzat által biztosított 44 ezer sebészeti maszk elosztásában működtünk közre, a Hajléktalanokért Közalapítvány munkatársaival közösen napi 12 ezer adag élelmiszer szétosztását szerveztük meg, illetve katonai sátrak, mobil kézmosók biztosításában is részt vettünk.

Tájékoztatás és a szűrés szervezése

Közreműködtünk a március 22-én kiküldött „A Covid19 koronavírus-járvány elleni védekezés feladatai és lehetőségei a hajléktalan ellátásban” című anyag összeállításában, illetve az ugyancsak a Fővárosi Önkormányzat által biztosított tesztelés szervezésében is. Az utóbbi projekt keretében sikerült megszervezni minden, a fővárosi intézményrendszerben ügyfélkapcsolattal dolgozó munkatárs, minden éjjeli menedékhelyen lakó, a veszélyeztetettebb átmeneti szállón élők, és a nappali melegedők ügyfeleinek szűrését is.

Az utcai bejelentések fogadása

Napi 24 órában várjuk a fedél nélkül élők, az érdekükben telefonáló szakemberek, valamint a lakosság hívásait kritikus helyzetbe került hajléktalan emberekkel kapcsolatban. E helyzetek megoldásában együttműködünk az utcai szociális munkásokkal, krízisautókkal, szükség esetén fertőtlenítést, orvosi vizsgálatot szervezünk, illetve elhelyezést biztosítunk az éjjeli menedékhelyeken. Nyilvántartjuk a lábadozó férőhelyeken elhelyezett emberek névsorát, így egyrészt látjuk a szabad kapacitásokat, másrészt tudjuk jelezni az utcai gondozó szolgálatoknak, ha az általuk beszállított ember elhagyta az intézményt. Napi munkakapcsolatunk van a fedél nélkül élők problémájával rendszeresen találkozó egyéb szervezetekkel is (mentőszolgálat, rendőrség, közterület-felügyelet stb.). 2020-ban összesen 1974, közterületen krízishelyzetbe került hajléktalan emberre vonatkozó bejelentés érkezett Szolgálatunkhoz.

Tavasszal a központi előírások által meghatározott, illetve a fenntartók által a járványügyi kockázat csökkentése érdekében bevezetett intézkedések nagyon gyorsan, 1-2 hét alatt alapjaiban változtatták meg az intézményrendszer működését. Az átmeneti szállók felvételi tilalmát és kijárási korlátozását központi rendeletek határozták meg, az éjjeli menedékhelyek saját hatáskörben igyekeztek a fertőzésveszélyt csökkenteni, vagy az intézmények zsúfoltságának enyhítésével, vagy az igénybe vevők körének korlátozásával. Azok az éjjeli menedékhelyek, ahol nappali melegedő is működött, jellemzően 24 órás működésre tértek át, jelentős, vagy teljes kijárási korlátozásokkal. Az önálló épületben működő nappali melegedők, amennyiben lehetőségük volt rá, igyekeztek a szolgáltatások egy részét szabad téren működtetni, az élelmiszert elvitelre biztosították. Ezt az egyébként sem stabil, tervezhető helyzetet módosították folyamatosan az egyes intézményekben felbukkanó fertőzésgyanús esetek, illetve a kapcsolódó járványügyi zárlatok.

Ilyen körülmények között egyrészt nagyon nehézzé vált a fedél nélkül élő otthontalan emberek elhelyezése, másrészt a tavaszi nyári hónapokban az utcákon, közterületeken sokkal kisebb járványügyi kockázatnak voltak kitéve, mint az intézményekben. Ezért a korábbi, elsősorban elhelyezésre törekvő működésünk helyett a krízisautók, utcai szolgálatok közreműködésével igyekeztünk inkább a közterületen való ellátásukat biztosítani. Az őszi hónapoktól szerencsére könnyebbé vált az elhelyezés, létrejöttek az ehhez szükséges megfigyelők, zsilipszobák, illetve rendelkezésre álltak tesztek az új jelentkezők szűrésére. Így azokat az utcán élőket, akiknek esetében ez szükséges volt, már el tudtuk helyezni. Ebben az év végén lényeges segítséget jelentett a Józsefvárosi Önkormányzat által finanszírozott Életmentő Pont, ami ebben az évben a BMSZKI Kőbányai úti telephelyén működött. Az év utolsó két hónapjában szerencsénk is volt, mert az átlagosnál enyhébb időjárás miatt nem jelentkezett egyszerre tömeges igény a szállókon való elhelyezésre.

Juhász Ibolya alkotása

A Diszpécser Szolgálat beérkező hívásai 2020-ban

Típus	jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.	össz.
Utcai bejelentés	546	194	141	68	62	68	90	61	93	134	256	258	**1971**
Konkrét személy elhelyezése	98	53	94	251	166	107	67	49	56	56	75	77	**1149**
Konkrét adatbázis-információ közvetítése	276	198	277	340	255	314	253	185	185	222	267	210	**2982**
Általános információközvetítés az ellátórendszerről	67	36	35	60	44	35	34	22	24	24	29	24	**434**
A programjainkról szóló információk közvetítése	748	332	324	199	149	160	150	128	173	221	417	407	**3408**
„Keresik” szolgáltatással kapcsolatos hívás	24	19	24	21	21	28	17	22	21	11	13	18	**239**
Adományközvetítés	11	10	14	6	11	12	7	6	22	19	9	15	**142**
Egyéb hívás	4	2	3	4	6	10		5	6	2	3	4	**49**
Szervezés	1	0	1	1	0	0	24	24	7	11	44	25	**138**
Összesen:	1775	844	913	950	714	734	642	502	587	700	1113	1038	**10512**

KRÍZISAUTÓ

A Krízisautó működésének célja, hogy a téli időszakban napi 24 órában Budapest és Pest megye területén krízishelyzetbe került fedél nélkül élőknek olyan képzett és tapasztalt szociális munkások nyújtsanak segítséget, akik képesek a helyzet felmérése után gyors, az egyéni szükségletekre reagáló adekvát szakmai megoldásokat kínálni. A szolgáltatás közvetett célja, hogy csökkenjen az utcán, közterületen élők száma, illetve a fedél nélkül élők is kapjanak szociális ellátást, kapcsolódjanak különféle szociális pontokhoz.

Annak érdekében, hogy a nehéz helyzetbe kerülő hajléktalan emberekről tudomást szerezzünk, rendszeresen felhívjuk a lakosság figyelmét szolgáltatásunkra, újságcikkekben, tévéműsorokban, internetes fórumokon kérjük segítségüket. Együttműködünk a BRFK-val, a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatósággal, a Polgárőrséggel, és az Országos Mentőszolgálattal.

A telefonos bejelentéseket a Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálata fogadja. Többségében a lakosság telefonál, közterületen, lépcsőházakban tartózkodó hajléktalan emberekről tudósítanak, akikről nem, vagy csak nehezen eldönthető, hogy milyen állapotban vannak. A bejelentők konkrét segítséget remélnek ügyükben, vagy éppen félelmet, dühöt éreznek a menedéket keresők miatt, szabadulni szeretnének tőlük. A lakossággal való kapcsolatunkban amellett, hogy igyekszünk a bejelentők segítségére lenni, és megnyugtatásukra intézkedni, a hajléktalan ember és környezete közötti közvetítést, a tolerancia növelését is feladatunknak tartjuk.

A napi 24 órában működő Krízisautó **tevékenysége** az elsősegély jellegű élelem, ruházat, gyógyszer felajánlásától, a szociális, egészségügyi intézményrendszer működésére vonatkozó információk szolgáltatásán át, a szállásokra történő szállításon, szociális és egészségügyi intézményekbe való közvetítésen keresztül a folyamatos kapcsolattartásig ívelő tevékenységi skálán valósul meg. Fontos alapelvünk, hogy sehol senkinek nem „osztogatunk" semmit, de minden eszközt igyekszünk felhasználni annak érdekében, hogy a krízishelyzetet elhárítsuk. A szolgáltatás 24 órás működését a téli időszakban a Menhely Alapítvány Krízisautója heti 96 órában, a Baptista Szeretetszolgálaté heti 48 órában, a Magyar Evangéliumi Testvérközösségé heti 12 órában, a Máltai Szeretetszolgálaté heti 14 órában biztosítja. A szükséges források a Fővárosi Önkormányzat támogatásából állnak rendelkezésünkre.

2019/2020 telén (2019. november 1-jétől 2020. március 31-éig) a Krízisautó 174 ügyeletet adott, 444 bejelentést kapott és 184 alkalommal szállította valamelyik ellátó intézménybe a rászorulókat. A hajléktalan emberek az esetek 32%-ában éjjeli menedékhelyen, 34%-ában alacsonyküszöbű intézményben, 14%-ában első befogadó férőhelyen, 11%-ában egészségügyi centrumokban, illetve lábadozóban, 9%-ában pedig egyéb intézményekben (átmeneti szálló, nappali melegedő, saját otthon) kerültek elhelyezésre. Ezen kívül 32 alkalommal a szolgálat munkatársai mentőt hívtak a kritikus állapotú emberekhez. A tél időjárása a korábbi évekhez hasonlóan kedvező volt, a -10 fokos hőmérséklethez kapcsolódó vörös kód/vörös riasztás intézkedést Budapesten ebben az időszakban nem kellett kiadni.

A koronavírus-járvány hatását a téli időszakban még kevéssé érzékeltük, a vészhelyzet kihirdetését, március 11-ét követően az intézmények többsége ugyan lezárt, új ügyfeleket nem fogadott, de az utcán élő emberek is féltek a fertőzésveszélytől a nagy létszámú intézményekben, illetve az adott körülmények között mi sem törekedtünk mindenáron az elhelyezésükre. Csak azokat szállítottuk szállásokra, orvosi vizsgálatra, akiknek erre mindenképpen szüksége volt. Márciusban összesen 10 embert helyeztünk el, viszont 4 alkalommal hívtunk mentőautót az általunk megtalált rossz állapotú ügyfelekhez. Szerencsére munkánkat az időjárás is megkönnyítette, kifejezetten meleg volt, így nem kellett aggódnunk az utcán éjszakázó emberekért. A közterületen alvók létszáma érezhetően nőtt, a szokásos tavaszi „kiáramlás" mellett azok is inkább elhagyták a szállásokat, akik nem tudták vállalni a kijárási tilalom, illetve az épületekben bevezetett járványügyi intézkedések (maszkviselés. rendszeres kézfertőtlenítés, közösségi terek korlátozott használata) betartását. Szolgáltatásainkat is igyekeztünk a változó helyzetnek megfelelően átalakítani, a kieső, létszámkorlátozásokkal működő népkonyhák, nappali melegedők „pótlásaként" élelmiszert, konzerveket osztottunk, maszkokat, fertőtlenítőszereket biztosítottunk az utcán éjszakázó emberek számára.

Ezt a tevékenységet folytattuk **a nyári hónapokban** is, amikor a korábbi évekhez hasonlóan kedden, csütörtökön és szombaton éjszaka 19 és hajnali 2 óra között működött a Krízisautó. 2020. április 1. és 2020. október 31. között 91 ügyeletet adtunk, 106 lakossági bejelentést fogadtunk, 8 rászorulót szállítottunk éjjeli menedékhelyre, vagy orvosi vizsgálatot követően lábadozó férőhelyekre, és 5 alkalommal hívunk közterületre mentőautót.

Működésünk **az őszi hónapokban** változott meg lényegesen, amikor a hidegebb idő beköszöntével az utcán éjszakázás már komolyabb egészségügyi kockázatot jelentett, mint a fertőzés esetleges kockázata a szállásokon. Szerencsére a második hullámban az intézmények is sokkal rugalmasabban reagáltak, megfelelő óvintézkedések mellett (elkülönítés, tesztelés) a korábbinál jóval rugalmasabban helyeztek el új ügyfeleket. Ebben nagyon sokat segített a Fővárosi Önkormányzat által biztosított tesztelési lehetőség.

Magyar Tibor alkotása

Téli működésünket a megszokott módon, 2020. november 1-jétől kezdtük meg. Munkánkat jelentősen nehezítette a november 11-én bevezetett kijárási tilalom, az esti és a kora éjszakai órákban nagyon kevés lakossági jelzést kaptunk az utcákon, közterületeken tartózkodó, kritikus állapotú hajléktalan emberekről. Ezt lakossági felhívásokkal, a munkába, vagy onnan hazafelé tartó, illetve kutyasétáltató emberek figyelmének felhívásával igyekeztünk ellensúlyozni. Emellett munkatársaink a helyszínekre, bejelentésekre

tartva is fokozottan figyeltek a kint éjszakázókra, mindenkit megszólítottak, felébresztettek, akit útközben láttak. Az év utolsó két hónapjában 118 alkalommal bejelentés alapján intézkedtünk, 269 esetben a már korábban felkeresett helyszíneken élő embereket próbáltuk megtalálni, számukra segítséget nyújtani, és 35 embert szállítottunk intézményekbe.

Összefoglalva: 2020-ban lakossági bejelentés alapján összesen 461 esetben szálltunk ki közterületekre, 1117 alkalommal pedig általunk korábbról ismert rászorulókat kerestünk fel. 153 embert szállítottunk a különböző intézményekbe, és 29 alkalommal hívtunk az általunk fellelt emberhez mentőautót. 31 ügyfelünket juttattuk egészségügyi centrumokba orvosi vizsgálatra, közülük 5 ember kórházba került, 16 rászorulót a lábadozó intézmények vettek fel. Első befogadó intézménybe 26, alacsonyküszöbűbe 55, éjjeli menedékhelyre 50 általunk elhelyezett ember került.

A járványhelyzetben különös nehézséget jelentett, hogy ügyfeleink jelentős részének nincs stabil helye, ott tölti az éjszakát, ahol az este éri. Egy-egy rossz állapotú embert akár 3-4 helyszínen is próbálunk megtalálni, sajnos az esetek egy részében sikertelenül. A folyamatos vándorlás miatt a fedél nélkül élő emberek többségének megfelelő felszerelése sincs, így a téli hónapokban veszélyben, az esetek egy részében közvetlen életveszélyben vannak a közterületeken, miközben az, hogy egészségi állapotukat sem tudjuk figyelemmel kísérni, járványügyi kockázatot is jelent.

Dvorcsák Gábor alkotása

SPECIÁLIS UTCAI GONDOZÓ SZOLGÁLATOK

A speciális utcai gondozó szolgálatok feladata a krízisautók működésének kiegészítése, azok kapacitásának növelése. A szolgálatok a téli krízisidőszakban, a Krízisautó mellett, Budapesten és Pest megyében riaszthatók a kritikus helyzetben lévő hajléktalan emberek megsegítésére.

A Menhely Alapítvány a 2019. november 1. és 2020. március 31. illetve a 2020. november 1. és 2021. március 31. közötti téli krízisidőszakokban is megszervezte, koordinálta és finanszírozta a speciális utcai gondozó szolgálatok működését. A saját speciális utcai gondozó szolgálatunkon túl alapítványunk a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményeivel, a Keresztény Advent Közösséggel, a Magyar Evangéliumi Testvérközösséggel és a Magyar Vöröskereszttel kötött megállapodást speciális utcai szolgálat működtetésére. A koordinációt a Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálata végezte.

A szervezetek úgy hangolták össze működésüket, hogy mindennap riasztható legyen 2 szolgálat, különösen a bejelentések és szállítások szempontjából legkritikusabb órákban, délután hat és éjjel egy óra között.

A speciális utcai szolgálatok 2020-ban összesen 535 alkalommal láttak el ügyeletet, 212 bejelentést kaptak, és 172 esetben szállították a rászorulókat valamilyen intézménybe. Az elhelyezések túlnyomó része éjjeli menedékhelyekre történt, de az egészségügyi centrumok, illetve a Menhely Alapítvány „Vajda 3" Lábadozója is számtalan esetben fogadott rászorulókat.

Összességében elmondható, hogy a négy együttműködő szervezet 2020-ban is magas szakmai színvonalon valósította meg a programot, jelentősen hozzájárulva a főváros közterületein, kritikus helyzetben lévő emberek helyzetének rendezéséhez.

Nuszer Mirjam Johanna: Ne csüggedjél, Milána!

Szállóige már ez a mondat, minden egyes napon, amikor szomorú vagyok, tehetetlen, ezt mondom magamnak. Már a legjobb barátnőm is ezt mondja nekem, ha megtörni lát. Megfogyni nem szoktam, alkati adottság…

Először a Géza mondta a mondatot, közben aggodalmasan nézett a hatalmas, kicsit kancsal szemeivel, kezében szorongatva a selyempapíros szegfűt. Édes, picike, vékony cigányember volt, óriási szemekkel és arany szívvel. Mirjamnak hívnak egyébként, de Géza úgy volt vele, annak semmi értelme. A Milánának van. Hát így lettem én Milána, meg egyébként egy csomó más nevem is lett az elmúlt 10 évben, amióta a hajléktalanellátásban dolgozom. Mert Géza hajléktalan volt, én meg szociális munkás. Aznap épp a születésnapom volt és megtudtam, hogy egy közeli hozzátartozóm haldoklik. Eltoltam magamtól a hírt, majd, ha végeztem a munkával, majd, ha nem látja senki, akkor beengedem a tudatomba, gondoltam, de aztán jött a Géza és az érdek nélküli szeretet ilyetén megnyilvánulásával szemben tehetetlen lettem. Üvöltve kezdtem bőgni, tényleg látszott, hogy csüggedek. Akkor mondta.

Én is láttam sírni – az Álmodj királylányt hallgatta –, egyre folytak a könnyei, úgy énekelte, hogy annyi mindent elvesztettél már. Volt egy szakasz életében, amikor úgy tűnt, győzni fog, megtalálta a bátyját, lett családja, büszkén mutogatta a képeket, de aztán máshogy alakult. Mégsem kellett. És nemrég jött a hír, hogy Géza végleg elment. És én megpróbáltam eltolni a tudatomból a hírt, a Géza sem jött, hogy ezt megakadályozza, de valahogy mindig vannak Gézák, akik megtanítják, hogy kell embernek maradni az embertelenségben. […]

Mert nagyon lehet ezeket az embereket szeretni.

Fura dolog ez a szociális munkás lét. Az ember legkevésbé azért csinálja, mert olyan jól fizet. De van benne valami varázs. A varázsra hónap végén is szükség van, amikor éhes a gyerek, mégis megy az ember, csinálja, mert vannak a Gézák, a Sándorok, a bárkik, akik nap mint nap leckét adnak emberségből. […]

Egy szocmunkás naplója 1. rész, részlet a Fedél Nélkülben megjelenő sorozatból

UTCAI GONDOZÓ SZOLGÁLATOK

Az utcai szociális munka során célunk, hogy segítségünkkel minél több, közterületen élő ember legyen képes felhagyni az utcai életmóddal. Ennek eléréséhez a segítő-segített együttműködő kapcsolatára, különböző szociális ellátások igénybevételére és elhelyezésre van szükség. Mindemellett az utcai szociális munkában mindig elsőbbséget élvez a közvetlen életveszély elhárítása. Alapelvünk, hogy az utcai gondozó szolgálat tevékenysége nem az utcai lét komfortosítását szolgálja, hanem annak átmenetivé tételét. Az utcai lét embertelen, megalázó, kiszolgáltatott állapot, mely veszélyezteti az érintettek mentális és fizikai épségét, egészségi állapotát, így elsődleges feladatunk, hogy a szociális munka eszköztárát felhasználva ennek megszüntetésén dolgozzunk.

Erzsébetvárosi Utcai Gondozó Szolgálatunk közel húsz éve segíti a fedél nélküli embereket. Az utcai szociális munkát két utcai szociális munkás végzi heti öt napon keresztül, terepen töltött munkaidejük napi hat óra (háttérmunka napi két óra). Téli időszakban a jogszabályban előírt 18 és 22 óra között, továbbá a hétvégi napokon vagy akár 22 óra után is tudunk terepen lenni. Az Erzsébetvárosi Önkormányzat ellátási szerződés keretén belül 2020-ban is támogatta munkánkat. Az utcai munka háttérintézménye továbbra is a Kürt utcai Nappali Centrum, amelyben biztosítottak a működéshez szükséges egyéb feltételek (ügyintézések, tisztálkodó helyiségek, interjúszoba stb.).

Erzsébetváros a kisebb területű és népességű pesti belvárosi kerületek közé tartozik, itt viszonylag kevés a zöldterület. Az otthontalan emberek leginkább üzletportálok előtt vagy köztéri padokon, esetleg pincékben húzzák meg magukat. Túlnyomórészt férfiak (80%), nem rendelkeznek semmilyen rendszeres jövedelemmel, általában gyűjtögetésből, alkalmi munkákból tartják fent magukat. A legtöbben valamilyen érdek mentén kialakult, két-háromfős csoportokban élnek, nincs állandó helyük. Szakmai munkánknak nem célja az utcai lét állandósítása, hanem az adott ember fizikai-mentális állapotát alapul véve, vele együttműködve igyekszünk a fedél nélküli állapotot megszüntetni.

Az utcai munkában a tavalyi évet a Covid járvány hatásai és az ellene történő védekezés határozta meg. Utcai munkásainkat és az utcán élőket is igyekeztünk a megfelelő védőeszközökkel, fertőtlenítőkkel ellátni, tesztelésüket elvégeztetni. A vírus első hulláma szerencsére a melegebb, tavaszi időjárásra esett, így a szálláshelyek karanténműködése (negatív teszttel felvétel) nem okozott veszélyhelyzetet az utcán élők számára. A vírus második hullámának tetőzése a téli krízisidőszakban történt. A szállást nyújtó intézmények közül az éjjeli menedékhelyek nem kértek az ügyfelek felvételéhez Covid tesztet, így ide bekerülhettek az utcáról.

2020-ban az utcai szolgálatunkkal kapcsolatba került emberek száma 278 fő volt, közülük 101 emberrel először találkoztunk. Az utcán élőkkel a 252 működési napon összesen 2080 alkalommal találkoztunk (átlagosan 8 fővel naponta), 2010 esetben kaptak tőlünk valamilyen tárgyi segítséget (takaró, hálózsák, tea, élelmiszer, ruha). Az általunk ismert helyszíneket legalább heti rendszerességgel tudtuk látogatni. Szorosabb gondozási kapcsolatban (legalább kétheti vagy gyakoribb találkozás) 46 emberrel voltunk – közülük 10 embernél sikerült elérni az utcai életmód feladását.

A Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálat a VIII. kerületben látja el feladatát. Az utcai munka háttérintézményeként a Vajdahunyad és a Práter utcai melegedőink szolgálnak. A kerület városszociológiai szempontból igen sokféle képet mutat, ennek is köszönhető, hogy speciális helyet foglal el a fővárosi hajléktalanellátásban. Nagyobb létszámú hajléktalan csoportok találhatók itt, illetve alakulnak ki rendszeresen a kerület parkos területein, valamint a forgalmasabb csomópontokhoz tartozó aluljárók környékén. A metrómegállók és a közlekedési csomópontok továbbra is a közterületen élő emberek kedvelt tartózkodási helyei. Középső-Józsefvárosban található a Magdolna-negyed, valamint a Szigony utcai lakótelep, melyek a kerület legszegényebb városrészei, s amelyek gyakran nyújtanak ideiglenes szálláshelyet a hajléktalan embereknek. Jelentős számban találhatók a kerületben hajléktalanellátó intézmények, ami közrejátszik abban, hogy sok hajléktalan ember fordul meg itt.

2020-ban 212 ügyféllel 1594 alkalommal találkoztunk, közülük 42 emberrel először. Számukra 3763 alkalommal nyújtottunk valamilyen szolgáltatást. Rendszeresen 43 főt gondoztunk. 2020-ban 168 bejelentést kaptunk, és összesen 46 alkalommal szállítottuk ügyfeleinket valamilyen intézménybe, éjjeli menedékhelyre vagy lábadozóba. A rendszeres ellátottjaink közül 12 főt 23 alkalommal sikerült elhelyeznünk. Összesen 10 alkalommal volt szükség mentőszolgálat hívására.

Dvorcsák Gábor: A szentek kivonulása a városból

A Józsefvárosi Önkormányzattal 2020-ban ellátási szerződést kötöttünk, mely alapján kiemelt helyszíneken megerősített utcai szociális munka végzését vállaltuk. Az önkormányzat támogatása lehetővé tette, hogy a II. János Pál Pápa téren, a Palotanegyedben, a Rákóczi téren, illetve azokon a helyszíneken, ahol a lakossági bejelentések száma megemelkedett, meghosszabbított időben legyünk jelen, és ennek eredményeként jobban megértsük a helyszíneken zajló folyamatokat. A fokozott jelenlétünk során 57 fővel vettük fel, illetve tartottunk fenn kapcsolatot. 12 embert sikerült elhelyeznünk, és kétszer ennyien voltak, akik csak napközben „használták" a különböző tereket.

A Külső-Ferencvárosi Utcai Gondozó Szolgálat működési területe a IX. kerület Vágóhíd utca, Üllői út, Határ út és Soroksári út által határolt terület, valamint a Népliget, az Ecseri út, és a Pötyötyös utca metróaluljárók. A Külső-Ferencvárosra ipari és lakóterületek egyaránt jellemzők, de megtalálható itt belterületi erdő, és a Duna ferencvárosi partszakasza. Utcai szolgálatunk együttműködik a Belső-Ferencvárosi Utcai Gondozó Szolgálattal.

2020-ban utcai szolgálatunk összesen 216 hajléktalan emberrel állt kapcsolatban, akikkel összesen 1809 alkalommal találkoztunk. Szorosabb gondozási kapcsolatban 43 emberrel vagyunk, közülük 9 embernél sikerült elérni az utcai életmód feladását. Összesen 46 alkalommal helyeztük el ügyfeleinket hajléktalanellátó, vagy egészségügyi intézményekben. A mentőszolgálat segítségét 10 esetben kellett kérnünk.

A közterületi hajléktalanság csökkentésének egyik komoly akadálya, hogy az utcai gondozó szolgálatok által megtalált, gondozott emberek egy részének elhelyezését nem tudja az ellátórendszer biztosítani. Őket hiába szállítjuk be valamelyik intézménybe, 1-2 napon belül visszakerülnek az utcára, mert problémáik kezelésére a meglévő intézmények nem alkalmasak.

A speciális ellátást nyújtó egységek, részlegek szinte teljesen hiányoznak az ellátásból. Jellemzően hiányoznak a súlyos állapotú pszichiátriai és szenvedélybeteg emberek ellátására alkalmas helyek, de nagyon kevés az akadálymentesített intézmény is. A meglévő intézmények közül a nagyon elesett állapotban lévő emberek ellátására leginkább alkalmas „hajléktalanok otthona" típusú ellátásra a fővárosban összesen 60 férőhely áll rendelkezésre, ezekre közvetlenül az utcáról bekerülni szinte lehetetlen.

Zuglói Utcai Gondozó Szolgálatunk létrehozását 2016-ban a Zuglói Önkormányzat pályázati felhívása tette lehetővé. Ellátási területünk a Nagy Lajos király útjától a városhatár felé eső közterületek. A kerületben utcai szolgálatot működtető Myrai Vallási Közhasznú Egyesülettel, illetve a BMSZKI-val kötött háromoldalú együttműködési megállapodás szerint azokban az időszakokban, amikor a többi szolgálat nem működik, mindhárom szervezet fogad jelzéseket a kerület teljes területéről.

A terület bejárásának tervezéséhez munkatársaink számítógépes programunkkal útvonaltervet készítenek. A helyszíneket legalább hetente egy alkalommal felkeressük, de a legkritikusabb állapotban lévő ügyfeleinket hetente több alkalommal is meglátogatjuk. Szélsőséges időjárási körülmények között a különösen veszélyeztetett ügyfeleket naponta, vagy akár egy napon belül többször is felkeressük. 2020-ban 44 zuglói helyszínen 79 különböző emberrel 385 alkalommal találkoztunk.

Szakmai programunk leghangsúlyosabb eleme az esetkezelés. Ügyfeleink segítésére egyéni gondozási tervet készítünk. Ezekben az adott ügyfél fizikai-mentális állapotához igazodó, reális, de az utcai lét felszámolása irányába mutató célt/célokat tűzünk ki. Az egyes ügyfeleink veszélyeztetettségének mértéke nagyon széles skálán mozog. A fűthető lakókocsikban, bódékban, sátrakban saját maguk számára otthont teremtő emberek elhelyezésére az intézményrendszer nem megfelelő alternatíva. Esetükben általában egyéb ügyekben (egészségügyi ellátás megszervezése, jövedelemszerzés, családi kapcsolatok rendezése) próbálunk segítséget nyújtani. Minden más esetben azonban elsődleges feladatunknak tekintjük annak biztosítását, hogy otthontalan ügyfeleink ne kényszerüljenek az utcán élni. 2020-ban 21 ember elhelyezésében működtünk közre (26%). A rendszeresen, legalább 10 alkalommal látogatott 14 ember esetében még sikeresebbek voltunk, 6 főt (43%) sikerült elhelyeznünk.

Az utcákon, közterületeken élő emberek egészségi állapota egyre rosszabb. Ügyfeleinket tájékoztatjuk a hajléktalan háziorvosi rendelőkről, szakrendelésekről. Amennyiben állapotuk indokolja, el is szállítjuk őket ezekbe az intézményekbe. Az Uzsoki Utcai Kórház szociális munkásaival a konkrét esetekhez kapcsolódó munkakapcsolatunk van. Kórházi kezelés esetén csomagot biztosítunk ügyfeleink számára, és igyekszünk folyamatosan látogatni, biztosítani számukra azokat a felszereléseket, eszközöket, amik gyógyulásukhoz nélkülözhetetlenek. Szükség esetén segítséget nyújtunk a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök megszerzésében.

A 2019 nyarán SZGYF pályázati támogatásból vásárolt gépkocsinkat mindennapos munkavégzéshez, a terület bejárásához, ügyfeleink felkereséséhez használjuk. A szállítások túlnyomó része az elhelyezések érdekében a különböző intézményekbe irányult. 2020-ban 13 olyan ügyfelünk volt, akit gépkocsinkkal szállítottunk szállásokra, orvosi rendelőkbe, lábadozó férőhelyekre.

2020 legnagyobb kihívása a Covid19 járvánnyal kapcsolatos feladatok ellátása volt. Mivel ügyfeleink az intézményekben fokozott járványveszélynek vannak kitéve, tavasszal nem tartottuk elsődleges célnak elhelyezésüket. Szerencsénk volt, már március közepén is jóval melegebb volt a megszokottnál. Próbáltuk intenzíven ellátni az utcán élőket, több élelmiszert osztottunk, gyógyszereket, vitaminokat, fertőtlenítőszereket, maszkokat biztosítottunk számukra. A nyári kisebb szünet után ősszel a folyamatosan romló időjárás miatt jóval több embert helyeztünk el, hiszen a fertőzésveszély kisebb kockázatot jelentett, mint a hideg miatti életveszély.

Ebben az évben a szolgálatok munkáját a járványhelyzet jelentősen nehezítette, kezdetben az információk, valamint a védőfelszerelések hiánya, a második hullám idején pedig az elhelyezések esetlegessége, az elhelyezési szabályok szigorúsága, valamint a tesztelési lehetőségekhez történő hozzáférés okozta a legnagyobb problémát.

Barta Pál (Mátray): Medina

„VAJDA 3” MENHELY

A Menhely Alapítvány székhelyén működő szolgáltatások egymásra épülnek. Elsődleges célunk itt a közterületen élő hajléktalan emberek befogadása, intézményi ellátáshoz juttatása.

„Vajda 3” intézményünk 19 fős csapatában gazdasszony, orvos, nővérek, pszichiáter, szociális munkások és kisegítő feladatokat ellátó személyzet dolgozik együtt.

A Fővárosi Hajléktalanügyi Konzorcium program **első befogadó szálláshelyeként** az éjjeli menedékhely igénybevételénél előnyben részesülnek azok az utcai szolgálatok által gondozott, leromlott állapotú fedél nélküli emberek, akiknek ellátása mentális és fizikai állapotuk miatt a hagyományos ellátórendszerben nem megoldható. Speciális szolgáltatásokat biztosítunk a közterületről éjjeli menedékhelyünkre került emberek számára. A házirendet rugalmasabbá tettük, és szociális munkásaink egyéni esetkezeléssel segítenek a továbblépésben. Komplex segítségnyújtással elértük, hogy a korábban kizárólag utcán élő emberek közül sokan tartósan a menedékhely használóivá váltak.

Az **Éjjeli Menedékhelyen** egy éjszakára szóló szállást nyújtunk az arra rászorulóknak. Nyáron 46, télen 52 férőhelyen fogadjuk az otthontalan férfiakat. A szálló este 6 órától reggel 8 óráig tart nyitva. A pihenési lehetőség mellett egyszerű vacsorát, főzési, ételmelegítési, tisztálkodási, mosási lehetőséget, indokolt esetben egészségügyi ellátást, valamint szociális tanácsadást biztosítunk a nálunk éjszakázóknak. Az együttélés okán fontos, hogy szabályokkal átlátható helyzeteket teremtsünk, így szállásunkon nagyon ritka a lopás vagy az agresszió. 2020-ban összesen 46 különböző személyt fogadtunk, átlagos életkoruk 58,6 év volt.

Lábadozó, krízisrészlegünkben az utcai gondozószolgálatok által fellelt fedél nélküli, szélsőséges időjárási körülmények következtében leromlott állapotú férfiak számára nyújtunk szállást a téli hónapokban a felépülésükig, amíg önállóan képesek lesznek a továbblépésre. Napi háromszori étkezést, egészségügyi ellátást, gyógyszereket, kötszereket biztosítunk, célunk, hogy ezek az emberek ne kerüljenek vissza az utcára.
2019 novemberétől 2020 áprilisáig 38, az év végéig további 15 rászorultat fogadtunk be. A lábadozó emberek felépülésükig átlagosan 182 napot töltöttek krízisrészlegünkben.

A Hajléktalanok Otthonában 24 idős, leromlott egészségi állapotú férfi számára biztosítunk teljes ellátással elhelyezést és gondozást. Lakóink önmaguk fenntartására segítség nélkül nem képesek, családi és egyéb külső kapcsolatokkal általában nem rendelkeznek. Számukra egészségügyi ellátást, gyógytornát, napi háromszori étkezést, kulturális programokat nyújtunk. Munkánkhoz jelentős segítséggel járulnak önkénteseink, akik elsősorban a lakók szabadidős programjaiban működnek közre, de ha szükséges, orvoshoz is elkísérik őket. Az intézményünkben élők átlagéletkora 70,3 év. Tavaly a 24 férőhelyen összesen 31 idős embernek tudtunk otthont biztosítani. Két lakónk gondozásának indokoltsága megszűnt, egy lakónk átmeneti ellátási formát választott, további egy fő más tartós elhelyezésbe került, három szeretett, idős lakónk pedig elhunyt az év során.

Nappali Melegedőnkben a tartózkodás, tisztálkodás, mosás lehetőségével alapszolgáltatásokat nyújtunk ügyfeleinknek. 2020-ban 916 különböző ügyfél összesen 26 310 alkalommal kereste fel a melegedőt. Legtöbbször – 8 748 alkalommal – a szociális tanácsadás és ügyintézés lehetőségét vették igénybe a hozzánk fordulók. Étkeztetés 8 204 alkalommal, hozott étel melegítése 7 514 esetben, ruhapótlás 7 402 ízben, mosás-szárítás 6 452-szer, értékmegőrzés 3 774-szer, míg tisztálkodás 1161 alkalommal zajlott. Az év minden napján nyitva voltunk, hol tágabb, hol szűkebb ügyfélkörnek (a karantén és a veszélyhelyzet alakulásának függvényében). A kényszerű korlátozások miatt, naponta átlagosan mindössze 72-en kerestek fel bennünket.

Csomagmegőrzőnkben lehetőséget adunk a csomagok, ruhák és egyéb tárgyak tárolására, őrzésére. Az év során 88 új ügyfél jutott a nagyobb csomagok huzamosabb őrzésére is alkalmas szekrényhez. Csekély napi hozzájárulás fejében 836 zárható szekrény áll a mindennapi ingóságaikat elhelyezni kívánó hajléktalan ügyfelek rendelkezésére.

Intézményünk **bázisául** szolgál a Krízisautó és a Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálat működésének.

Otthonunk lakói

A „VAJDA 3” COVIDKRONOLÓGIÁJA

Tesztelés a Vajdán

Védőeszközök

Tesztelés

Félelem és passzívitás helyett tudatosságra, a lakóink bevonására, az együttműködésre törekedtünk.

Két véleménnyel kell küzdeni:
1. „Mind meg fogunk halni!”
2. „Minek ez a felhajtás, nincs itt semmiféle vírus...”

- február 3: védőeszközeink első számbavétele (maszkok, védőruhák, kéz- és felületfertőtlenítők), elkezdjük a készletfeltöltést;
- március 9-től: látogatási- és kijárási korlátozás a Hajléktalanok Otthonában, testhő mérése mindenkinél;
- március 16: már munkába sem mehetnek lakóink (4 főt érintő korlátozás);
- március 17: kialakul a 15 fős csapat az éjjeli menedékhelyen, ők vállalják a 24 órás bentlétet;
- március 23-tól: megkezdődik a nonstop benti lét;
- az ellátás négy színterének, (Hajléktalanok Otthona, főépület; Kulcsos Ház; Lábadozó részleg; Éjjeli Menedékhely) egymástól történő elválasztása, az átjárás és a közös dohányzás tiltása;
- a heti teamek az online térbe költöznek;
- április 1: bezár a külvilág felé a nappali melegedő (csak az éjjeli menedékhely lakóit fogadjuk);
- április 22: az első átfogó tesztelés (szerológiai gyorsteszt: mindenki negatív);
- június 20: nyitás a Hajléktalanok Otthonában;
- június 27: nyitás a 24 órás Éjjeli Menedékhelyen;
- június 29: idő- és létszámkorlátozás mellett kinyit a nappali melegedő és a csomagmegőrző is;
- szeptember 10: ismét korlátozzuk a Hajléktalanok Otthona lakóinak szabad mozgását;
- november 4: az első találkozásunk a vírussal (munkatársunk tesztje pozitív lesz, házi karantén);
- november 5: célzott tesztelés az intézményben (minden teszt negatív);
- november 30: mivel a teljes záráshoz továbbra sincs meg a jogszabályi háttér, bekövetkezik az, ami szeptember óta már csak idő kérdésének tűnt: bejut a vírus az intézménybe, egy fő az éjjeli menedékhelyről kórházba kerül, pozitív teszttel, némi lázzal;
- decembertől 1-től maszkviselés a lakóknak is, az étkezések a szobákban történnek;
- december 5: tesztelés az Éjjeli Menedékhelyen és a Lábadozóban (tizenegy tünetmentes pozitív eset, házi karantén az Éjjeli Menedékhelyen);
- december 14: még egy kolléga tesztje lesz pozitív (otthonában, házi karanténban marad);
- december 16: a Lábadozóból egy fő kórházba kerül;
- december 18: újabb megbetegedés a Hajléktalanok Otthonában;
- december 23: a teszteredmények szerint 12 (tünetmentes) pozitív eset;

Éves mérlegünk: 12 megbetegedés az Éjjeli Menedékhelyen, 5 a Lábadozóban, 8 a Hajléktalanok Otthonában. Az év során három munkatársunk lett fertőzött. Egy lábadozós, és egy Hajléktalanok Otthona lakónk veszítette el harcát a ragállyal szemben.

Intézményünk orvosa és a három nővér oroszlánrészt vállaltak közös munkánkból az év során. Gazdasszonyunk és szociális munkatársaink bevásárlásai fedezték a karantén alatt nonstop benntartózkodó emberek extra bolti szükségleteit. Elhivatott kollégánk a betegeket, az adományokat, vagy épp a szociális munkásokat fuvarozta önzetlenül végig, a járvány legnagyobb hullámverése idején is. További két munkatársunk nyújtott kiemelkedőt a tavaszi és nyári hónapokban. Kreativitásuknak és aktivitásuknak köszönhetően programjainkkal jelentősen tudtuk csökkenteni a bezártság és reménytelenség hónapjaiban lakóinkra nehezedő lelki terheket. E munka elismeréseként 2. helyezést értünk el a Szociális Munka Napja alkalmából megrendezett innovációs pályázaton.

ZENEHALLGATÓ CSOPORT A VAJDÁN

A Vajda-csapat már a járvány kitörésekor szembesült azzal a súlyos problémával, amelyet a lakóink számára a mentális egészségükre vonatkozóan a bezártság jelent. Jó időre elestünk a kirándulások lehetőségétől, amelyek mindig jól összehozzák, feltöltik, szinte kicserélik a résztvevőket, és egyre gyakrabban hallottuk a panaszokat, hogy a kimozdulás lehetetlensége mindenkit mennyire fájdalmasan érintett. Azon kezdtünk töprengeni, hogy a magunk szerény eszközeivel, az ügyeletek elmaradhatatlan teendői közé beszorítva milyen lehetőségeink adódnak az ügyfeleink számára végtelennek tűnő „szabadidő" strukturálására. Jó ötletekben nem volt hiány, ám arra ügyelnünk kellett, hogy ha valamibe belekezdünk, azt stabil, kiszámítható programként ajánlhassuk, és ne okozzunk még nagyobb csalódást pár héttel később, amikor abbamarad.

Népszerűek voltak a **játékos együttlétek, a beszélgetőcsoportok,** amelyeken valamilyen problémát vitattak és képzeletbeli feladatot oldottak meg a résztvevők, és a lábadozón tartott **irodalmi órákon** is mindig lehetett számítani legalább négy-öt „útitársra". A rendszeres csoportfoglalkozás hozzásegíti a lakókat a valahová tartozás érzéséhez, és új kapcsolatot alakít ki köztük. A csoport tagjai megismerik egymás véleményét, hozzászólhatnak az adott témához, és megtanulják, hogyan lehet épülni a többiek tapasztalataiból. Egy bizonyos tematikájú csoport utat nyit általában a csoportban, közösségben való gondolkodás felé, mi-tudatot alakít ki, és toleranciára, a lakótárs fokozottabb elfogadására ösztönöz.

A **zenehallgató csoport,** amely most már több mint egy éve működik, minden résztvevő ízlését, kulturális hátterét segít megismerni a többiek számára. A „dj" a szociális munkás, ő keresi meg a kért zeneszámokat a YouTube-on, amelyet mindannyian meghallgatunk, esetleg kommentálunk. Gyakran kérdeztük, hogy miért tetszik nekik az adott produkció, milyen emlékeik kötődnek hozzá vagy az előadójukhoz. A kezdet kezdetén leszögeztük, hogy senki ízlése nem jobb vagy rosszabb a többiekénél, és hogy mindenki kívánságát ildomos tiszteletben tartani, nem szabad egymást kritizálni, cikizni. Ezt nem mindig könnyű be is tartatni, mert egyes résztvevők hajlamosak szinte mindig ugyanazt vagy legalábbis nagyon hasonló zenéket kérni. Ezt a nehézséget úgy próbáljuk enyhíteni, hogy időről időre egymásnak küldenek számokat a csoporttagok, ezzel úgymond a másik bőrébe képzelve magukat.

Klubként gondolunk magunkra, amelybe heti egyszer el lehet jönni, sőt már egy új témát is behoztunk: filmeket néztünk együtt, sőt moziban is voltunk a csoporttagokkal. Ideális állapotnak azt tekintenénk, ha a csoportok és a csoportos aktivitások „osztódással szaporodnának", ha a lakóink nem atomisztikus magányban élnének egymás mellett, hanem egyre inkább közük lehetne egymáshoz kulturális értelemben, és akár barátságok is kinőhetnének a klubos együttlétekből.

KORONAVÍRUS ÉS SZOCIÁLIS MUNKA

Sok más szociális szakemberhez hasonlóan jómagam is több munkahelyen dolgozom, így idén több területet érintően kellett megoldásokat találnunk munkatársaimmal, versenyt futva az idővel és az események sodrásával. A világjárvány első hetei jelentették a legnagyobb kihívást, amikor szinte pillanatról pillanatra változott a körülöttünk lévő világ, születtek új és új rendelkezések, zártak be hivatalok, módosultak eljárásrendek. Az elmúlt egy hónap mindannyiunk életét átalakította, különösen igaz ez a peremhelyzetben élő emberekre, családokra.

A hajléktalanszálló

Este fél tíz, a kollégám telefonált, hogy reggel nyolcra menjek be a fővárosi hajléktalanszállóra, ahol együtt dolgozunk, immár 20 éve. Minden munkatársat és az összes bent lakó embert tesztelni fogják. Egy bácsi múlt héten került kórházba agyvérzés miatt, végeztek nála tesztelést, és az egyik pozitív lett. Éppen múlt héten írattam vele alá a nyugdíjigénylő kérelmét. Egy pillanatra megfordult velem a világ.

[...] Az elmúlt hetek eseményei sok mindenen változtattak körülöttünk és bennünk egyaránt. Több mint egy hónapja lassan, hogy az intézmény és az alapítvány vezetői úgy döntöttek, korlátozzuk a bejövő emberek mozgását. Hamar felmértük, hogy ügyfeleink sokfelé járnak-kelnek, sokakkal találkoznak napközben, s miután az éjjeli menedékhelyen nincs előre foglalt ágy, érkezési sorrendben foglalhatják el a helyüket, így az emberek keveredésének valószínűsége elég nagymértékű. Még a téli krízisidőszakban vagyunk. Novembertől április végéig a szálló fele lábadozó férőhellyé alakul át, azaz eleve valamilyen betegséggel küzdő férfiak kerülnek be, legfőképpen az utcáról. Fizikai és mentális állapotuk egyaránt

Klubfoglalkozás

A „Vajda 3" kertje

gyenge, szervezetük meggyötört. Közülük jópáran már egy vagy két hónapja itt élnek, napi háromszori étkezést, gyógyszereket, ruhát, tisztálkodási szereket, ágyneműt, ápolást, személyre szabott gondozást, szociális munkát kapnak. A szállás másik fele éjjeli menedékhely, szakmai zsargonnal élve, „fapad". Itt nagyon kevés plusz szolgáltatást adunk, az itt éjszakázók nincsenek olyan rossz állapotban, mint a lábadozók. Közülük többen rendszeresen járnak dolgozni, legtöbbször építőipari segédmunkákat, köztisztasági munkákat vállalnak el, de akad olyan is, aki kéregetésből próbálja fenntartani magát. Ötvenen élnek ezen a „kétféle" szálláshelyen, ahol nem kell fizetni az ellátásért. A Hajléktalan Idősek Otthonában él huszonnégy idős hajléktalan bácsi is az intézmény lakójaként [...]. Közülük is jónéhányan dolgoznak, rehabilitációs munkakörben, vagy éjjeliőrként, változatos területeken.

Az első járványügyi híreket követően, mérlegelve a lehetséges kockázatokat, és az emberek biztonságát szem előtt tartva teamünk úgy látta, a legoptimálisabb megoldás ebben a helyzetben, ha csökkentjük a ki- és bejárásokat a házban. Megannyi dilemma, véleménykülönbség övezte ezt az időszakot. Vajon nem túl korai még ez? Mikor teszünk jót? Mi jobb vajon: bezárva várni a veszélyt, vagy szabadon engedni őket? Végül március 16-án döntöttünk róla egy munkaértekezleten, hogy megkérdezzük az embereket, ki vállalja a teljes bezártságot, azaz, a következő héttől, aki bejön, az már nem mehet ki, ha kimegy, akkor nem jöhet vissza. Így sokuknak a munkalehetőségről is le kellett mondani. A március 23-i héttől pedig átálltunk egy merőben más üzemmódra, a munkatársak felváltva, 24 órában teljesítenek szolgálatot, egy héten csak egyszer kerülnek sorra. Merő szerencse, hogy éppen heten alkotjuk a csapatot... **Utólag visszanézve, ekkor kezdtük ácsolni a bárkánkat, ami menedéket nyújthatott a bizonytalan kimenetelű jövőben is.** Nem mindenki tudott megbirkózni a helyzet nyomasztó felelősségével, egy nővérke néhány nap után azonnali felmentését kérte. Kialakult a végső lista a „fapados" emberekről, akik vállalták a ki tudja, meddig tartó bentlétet, a lábadozó lakói sem járhattak ki többé. Fájdalmas érzés volt – az egyik gondozottam épp az előző hetekben kezdett anonim önsegítő gyűlésekre járni, miután több hónapja nem fogyasztott alkoholt. Csak bizakodtam, hogy az elindult pozitív folyamatok nem akadnak meg a kapcsolódások lehetőségének leszűkülésével. Végül ez is megoldódott a Skype-os gyűlések elindulásával. Az esti beengedéseknél már mindig mértük az emberek hőmérsékletét. Senki nem volt lázas ebben az időszakban.

A „bezárulást" követően új szabályokat hoztunk, amelyeknek egyik sarkalatos eleme volt, hogy legalább két hétig ne engedjük az éjjeli menedékhelyet igénybe vevők, valamint a lábadozó betegek keveredését. Beosztottuk, melyik „csapat" mely idősávokban dohányozhat az udvaron, és az idősotthoni lakókkal való érintkezésüket is megpróbáltuk elkerülni. Sok külső szabályozás látott napvilágot a következő hetekben, szinte naponta kaptunk új előírásokat a takarításra, az elkülönítésre, az infekciókontrollra vonatkozóan. Ezek hozzásegítettek bennünket, hogy sokkal tudatosabban tartsuk be a higiénés szabályokat, figyeljünk magunkra és másokra, mindig legyen rajtunk minimum maszk és kesztyű. Mindez a figyelem átgyűrűzött a személyes életünkre is, és ahogy egyre aktívabbá váltunk, és kerestük a helyzetre való megoldásokat, egyre inkább oszlott a szorongás, s helyét átvette a lehetőségek kiaknázása.

A kliensek sokkal inkább szorultak ránk ügyes-bajos dolgaik intézésében, többen kérték, hogy a szálló címére kérjük az ellátásaikat, csoportosan oldottuk meg az ügyintézéseket, a segélykérelmek leadását, a pénzbeli ellátások felvételét. Kollégánk rendszeresen bevásárolt az embereknek, [...] bent töltöttük a kártyás telefonokat. Elkezdtünk tartós élelmiszerekből némi tartalékot képezni, ínséges időkre készülve.

Mindezek a külső tényezők elindítottak egyben valamiféle belső átalakulást is. Sokkal személyesebb, mélyebb, bizalmasabb, mondhatni intimebb kapcsolat alakult ki, mind az ellátottak között, mind a segítők és a klienseik között. Persze bizonyos időszakokban a feszültségek is felerősödtek, egy-egy konfliktus időnként mélyebben érintett néhány embert, mindezt nehezítette az a tény is, hogy az első napokban páran erősen küzdöttek az elvonási tünetekkel. Egyre inkább fókuszba került az emberek lelkének gondozása, a fizikai szükségleteik kielégítésén túlmenően. Megindító volt tapasztalni, ahogy elkezdtünk különböző foglalkozásokat szervezni, hogyan váltak egyre nyitottabbá. Elindult egy Boccaccio Dekameronját idéző történetmesélő csoport, játékos önismereti, és kreatív foglalkozások. Többekkel elkezdtünk egy kis kertecskét kialakítani, virágokat ültettünk, ágyásokat alakítottunk ki a várva várt paradicsompalántáknak, epernek és borsónak, s mindenki egy kicsit hozzátehette a saját tapasztalatát, tudását. Egyik fiatal kliensünk, folyamatosan olvasott, nyelvet tanult, és próbált rendszeres edzéseket iktatni a mindennapjaiba, motiválva ezzel a körülötte élőket is. A segítők is sokkal nyíltabbá váltak: könnyebben vállaltuk a saját bizonytalanságainkat, többet beszélgettünk, próbáltuk a fontos dolgokról tájékoztatni az ügyfeleinket. [...] Többször kerestek bennünket rokonok, jószándékú civilek, hogy együttérzésüket fejezzék ki, adományokat ajánljanak fel, volt, aki minden munkatársnak munkaruhát vásárolt. Kevésszer tapasztaljuk a felénk irányuló szolidaritást ilyen mértékben.

Így jutottunk ehhez a naphoz, a teszteléshez, amikor azért mindenkiben szorító érzések kezdtek mocorogni. Vajon az elmúlt egy hétben, kikkel találkoztam, mindig volt rajtam védőfelszerelés, megfelelő távolságot tartottam, mindent letöröltem fertőtlenítővel? Vajon minden gondozottunk egészséges? Mindent megtettünk értük, a biztonságukért? Ugye nem kerülnek karanténkórházba? [...] Mindenkit teszteltek, és szerencsére ezúttal senkinek nem lett pozitív az eredménye. Esélyt kaptunk mindannyian a további fejlődésre. [...]

Írta: Fazekas Mária Ibolya. A cikk rövidítve – az eredeti, azonos című írás teljes terjedelmében a Koronavírus idején című Replika e-könyvben olvasható (p. 51-55., Szerk.: Fokasz Nikosz, Kiss Zsuzsanna és Vajda Júlia, kiadó: Replika Alapítvány, Budapest 2021.).

Kertápolás

„VILÁGJÁRVÁNY ELŐTT…”

Sajtóközlemény a 2020. évi „Február Harmadika” országos hajléktalan adatfelvételről
Budapest, 2020. augusztus 13.

Mit gondolnak a hajléktalan emberek – mire lenne igazából szükségük? Hogyan alakul egy ember élete, miután elveszíti lakhatását? Igénybe veszik és milyen esetben a hajléktalanellátó intézményeket? Az idei Február Harmadika Adatfelvétel eredményeiből kiderül, merre tovább, ha elveszett az otthon, és mire van szükség az újra élhető élethez.

Idén 22. alkalommal – még a humánjárvány Magyarországra történő begyűrűzése előtt – került sor a Menhely Alapítvány és az ország hajléktalanellátó szervezeteinek közös, éves adatfelvételére. Az idei felmérést a Hajléktalanokért Közalapítvány mellett a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság támogatta. A február 3-án lebonyolított kutatás kérdéseire idén 7604 hajléktalan ember adott értékelhető választ. Közülük 2104 ember közterületen lakott (737 fő Budapesten, 1367 fő vidéki városokban), míg 5500 ember fizetős, vagy ingyenes hajléktalanszállásokon (2 330 Budapesten, 3 170 vidéki városokban).

Az idei adatfelvétel során elsősorban **arra kerestük a válaszokat,** hogy a különböző élethelyzetből hajléktalanná vált emberek milyen szolgáltatásokat, támogatásokat vesznek igénybe elsősorban, ezek a szolgáltatások mennyire fontosak számukra. Valamint megkérdeztük azt is, mit gondolnak arról, mire lenne szükségük ahhoz, hogy kikerüljenek ebből az élethelyzetből.

Az adatfelvétel eredményei azt mutatják, hogy a hajléktalanná válás első fázisában majdnem minden második ember közterületen, vagy valamilyen maga építette kalyibában húzza meg magát, miközben igénybe veszik a különböző szolgáltatásokat (utcai szolgálatokat, nappali melegedőket, leginkább az ingyenes étkeztetést). A lakásukat elvesztők, de még rendszeres jövedelemmel rendelkezők többsége viszont a közterületen alvás helyett munkásszállón, barátjánál, ismerősénél, vagy rögtön valamilyen hajléktalanszálláson keres menedéket.

A hajléktalanként töltött időszak alatt leginkább kisebb, tisztább, jobban felszerelt szállókat, szobákat, egyúttal több odafigyelést, segítő beszélgetést, vagy éppen ápolói gondozást igényelnének. A válaszolók döntő többsége szerint ahhoz, hogy kikerüljön a hajléktalanságból, biztos havi keresetre, egy megfelelő lakás bérléséhez elegendő pénzre lenne szüksége. Többségük már nem reménykedik abban, hogy életében még önállóan lakhat majd egy lakásban.

Helyzetük megváltoztatásának az esélyét nagyban hátráltatja, hogy többségük elmúlt már ötvenéves, alacsony iskolai végzettségű (legfeljebb nyolc általános), és a mindennapjait korlátozó betegségben szenved. Döntő többségük havi 60 ezer forintnál kevesebb összegből tartja fenn magát, 38%-uk havi 30 ezer forintnál kevesebb pénzből vegetál.

Mindez a szintén forráshiánnyal küzdő, lepusztult állapotban lévő ellátórendszert, az abban dolgozó segítőket – akiknek a keresete egyre jobban elmarad az országos átlagtól – igen súlyos, egyre gyakrabban megoldhatatlan kihívások elé állítja.

Egyre égetőbb tehát azoknak a központi intézkedéseknek a meghozatala, melyek az önkormányzatokkal, az ellátókkal, és magukkal a hajléktalan emberekkel történt egyeztetések után alakítják, fejlesztik, a hajléktalanság problémájának kezelését.

Barta Pál (Mátray) alkotása

OIKOS – SEGÍTŐHÁZ

Az intézmény 12, súlyos lakhatási problémával küzdő, felépülő szenvedélybeteg ember számára tud egyidejűleg szolgáltatásokat nyújtani olyan módon, hogy közben lehetőséget teremt a lakásproblémáik megoldására is. A cél minden esetben az önállóság megteremtése az absztinencia megtartása mellett.

A Menhely Alapítvány és a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Exarchátusának együttműködése 2015-ben kezdődött. A Magyarországon működő görögkeleti egyház kereste a közfeladat-ellátási lehetőséget a szociális szférában, mi pedig szerettünk volna biztos forrást találni a korábbi Sarokház-programok működtetéséhez. A támogatott lakhatási szolgáltatás biztosítása - új típusú ellátási formaként - mindkét szervezet céljának megfelelt, ezért 2016 szeptemberében megkezdhette működését az Oikos - Segítőház egyházi jogú szervezetként a Menhely Alapítvány Mádi utca 15/a szám alatti lakóingatlanában.

A folyamatos elérhetőségen, a rendkívüli helyzetben azonnali jelenlétet igénylő készenléten, és az egyéni konzultációs időpontok biztosításán kívül a segítői munka két csoportfoglalkozásból áll, amelyek közül legalább egyiken kötelező a lakóknak részt venni.

A Mádi utcai épület hat szobájából kettőt nők, a többit férfiak lakják (egy szobában legfeljebb két ember helyezhető el). 2020-ban az átlagos kihasználtság valamivel több mint 9 fő/nap volt. A 2020 folyamán három lakónk meghalt, egy fő kiköltözött, és egy személy költözött be. Az intézmény-elhagyási, látogatási és felvételi tilalom miatt csak egy embert tudtunk felvenni. Örvendetes fejlemény, hogy egy lakónk a tartós absztinenciájának és magas jövedelmének köszönhetően adaptációs szabadságra ment és bérlakásba költözött (sajnos az év végén azonban a járvány miatt elvesztette munkáját, és visszaköltözni kényszerült). További nagyon pozitív fejlemény volt, hogy egy másik lakónk, aki miután egy ismételt visszaesést követően rehabilitációba kényszerült, várakozásainkat felülmúlva nagyon sikeresen folytatta és folytatja felépülését a házban.

Az intézmény működését több szempontból, jelentős mértékben befolyásolta, sőt alapvetően meghatározta a járványhelyzet 2020-ban. Először a Fővárosi Önkormányzat segített bennünket védőeszközökkel és a lakók élelmezésével, majd a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságtól védőeszközöket és fertőtlenítőszereket kaptunk.

MENHELY ALAPÍTVÁNY MÓDSZERTAN

A Menhely Alapítvány Módszertana (MAMO) tevékenységével a szociális szakmai munkát hivatott megkönnyíteni. Szakmai módszerek bevezetéséhez, új szolgáltatások, programok megszervezéséhez nyújt szakértői segítséget; szociológiai kutatást, valamint jogvédő és jogsegélyezési munkát végez.

A Menhely Alapítvány vezetésével tizenkét, szociális ellátással foglalkozó szervezetből álló konzorcium működteti a **„Tégy az emberért" Információs és Képzési Központot** a Szentkirályi utcában. A központ tevékenységének célja a szociális szakmai munka segítése: a naprakész információk összegyűjtése, továbbképzések szervezése, a szervezetek közötti koordináció biztosítása, innovatív, ill. kísérleti programok megvalósításához a helyszín biztosítása. A helyiségek fűtése sok év küszködés után 2020 év végén megoldódott: a Hajléktalanokért Közalapítvány támogatásával az egyedi gázkonvektorok helyére központi fűtés került.

A **Hajléktalanok Jogvédő Irodája** keretében 1999 óta nyújtunk ingyenes jogi tanácsadást olyan hajléktalan emberek számára, akiket hátrányos helyzetük miatt ért jogsérelem. A Jogvédő Iroda 2020-ban a Hajléktalanokért Közalapítvány támogatásának köszönhetően működött. 2020. január és március 26. között heti egy alkalommal, csütörtökönként délelőtt 9 és 13 óra között fogadta ügyfeleit. Áprilistól a koronavírus-járvány miatt kialakult helyzetre való tekintettel felfüggesztettük személyes ügyfélfogadásunkat. A járványhelyzet alatt ügyfeleink számára e-mail útján történő tanácsadást tettünk lehetővé, melyet a különböző hajléktalanellátó intézményekben dolgozó szociális munkásokon keresztül érhettek el. A szociális segítők számára, ezen felül, igény szerint telefonos konzultációt is biztosítottunk. A program megvalósítása során 39 ügyfél kereste fel jogsegély-szolgálatunkat. Emellett az ügyvéd folyamatosan nyomon követte az aktuális jogszabályváltozásokat, értelmezte azokat és összefoglalókat készített az intézmények számára, valamint az ott dolgozó kollégák aktuálisan felmerülő kérdéseire próbált megoldást találni.

2020-ban a járványhelyzet miatt a Jogvédő Iroda és az éves Február Harmadika kutatás kivételével egyéb programjainkat el kellett halasztanunk. A **„Február Harmadika" adatfelvétel-sorozat** 2020 folytatása összekapcsolódott az EFOP-1.9.4.–VEKOP-16-2016-0001 kutatási programmal, melyet a TÁRKI-val közösen valósítottunk meg. A kutatás célja az volt, hogy az ellátások igénybe vevőinek a válaszai alapján azonosítsuk a „hajléktalan karrier" tipikus elemeit, magukat a tipikus hajléktalanutakat, és azonosítsuk azokat a szolgáltatástípusokat is, amelyeket a kérdezettek igénybe vesznek. Akartunk válaszokat kapni arra vonatkozóan is, hogy az ő megítélésük szerint milyen elemek azok, amelyek elősegíthetik visszailleszkedésüket, a hajléktalan helyzetükből történő kikerülést. Az eredményekről a Február Harmadika Munkacsoport „Büntető törvény után, világjárvány előtt" című gyorsjelentéséből lehet bővebben tájékozódni: https://bit.ly/F3_Gyorsjelentes_2020

Az országos szintű kutatásban nem először kapcsolódott be a kutatásunkba Dr. Rákosy Zsuzsa vezetésével a Pécsi Orvostudományi Egyetem Népegészségügyi és Epidemiológiai Tanszék kutatócsoportja, amely az Európai Lakossági Egészségfelmérés adataihoz való hasonlítás céljával tette fel a kérdéseit. Az éves kérdések között szerepelt még a tanult tehetetlenség pszichológiai jelenségének a mérése. Dull Andrea és Kántor Árpád nevéhez fűződő, 2018-ban, a Pszichológiai Szemlében megjelent tanulmány (http://bit.ly/tanulttehetetlenseg) feltételezése az, hogy a hajléktalanná válás, illetve a hajléktalan életformával együtt járó kellemetlenségek olyan elháríthatatlan ingerek, amelyek előidézik a tanult tehetetlenségként ismert jelenséget, amelynek az a sajátossága, hogy az érintett később, hasonló helyzetekben az elhárítható nehézségeket is elháríthatatlanként fogja észlelni. Abból indultunk ki, hogy a tanult tehetetlenség lehet az egyik akadálya hajléktalanságból való kikerülésnek. A kutatás eredményeit összefoglaló rövid előadás megtekinthető a http://bit.ly/GZ_eloadas címen.

Pollák László: Ragozás

Gondolkodtam,
tehát voltam.
Megváltoztam,
de jól vagyok.
Még szeretek,
tehát leszek.

Pollák László: Aznap

aznap a költő rosszkedvű volt
csak morgott és morgott és morgott
mindenre és mindenkire acsargott
szeretett volna kicsit vidám lenni
ám a kedve ezt nem értette
hiába magyarázta a költő neki
hogy nem jó dolog rosszkedvűnek lenni
a kedve bizony rá se hederített fütyült
rá és ott maradt az árnyékos oldalon

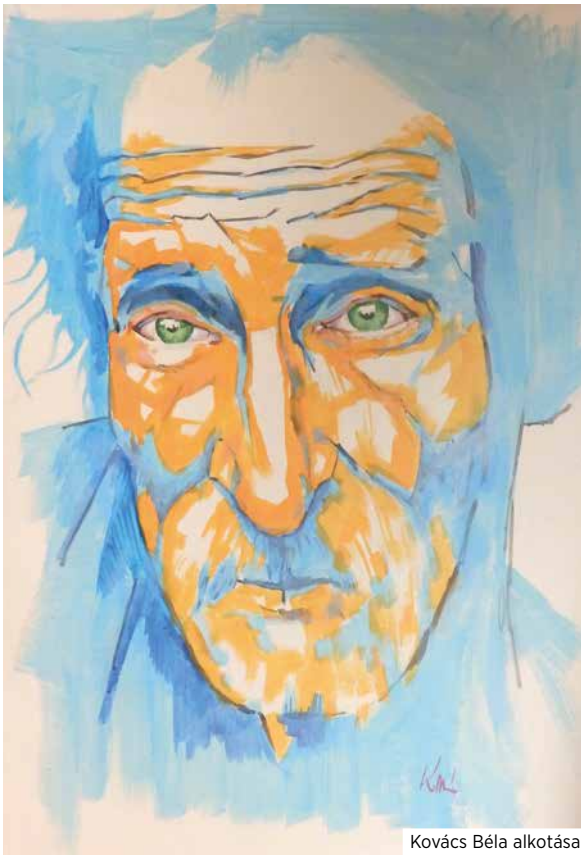

Kovács Béla alkotása

PRÁTER UTCAI NAPPALI MELEGEDŐ

Nappali melegedőnk nem csak az alapszükségletek kielégítését végzi, de olyan programokat és lehetőségeket is kínál, melyek segíthetik ügyfeleink társadalmi visszailleszkedését, közelebb viszik őket hajléktalanságuk megszüntetéséhez.

A nappali melegedő egyik alapvető funkciója, hogy enyhítse a hajléktalan létből fakadó nehézségeket, elviselhetőbbé és élhetőbbé tegye a hajléktalan emberek mindennapjait. **Alapszolgáltatásainkkal** a hét minden napján fogadtuk az ügyfeleinket. 2020-ban 341 nyitvatartási napon álltunk vendégeink rendelkezésére. Melegedőnkben lehet tisztálkodni, mosni, étkezni, pihenni, olvasni, szabadidős tevékenységeket folytatni.

2020-ban összesen 30 793 alkalommal kerestek fel az otthontalan emberek minket, a napi átlagos forgalmunk 90 fő volt. A 2019. évi forgalomhoz képest ez 10%-os csökkenést jelent, ami kétségtelenül a világjárvány következménye. A járványügyi óvintézkedések következtében szolgáltatásainkat is korlátozni kellett, mivel a melegedő adottságai nem teszik lehetővé, hogy a közös helyiségekben hosszabb ideig több ember tartózkodjon. Mindennek következtében továbbra is az ételosztás maradt a legnépszerűbb szolgáltatásunk. A járvány első hulláma idején a Fővárosi Önkormányzat biztosította ügyfeleink számára a reggeli étkezést. Ez komoly segítség volt számunkra, hiszen kalkulálnunk kellett azzal, hogy a forgalom csökkenése miatt a bevételeink is jelentősen csökkennek majd. Az őszi időszakra aztán megtanultunk együtt élni a helyzettel. Egyes szolgáltatásaink esetében létszámkorlátot kellett alkalmaznunk.

Hétvégi nyitva tartásunkat több mint 10 éve lelkes, elkötelezett **önkéntes munkatársaink** segítségével tudjuk biztosítani. Ők készítik el és osztják ki a tízórait, segítenek a tisztálkodáshoz szükséges törülközők és tisztítószerek kiosztásában, valamint a mosó- és szárítógépek működtetésében.

Kiegészítő szolgáltatásaink a hajléktalanságból kivezető utak megtalálását támogatják. A melegedő által szervezett és lebonyolított programok célja, hogy az otthonukat veszítetteket, illetve a hajléktalanság veszélyében élőket olyan támogatáshoz juttassuk, mellyel megállítható helyzetük további romlása.

E speciális szolgáltatásaink közé tartozik az **Álláskereső Iroda** működtetése. Célunk, hogy infrastruktúrát biztosítsunk ügyfeleink számára a megfelelő munka megtalálásához, valamint alkalmi és állandó munkalehetőségek felkutatásával segítsük elhelyezkedésüket. A szolgáltatás működéséhez 2016 nyara óta az Erste Stiftung és a „la Caixa" Alapítvány is hozzájárul. Az általuk támogatott magyar Incorpora hálózat tagjaként hátrányos helyzetű csoportokat segítő civil szervezetekkel együttműködve dolgozunk. Az együttműködésről következő oldalunkon részletesen írunk még.

Elhelyezkedési támogatást a frissen állásba került ügyfeleinknek nyújtjuk az első, még fizetés nélküli hónap nehézségeinek áthidalására. E programunk keretében a Hajléktalanokért Közalapítvány pályázati támogatásának, adományozóinknak, és az Incorpora hálózat támogatóinak köszönhetően 2020-ban összesen 80 álláskereső (53 férfi, 27 nő) részesült valamilyen elhelyezkedést segítő támogatásban. Összesen 80 személy kapott 20 ezer Ft értékben élelmiszer-támogatást, valamint 65 fő havi utazási bérletet.

2020-ban is folytattuk **lakhatást támogató programjainkat.**

Albérleti támogatást nyújtó programunkat az intézményünkkel már korábban kapcsolatba került hajléktalan, vagy a hajléktalanság veszélyében élő emberek vehetik igénybe, melyhez a Fővárosi Önkormányzat biztosítja a forrást. A program támogatási keretéből 19 fő, a velük költözőkkel együtt összesen 30 személy lakhatását támogattuk 2020-ban. Ügyfeleink alapesetben legfeljebb 12 hónapon keresztül, és összesen 300 000 Ft összegű lakhatási támogatásban részesülhettek. Ez a járványhelyzet miatt változott. Két család számára meghosszabbítottuk a támogatási időszakot, annak érdekében, hogy megőrizhessék önálló lakhatásukat.

Az első hullám idején a hirtelen jövedelem nélkül maradt, és emiatt lakhatásukat is elveszítő ügyfeleink számára, akiknek a szállásnyújtó intézmények nem jelentettek volna megoldást, új szolgáltatási elemként ismét bevezettük az ún. **bonos rendszert.** A programba végül 64 fő jelentkezett közülük 16 embert tudtunk támogatni. A programot a Fővárosi Önkormányzat támogatásából valósítottuk meg.

Lakhatást segítő programunk keretében **lakásokat adunk bérbe** arra rászorulóknak.

2018 tavaszáig négy lakással rendelkeztünk, ezekből egy alapítványunk, a másik három a Józsefvárosi Önkormányzat tulajdona. A lakásokban olyan hajléktalan családokat helyezünk el, akik segítségünkkel már képesek az önálló életvitelre, de saját erejükből még nem tudnak gondoskodni lakhatásukról, ahhoz szükségük van valamilyen támogatásra. 2020-ban már csak két önkormányzati lakásunk volt, mivel 2018-ban sikerült megállapodnunk, hogy az egyik lakás bérlői a továbbiakban saját jogon, bérelhessék azt, közvetlenül az önkormányzattól. Ezzel 12 év után elértük a program eredeti célját, azt, hogy az Alapítványon keresztül történő bérlés saját jogú bérleménnyé változzon. A többi lakásban nem történt bérlőcsere, a régi bérlők a továbblépés esélytelensége miatt 2020-ban is ugyanazokban a lakásokban lakhattak.

VIII. kerület, „Csibész tér"

INCORPORA - MUNKAVÁLLALÁST SEGÍTŐ PROGRAM

Immár ötödik éve működik Magyarországon a „La Caixa" Foundation és az ERSTE Stiftung által finanszírozott Incorpora program. Ennek célja, hogy a valamely szempontból hátrányos helyzetben élő embereket támogassuk álláskeresésükben. Feladatunk olyan munkahelyek felkutatása, ahol találkozik mind a munkáltatói, mind a munkavállalói érdek. Tapasztalatunk azt mutatja, hogy a fenti célcsoport számára nincs, vagy nehezen hozzáférhető a megfelelő kereseti lehetőség. A program további fontos feladata a közvetítő szerep betöltése a hajléktalan álláskeresők és a vállalatok között.

Az Incorpora itthon is **hálózatként működik,** a Menhely Alapítványon kívül jelenleg hat másik civil szervezet dolgozik közösen és sikeresen a kitűzött cél megvalósulásáért. Magyarországon immár több mint 700 ember e hálózat segítségével talált munkát.

Ingyenes szolgáltatásunk során **átfogó folyamatot kínálunk a vállalatoknak** a kiválasztástól a munkahelyi beilleszkedés támogatásáig. A munkáltatókkal tapasztalt szakemberek, úgynevezett integrációs menedzserek dolgoznak együtt, akik az érintetti csoportok: hajléktalanok, megváltozott munkaképességűek, különösen a fogyatékkal élők, nők, pályakezdő fiatalok és mélyszegénységben élők munkaerő-piaci integrációjának szakértői. Az Incorpora által biztosított felelős foglalkoztatási forma számos előnnyel jár egy munkáltató számára, és új lendületet ad a társadalmi fenntarthatósági törekvéseknek.

A programot a bő tíz évvel ezelőtti gazdasági világválság okozta munkanélküliségre válaszul vezették be Spanyolországban, azóta több tízezer vállalat és több száz civil szervezet csatlakozott hozzá, s mintegy 100 ezer munkavállalót helyezett el. A projekt Magyarországon kívül a régióban még Lengyelországban működik.

A 2020-as program megvalósítását erősen érintette a kialakult járványügyi helyzet. Természetesen a kezdeti kijárási tilalom alatt komoly nehézséget okozott a kapcsolattartás. Munkánkat azonban leginkább a megváltozott munkaerőpiac befolyásolta, hiszen a korábbi munkaerőhiányt rövid időn belül felváltotta a munkát keresők tömege. E megváltozott helyzetben a hajléktalan emberek munkavállalási esélyei is jelentősen csökkentek.

A velünk kapcsolatban álló munkáltatók tapasztalatai alapján egy meghirdetett álláshirdetésre pár órán belül akár több száz önéletrajz is érkezik. Az Incorpora hálózatában dolgozó kollégák egyik nagy feladata a **munkáltatói kapcsolattartás,** új munkáltatók megkeresése, valamint azok érzékenyítése a valamilyen módon megkülönböztetéssel élő munkavállalók foglalkoztatása iránt. A járvány azonban a 2020-as évben más kihívások elé állította a munkáltatók nagy részét, kevesebb időt tudtak témáinknak szentelni. Ebben a helyzetben éreztük igazán a hálózat erejét. A megsokszorozódott szakmai tudás és kapcsolati tőke segített minket ügyfeleink sikeres támogatásában.

További fontos lépés volt a program működésében, hogy a korábban csak a Práter utcai Nappali Melegedőben működő **szolgáltatást „kinyitottuk" más egységeink felé is.** Az álláskeresési tanácsadás keretén belül szakemberünk heti egyszer személyesen is fogadta már az érdeklődőket, álláskeresőket a Kürt utcai Nappali Centrumban. A személyes álláskeresési tanácsadás mind ügyfeleink, mind kollégánk számára nagyobb elköteleződéssel jár. Személyesen könnyebb kialakítani azt a bizalmi légkört, ami a sikeres álláskereséshez elengedhetetlenül szükséges. A jövőben tervezzük, hogy a vírushelyzet javulásával a személyes ügyfélfogadás gyakoriságát növeljük és bízunk benne, hogy ugyanezt a Vajdahunyad utcai szállónkon is el tudjuk indítani.

A Menhely Alapítványnál 2020-ban összesen **157 főnek nyújtottunk álláskeresési tanácsadást, és 97 ügyfelünk helyezkedett** el az Incorpora program támogatásával.

A program fő erőssége az **összefogás,** a közös cél, s annak elérésére szánt célzott forrástámogatás. A programról bővebben itt olvashat: https://www.incorpora-halozat.com/

Guba Ildikó: Újévi sóhajok

Hónapok óta posztolok a szűk utcában, szökdécselve az autók elől, a pincénk bejáratánál csekkolom a „csak kettesével mehetnek le" szabály betartását, őrszemként pásztázom az ételért várakozók végtelen hosszú sorát. Nézem az arcokat, azt a csíknyit az arcokból, amit a maszk látni hagy. Egykedvű tekintetek, alig szólnak egymáshoz az emberek, és én sem vagyok már valami szórakoztató. Hideg van. Toporgok, mulasztom az időt, századszor is elmondom, hogy jó napot, jó étvágyat – és várom a végét. A monoton ütemű reggeliztetés végét, az utána következő másfél órás extra pörgős ügyintézés végét, aztán az ebédeltetés végét, a nap végét, és egyáltalán, ennek az egész komisz időszaknak a befejeztét. Közben mégis az jár a fejemben, hogy a kényszer szülte járvány-stratégiánk mennyi új elemet tett a napi rutinomhoz. Jót és kevésbé szerethetőt egyaránt. A lényeg azonban, hogy működőképes mind, és ennél különbet jelen helyzetben nem kívánhatok. Az ügyeletek megszervezése, a napok, hetek fura ritmusa, a teamek személytelensége lassan viselhetővé válik. A home office világa már nem annyira elidegenítő, mint kezdetben. Megmarad emlékezetemben biztosan az első táveléréses otthoni ügyintézés Mátrix-érzése, ahogyan előbukkantak, és sorra kúsztak be a házamba az ügyek és az ügyfelek. Nem felejtem el a konyhaasztalom mellől megírt segélykérelmeket, nyomtatvány-töltögetéseket, a börtönbe címzett leveleket. A kutyasétáltatás közbeni töprengéseket a tökéletes fellebbezésről. Az otthonról bonyolított telefonhívásokat kollégáknak, hivataloknak, klienseknek. Az utóbbiakkal történő kommunikáció olykor igazán vicces pillanatait, és a békeidőben sosem hallott rengeteg sok köszönömöt, amiért nem torpantak meg az ügyeik. Jólesett nyakon csípni a hétről hétre egyre inkább eluralo érzést: azt, hogy tudnak hiányozni az ügyfelek. Az igazi irodistás ügyintézések, a szemtől-szembeni beszélgetések, a gesztusok figyelése, az emlékezetek feltámasztása, néha még a szócsaták is. Nem fogom elfelejteni a home office hetem „csalónapjait" sem, amikor hiánytüneteim tompítására behívtam klienseket személyes találkozókra. Úgy vártam, hogy ne feledjék, és eljöjjenek, mint valamiféle ünnepi alkalmat.

Nem tudható, az újévben meddig folytatódik covidos üzemmódunk, de ha visszatérünk egyszer a normalitásba, a kiégés közeli napokon jusson eszembe emlékeztetni magam erre az énemre és ezekre az élményekre.

KÜRT UTCAI NAPPALI CENTRUM

Intézményünk szolgáltatásaival, programjaival lehetőséget kínál a hajléktalan élethelyzet megszüntetésére és a társadalmi integráció elősegítésére. Intézményünk Budapest belvárosában, az Erzsébet körút szomszédságában található.

A 2020. évünket a pandémia elleni védekezés, kollégáink és a hozzánk fordulók élet- és egészségvédelme határozta meg. A vírusfertőzés első hulláma kapcsán kialakított működési módot alkalmazzuk jelenleg is. Munkánkat három fő prioritás határozta meg: az első, hogy az emberek közötti személyes kontaktusokat a lehető legminimálisabbra szorítsuk, második, hogy olyan fizikai feltételeket biztosítsunk, amelyek a legnagyobb mértékben akadályozzák a vírus terjedését, a harmadik pedig, hogy mindezek mellett továbbra is segítsük a tőlünk segítséget kérőket jövedelmi, szociális, lakhatási helyzetük megoldásában.

E célok elérésében, a legfontosabb intézkedéseink: intézményünk területére csak kötelező kézfertőtlenítéssel és maszkviseléssel lehetett belépni, egy szolgáltatásunkat egyidejűleg csak egy ember vehette igénybe (kivétel a hozzátartozók). A tömegesen igénybevett alapszolgáltatásaink (reggeli és ebéd) működtetése kizárólag az étel elvitelével, illetve másfél méteres védőtávolság és maximálisan 10 ember egyidejű, egy térben történő tartózkodásával volt lehetséges. Ezzel párhuzamosan egyéb szolgáltatásaink esetében online ügyintézést és home office működést vezettünk be, illetve az épületünk előtti várakozásra használt közterület rendjének felügyeletét is biztosítottuk. A legfontosabb, hogy intézkedéseinknek is köszönhetően kollégáink közül egy fő (szerencsére komolyabb megbetegedés nélkül) lett fertőzött, ügyfeleink közül pedig nem tudunk olyanról, aki nálunk fertőződött volna meg.

Nappali Centrumunkat 2020-ban a 304 nyitvatartási napon összesen 82 408 alkalommal keresték fel az otthontalan emberek, átlagos napi ügyfélforgalmunk 271 fő volt. Szolgáltatásainkat 3 761 ember vette igénybe, ebből 700 ember új ügyfél volt. A legtöbben 2020. július 13-án voltak, ekkor 338 ember járt nálunk. Az **ételosztás** szolgáltatásunk volt az, amelyet a kialakult járványhelyzetben (illetve annak következményeként) továbbra is nagyon sokan vettek igénybe. 2020-ban 36 926 embernek ebédet, 40 160 embernek pedig reggelit tudtunk biztosítani. A **tisztálkodás** szolgáltatásunk igénybevételét a fertőzések elkerülése érdekében jelentősen korlátoztuk, egyszerre egy ember tisztálkodhatott, ezt pedig fertőtlenítő takarítás követte. A tavalyi évben összesen 3623 ember tisztálkodott vagy mosott ruhát, 1090-en pedig valamilyen ruhaneműt is kaptak.

Kiemelt programjaink – az Ügyfélszolgálat, a Pályamódosító, illetve az „Úton" programok – elsősorban olyan emberek számára jelentettek segítséget, akik jövedelmi és/vagy lakhatási helyzetük megváltoztatásával kerültek közelebb fedél nélküli állapotuk megszüntetéséhez. A programjainkban résztvevő emberek **internet- és telefonhasználatát** is érintették a fertőzésveszélyt csökkentő intézkedéseink, ezért csak a legszükségesebb esetekben, összesen 2025 alkalommal lehetett ezeket az eszközöket használni.

Ügyfélszolgálati Irodánk - amely az alapvető iratpótlásokban, különböző segélyek, jogosultságok megállapításában segít - működését a kialakult vírushelyzet miatt teljesen át kellett alakítani: egy időben csak egy ember tartózkodhatott az ügyféltérben, ezért jóval kevesebb embert tudtunk fogadni személyesen. Ügyfélszolgálatunk segítségét 2020-ban 3 984 alkalommal 1 931 ember vette igénybe. A leggyakoribb ügyintézési típus a TAJ kártya pótlásában nyújtott segítség, az egészségbiztosítás rendezése és a levélküldmények kiadása volt.

Ebben az évben is hat embert **alkalmaztunk közfoglalkoztatottként**, mindannyian az ügyfélkörünkből kerültek ki. Ők az ételosztásban, takarításban, adminisztrációban segítették munkánkat. Nálunk védett környezetben, egyénre szabott támogatással, mentorálás mellett dolgozhattak. A közös cél, az elsődleges munkaerőpiacra történő elhelyezkedés két fő esetében megvalósult. További két főnek lakhatása megoldásában segítettük, amely az Úton programunk segítségével az idei évben sikeres lakáspályázattal valósulhat meg, Továbbra is köszönettel tartozunk **önkénteseinknek**, akikre a 2020-as év folyamán is számíthattunk az ételosztások, ruhaosztások alkalmával. Ezenkívül részt vettek adományaink és ruharaktárunk kezelésében, továbbá a kiemelt programjainkban résztvevőket segítették rendszeres jövedelemhez, önálló lakhatáshoz. Nappali Centrumunk **háttérintézménye** az Erzsébetvárosi Utcai Gondozó Szolgálatnak, az Incorpora programnak, a Fedél Nélkül utcalapnak, a Jogvédő Fórumnak, a pszichológiai tanácsadásnak, illetve helyet biztosítunk az Első Kézből a Hajléktalanságról – Rendhagyó Osztályfőnöki Órák elnevezésű programjaink megszervezéséhez, lebonyolításához.

Az **Erzsébetvárosi Önkormányzat** az utcai gondozó szolgálatunkat és melegedőnket pénzbeli támogatással, ezen kívül különböző fertőtlenítő eszközök és anyagok folyamatos biztosításával segítette. Munkánk további támogatására és az együttműködés bővítésére kölcsönös a szándék.

A Kürt utcai Ügyfélszolgálati Iroda tevékenysége - 2020.

	Jan.	Feb.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szep.	Okt.	Nov.	Dec.	Össz.
Információ közvetítés, tanácsadás	66	13	23	0	2	2	19	6	17	2	10	5	165
Adókártya beszerzése	33	13	11	3	19	13	27	41	20	22	39	6	247
Lakcímbejelentés	9	4	3	0	2	9	2	8	5	4	2	1	49
Iskolai bizonyítvány	2	1	3	1	1	0	2	3	1	1	1	1	17
Szemüveg elkészítésének támogatása	4	1	3	0	1	1	0	0	0	0	1	0	11
Anyakönyvi kivonatok beszerzése	3	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	6
Személyi igazolvány beszerzése	18	30	24	20	29	56	55	67	74	42	54	27	496
Lakcímkártya beszerzése	34	39	29	21	28	59	65	80	77	43	53	38	566
Hajléktalan igazolvány kiállítása, érvényesítése	144	99	78	46	70	113	128	127	149	105	110	65	1234
TAJ szám beszerzése, pótlása	109	76	57	25	43	79	91	100	103	67	80	42	872
Recept kiváltásának támogatása	41	45	35	20	30	25	0	0	0	0	16	25	237
Közgyógyellátási igazolvány beszerzése	1	0	0	0	0	2	1	0	2	0	0	0	6
Egészségbiztosítás beszerzése	30	34	19	3	10	18	37	12	33	20	24	14	254
Társszervezetekhez való átküldés	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	4
Ruhajegy kiadása	52	38	22	0	0	19	18	5	16	20	6	1	197
Segélyjavaslat kiállítása	2	2	8	1	1	0	0	0	1	0	0	5	20
Postacím biztosítása	235	296	238	195	235	227	319	232	320	313	345	345	3278
Összesen	**785**	**691**	**554**	**334**	**473**	**623**	**764**	**681**	**818**	**640**	**721**	**575**	**7659**
Az Ügyfélszolgálati Irodán megjelentek száma 2020-ban	**576**	**446**	**338**	**157**	**288**	**338**	**357**	**298**	**365**	**288**	**307**	**233**	**3984**

„ÚTON” – LAKHATÁST SEGÍTŐ INTEGRÁCIÓS PROGRAM

Valljuk, hogy a hajléktalanságból ki lehet kerülni, és azt tapasztaljuk, hogy a bajba jutott családok, párok, egyedülálló férfiak és nők is hiszik, hogy bármilyen nehéz helyzetből talpra lehet állni.

A program célja a hajléktalanság megelőzése, és az egyéni kivezető utak keresése. Célcsoportja az otthonvesztés veszélyének kitett családok, párok, egyedülállók és mindazok, akiknek életük során meg kellett tapasztalniuk a hajléktalanságot, vagy most kényszerülnek otthon nélkül élni.

A program működése a Hajléktalanokért Közalapítvány pályázati támogatásának és adományozóinknak köszönhető. A jelen pályázati időszak 2020 októberétől 2021. június végéig tart.

A 2019/20-as programidőszakban több mint 150 fő kereste fel lakhatást segítő programunkat, közülük **63 háztartás kért mentori segítséget.**

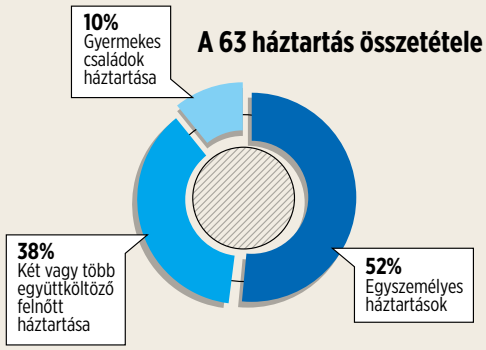

Háztartásnak az együtt költözők közösségét nevezzük. Azt tapasztaljuk, immár sokadik éve, hogy nem költöznek össze idegenek egy bérleménybe. Az együtt költöző felnőttek testvéreket, szülőket vagy párokat jelentenek. Jelentkezőink számára fontos, hogy újból visszakaphassák magánszférájukat, ami a hajléktalan élethelyzetben leginkább sérül.

A koronavírus okozta válsághelyzet idején a hajléktalanságból kilábalt emberek közül többeknek veszélybe került a lakhatása. Őket anyagi támogatással, tartós élelmiszerrel, higiénés és fertőtlenítő eszközökkel segítettük.

Önkénteseink idén is segítették munkánkat önéletrajz-írással, állás- és albérlet-kereséssel, lakáspályázatok figyelésével, valamint szállítással.

A Bartal család története

Andrea 2006-ban vált el, három gyermekét azóta egyedül neveli. Többnyire albérletben laktak. Amikor az édesanya a munkáját elvesztette, családok átmeneti otthonába kerültek (ilyen intézményben hajléktalan családok élhetnek rövid ideig).

2018-ban keresett fel először bennünket, segítségünkkel ismét albérletbe tudtak költözni. A beköltözés után is folyamatosan tartottuk a kapcsolatot velük. A gyerekek közül közben ketten nagykorúak lettek, nekik a tanulás mellett segítettünk munkát találni.

Andrea a koronavírus-járvány ideje alatt egy idősek otthonában dolgozott, ahol sajnos megfertőződött, és két hét karanténba került. Ez időre csak táppénzt kapott, így jelentősen csökkent a bevételük, s veszélybe került a lakhatásuk. Egyszeri anyagi támogatással, élelmiszer- és higiénés csomaggal tudtunk helyzetükön javítani. Andrea és a gyerekek most már jól vannak, örülnek, hogy meg tudták őrizni albérletüket és munkájukat.

Beköltözők utánkövetése - 2019/20. évi összesített adatok

utánkövetés	ugyanott él	a kiköltözés oka	új bérleménybe költözött, ennek oka	hajléktalan intézményben él, ennek típusa	közterületen él	nem elérhető	egyéb lakhatás
1 hónap múlva	15 ht, 25 fn és 5 gy						
3 hónap múlva	11 ht, 18 fn és 3 gy	1 ht ingatlan eladása	1 ht, 2 fn és 2 gy, olcsóbbat találtak		1 ht, 2 fn	2 ht, 3 fn	
6 hónap múlva	9 ht, 16 fn és 3 gy +4 gy visszakerült a családhoz	2 ht ingatlan eladása	1 ht, 2 fn és 2 gy, olcsóbbat találtak	1 ht, 2 fn, hajléktalanok átmeneti szállásán élnek		3 ht, 3 fn, egyikőjük elhunyt	1 ht, 1 fn, szívességi lakáshasználó

Rövidítések: ht - háztartás, fn - felnőtt, gy - gyermek

A 2019/2020-as pályázati év számokban

15 háztartás kapott pénzbeli támogatást, ami 25 felnőttet és 5 gyermeket jelent. Az önálló lakhatás utánkövetése az utolsó kifizetett Beköltözési/Otthonmegtartási támogatást követően kezdődik el, amikor a háztartások teljes mértékben maguk finanszírozzák a lakhatási költségeiket. A hatodik hónap végére 10 háztartás ugyanúgy albérletben lakott (lásd ugyanott él és új bérleménybe költözött). Az egyik családhoz közben visszakerült 4 gyermek. Sajnos 2 háztartásról nincs adatunk. Egy egyedülálló ember elhunyt. Egyik résztevőnk, miután a tulajdonos eladta a lakást, ismerőshöz költözött. Egy párkapcsolat felbomlott, az egyik fél a bérleményben maradt, a másik hazaköltözött családjához. Csak egyetlenegy kétszemélyes háztartásról tudjuk biztosan azt, hogy utcára, majd ismét hajléktalanszállóra került.

Az „Úton” önkéntesképzése

KIEMELT ÜGYINTÉZÉS - „PÁLYAMÓDOSÍTÓ” PROGRAM

A program, melyet évek óta a Hajléktalanokért Közalapítvány pályázati támogatásának köszönhetően tudunk megvalósítani, 2020. évben is a Kürt utcai Nappali Centrumban működött. Az Ügyfélszolgálati Irodához forduló hajléktalan emberek zöme az ellátásokkal kapcsolatos ügyeiket önállóan nem, vagy csak nagyon nehezen képesek intézni, és ilyen komplex, bizonyos esetekben több hónapos tartós együttműködést, utánkövetést előfeltételező segítséget más szervezettől ritkán kapnak. Az ügyfeleink jelentékeny része kifejezetten a szolgáltatásunknak köszönhetően jut valamilyen rendszeres pénzellátáshoz.

A Covid19 világjárvány 2020. márciusi magyarországi megjelenését követően a Nappali Centrum átmenetileg bezárt, az ezt követő egy hónap során teljesen át kellett szerveznünk a PM program tevékenységét. Néhány héten belül sikerült megszerveznünk az **online ügyfélszolgálati munkát,** egyúttal megteremteni az átállás technikai feltételeit is. 2020. április 27-én vettük fel az első online ügyfeleket.

Általánosságban elmondható, hogy az online és telefonos ügyintézés sokkal megterhelőbb és lassabb a hagyományos formánál, de büszkék vagyunk, hogy a körülményekhez képest nagyon rövid idő alatt sikerült reagálnunk a helyzetre és ügyfeleink számára hasznos és értelmes segítséget tudtunk nyújtani egy olyan időszakban, amikor a segítő szolgálatok, illetve a hivatalok szinte alig voltak elérhetőek számukra.

2020-ban 142 ügyfél 211 ügyét intéztük ebben a formában. Jellemzően eseti és rendszeres települési támogatások, nyugdíj, közgyógyellátás, bizonyítványok beszerzése, közfoglalkoztatásban történő elhelyezkedés és munkanélküli ellátások miatt fordultak hozzánk, de előfordult gyermekelhelyezési per, birtokvédelmi eset, gondnokság alá helyezés is Ilyen esetekben ügyvédi konzultációs lehetőséget és támogatást szerveztünk más civil szervezeteknél. Az év második felében az egészségbiztosítási járuléktartozás törlésére vagy méltányossági elengedésére vonatkozó esetek szaporodtak meg rendkívüli mértékben, köszönhetően a rendkívül szigorúvá váló szabályozásnak.

A járvány következtében **mentori programunk** is felemásra sikerült. Az egyéni mentorálás a járvány kitörésig a terveknek megfelelően haladt, ezt követően a személyes találkozás lehetetlensége miatt ez a tevékenységünk néhány kivételtől eltekintve gyakorlatilag félbeszakadt. Kivételes esetekben a telefonos kapcsolattartás működött, illetve segített, hogy mentoráltjaink egy része az intézményünkben közfoglalkoztatott, így a velük napi kapcsolatban voltunk.

Programunk leginnovatívabb része, **csoportmunka,** melyet csoportos szabadidős tevékenységekkel egészítettünk ki, ugyanígy csak részben valósult meg. A tervek szerint két társasjátékos klubnapból, két közös főzésből, két „szomszédolásból” (látogatás a „Vajda 3” Nappali Melegedő irodalmi kör rendezvényén, illetve az irodalmi kör látogatása nálunk), két kirándulásból, és két klasszikus szupervíziós foglalkozásból állt volna a programsorozat. A járvány kitöréséig két társasjátékos foglalkozást és egy közös főzést tartottunk meg, illetve látogatóban voltunk az irodalmi körnél, és ők is meglátogattak minket. A további tervezett programok elmaradtak, a leginkább várt, április-június hónapokra tervezett kirándulások is áldozatul estek a rendkívüli állapotnak.

A megtartott foglakozások nagyon jól sikerültek, a választott társasjáték során játékos formában sikerült a felszínre hoznunk és elaborálnunk egy sor frusztráló „elakadást”, az irodalmi kör keretében az élethelyzetükre vonatkoztatható alkotások értelmezéséből kiindulva szabadon és egy elfogadó közeg empátiájával támogatva reflektálhattak mindennapi élethelyzetükre. A közös főzés során pedig a rég nem gyakorolt szociális készségek (feladatmegosztás, asztal közös terítése, közös étkezés, csevegés) újbóli gyakorlása szemmel láthatóan motiváló volt a résztvevők számára. A következő pályázati periódusban ezt a programsorozatot mindenképpen szeretnénk folytatni.

Online-ügyintézés

Május 3.

Hívom Jánost, elsőre felveszi. Elbeszélgetünk. Itt lakik nem messze a Baross utcában, albérletben, tehát még éppen nem hajléktalan, bár korábban volt utcán is. Romániából jött át majd 20 éve, anyukája még ott lakik, vele hetente beszél telefonon. Volt munkája Magyarországon, de az utóbbi időben, a koronavírus miatt főleg csak alkalmi. Az albérlete nagyon inog, lakhatási tanácsadó szolgálatunkkal már fel is vette a kapcsolatot, együtt dolgoznak a lehetséges megoldáson. Abban maradunk, hogy bár az öregségi nyugdíjhoz szükséges korhatárt elérte, de mivel a szolgálati ideje nincs összeszedve, ráadásul a nagyobbik fele Romániában van, először egy időskorúak járadékát adjuk be gyorsan, azután majd a nyugdíját is persze, de az hosszú lesz.

Május. 7.

Időskorúak járadéka kérelem, plusz vagyonnyilatkozat töltve, a nevére szóló mappában elmentve. Felhívtam, holnap jön aláírni. Aztán postázzuk

Május. 26.

Telefonon beszéltünk, nem kapott semmilyen hiánypótlási felhívást a hivataltól.

Június 15.

Ismét telefonon beszélünk, még mindig semmi. Jelzem, hogy hívni fogom a hivatalt, mert már letelt az ügyintézési határidő. Időközben kiderült, hogy daganatos beteg. Tudunk adni neki egyszeri gyorssegélyt, ennek nagyon örül János, mert már alig van pénze ennivalóra.

Június 18.

Felhívom telefonon, hogy jöhet a segélyért és van még egy jó hírem, megjött a megállapító határozat, ha bejön, átnézzük azt is. Hurrá, legalább a hivatalt nem kell tovább hívogatnom, eddig úgyse sikerült...

Június 19.

A megállapító határozattal minden rendben. Beszélgetünk a nyugdíjáról is, azt mondja a magyar szolgálati időit pár éve összeszedték, ez megvan valahol, megkeresi és behozza. A romániai munkahelyeit meg összeírja, illetve azokat is, amelyek a szolgálati időt elismerő határozatban nem szerepelnek.

Június 30.

Az elismert szolgálati idő 3 év 274 nap, ami nagyon kevés. Eszébe jutott még egy pár magyar munkahely, de az is csak 3-4 év plusz lehet. A román adatokra meg egyáltalán nem emlékszik, ezért felhívja az anyukáját, hogy szedje elő a papírokat, meg szerinte az anyukájának sokkal jobb a memóriája. A jövő héten újra beszélünk.

Július 6.

Az anyukája tényleg egy csomó mindenre emlékezett, lehet, meg is lesz a szükséges 20 év szolgálati idő. A papírokat beadja a Kürtben, én utána nekiállok a nemzetközi nyugdíj kitöltésének.

Július 14.

Kitöltöttem a nyugdíjkérelmet, postáztuk. Ugyan holnap átmenetileg véget ér nálunk az online ügyintézés, de abban maradunk, hogy János szeptember első felében jelentkezik, akkor felhívjuk a nemzetközi osztályt, hogy hol tartanak. Az ügyintézési határidő ez esetben 60 nap, de ebbe nem számít bele, amíg a román biztosító adatainak közlésére várni kell, tapasztalatból mondom neki, hogy 4-5 hónapig minimum eltart a folyamat. Karácsony előtt meglesz - bíztatom. Az albérlete még mindig megvan, alkalmi munkákat vállal feketén. Sokat jár orvosi kezelésekre és további vizsgálatokra. De nagyon türelmes és mindig nagyon együttműködő.

Az öregségi nyugdíjat azonban már nem érhette meg. A daganat győzött, János augusztus végén elhunyt.

Klubfoglalkozás

Csoportmunka

Hűvös téli délutánon tartjuk az első csoportülésünket, melyre meghívásos alapon várjuk a résztvevőket, olyan ügyfeleket, akik szívesen beszélgetnek egymással. Ezáltal mi is jobban megismerjük őket, akik nap mint nap látogatják a melegedőt, ugyanakkor lehetőséget kínálunk számukra, hogy megfogalmazzák észrevételeiket, akár kritikáikat a munkánkkal, szolgáltatásainkkal kapcsolatban. Névre szóló meghívókat adtunk nekik, melyben a találkozó célját is megjelöltük.

Az első alkalmon a meghívott 17 emberből 14-en jöttek el. Aprósüteményt, üdítőt szolgáltunk fel. Bemelegítő játék után híres és nem híres emberek fényképeit vetítettük ki és kérdéseket tettünk fel a csoport résztvevőnek, hogy vajon a fénykép szereplője milyen ember lehet. Nem meglepő módon a kevésbé ismert emberek köré szőttek érdekesebb történeteket, boldog-e, önző, vagy önzetlen stb. Nagyon sarkos értékítéletek is elhangoztak, melyek tükrözték ügyfeleink igazságérzetét, kívánságait arra, hogy a világ, melyben élnek, lehetne jobb hely. Egymást követték az újabb és újabb ötletek, a résztvevők legnagyobb része kifejezetten szabadjára engedte a fantáziáját. Minden jelenlévő aktív volt, feszengésnek, gátlásosságnak egyáltalán nem láttuk jelét.

A másik ikonikus csoportélményem a főzős alkalom volt, ahol nem törtünk nagyra - túrós csuszát főztünk. A megkapó ezen a találkozón az volt, hogy azokkal az emberekkel, akiket nap, mint nap láthatunk az ebédosztás alkalmával a műanyag abroszon műanyag evőeszközökkel műanyag tányérból fogyasztani az ennivalót, most leülhettünk ugyanazokhoz az asztalokhoz, és porcelán tányérokból szépen terített asztalnál ehettünk együtt. A jó hangulatot természetesen a közös főzés is fokozta, várakozásunkon felüli gyorsasággal született meg a munkabeosztás, ki terít, ki mosogat, ki kockázza a szalonnát, ki főzi a tésztát. Senki nem vonta magát ki a munka alól, és a társalgásból sem maradt ki senki.

Játszani jó!

Társasozunk. Ez a második alkalom, hogy együtt játszunk. Vagyunk vagy másfél tucatnyian, néhány kolléga és többen kliensek. Mindegyiküket ismerem, bár elég felszínesen. Némelyiküket a körúton is gyakran látom, padon ücsörögve, boros flaskát szorongatva. Az irodába, ügyet intézni alig-alig járnak, ellennének iratok nélkül bármeddig. A reggeli és az ebéd fontos számukra, ezt nem mulasztják el. Néhány hete, amíg az ételosztásánál vártak a sorukra, „kerítettük be" őket azzal, hogy tudunk egy jó kis programot ebéd utánra, jöjjenek csak!

Így kezdődött. És most itt ülök a körberakott székek egyikén, és szurkolok velük, hogy ezúttal ki nyeri meg a játékot. Lopva Istvánt figyelem. Egy hónapja, amikor először összejöttünk társasozni, melléültem, mert úgy gondoltam, segítség kell a játék megértéséhez. És kellett is, hiszen megszólalni sem mert, a feladatot sem értette igazán, csak találomra bökött valahova, ahol a megoldást sejtette. A szünetben, a kávézás alatt mondta, hogy biztos jó játék ez, de nem hall belőle semmit, rossz a füle. Az időnk második felében aztán kollégám, a játékmester, számára is jól hallhatóan vezényelte az újabb fordulókat. István pedig megtáltosodott. Először csak bizonytalanul, szinte csak magának mormolta a jó válaszokat, majd a sikeren felbuzdulva, rendre elsőként jelentkezett a megfejtésekkel. Nagy tapsokat kapott, neve első helyen került fel az eredménytáblára.

A mai délutánt már nagyon várta, ahogy a többiek is. Senki sem maradt el, jöttek beszélgetni, közösen főzni, vendégeskedni a Vajdahunyad utcai idősotthon lakóihoz. Most, hogy újra a Kürt utcai melegedőnkben gyűltünk össze, olyan, mintha évek óta volnának a játszópajtásaim. Nézem az arcokat, együtt izgulunk, figyeljük, amint sorra felkerülnek a győztes pontok a nevek mellé. Észreveszem, hogy István az órájára pillant, és odasúgja Gyöngyinek, a párjának: de kár... mindjárt vége. Kint sötétedik, hűl a télvégi levegő, és valahogy nekem sem nagyon akaródzik hazaindulni.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Nemzetközi együttműködéseinkkel célunk kapcsolatainkat erősíteni, tapasztalatcserét generálni, tanulni másoktól, egyúttal szélesebb spektrumban is megméretni magunkat, megtudni, hogy programjaink, munkáink miként állják a nemzetközi összehasonlítást.

Az Alapítvány két nemzetközi projektre nyert támogatást 2019-ben. Ezek megvalósítása abban az évben el is kezdődött, és 2020-ban folytatódott. Sajnos terveinket átírta a nemzetközi pandémiás helyzet, így a vállalt programelemek egy részét nem tudtuk megvalósítani, vagy a tervezettől eltérő formában bonyolítottuk le. A 2020-as év sok tanulságot hozott, olyan kihívások elé állított bennünket, amelyekről nem gondoltuk, hogy valaha is elkövetkeznek. Nemzetközi partnereink és mi magunk is mindent megtettünk, hogy a projekteket folytatni tudjuk, és változtatva ugyan a programelemeken és a megvalósítási módokon, de a vállalásainkat teljesítsük.

A „HomelessTalk" projekt

A „Beszéljünk a hajléktalanságról: a tanulás, mint a hajléktalan emberek szociális integrációjának eszköze" (Let's Talk About Homelessness: Learning as a Tool For Social Integration of Homeless People), rövidítve „HomelessTalk" c. programot 2019 szeptemberében indítottuk el.

Legfőbb **célunk,** hogy elérjük: a bevont hajléktalan emberek a nem formális tanulás eszközével jussanak ki a hajléktalan helyzetből, miközben társadalmi integrációjuk is mélyül. Célunk az is, hogy e munkában együttműködjünk a társadalom érzékenyíthető tagjaival, az ellátó szervezetekkel és a területen dolgozó szociális segítőkkel is. A projekt az **Európai Unió Erasmus+ KA202 2019 stratégiai együttműködése támogatásával** jött létre.

Az eredetileg 2021 augusztusáig tartó programban **a következőket szeretnénk megvalósítani:**

- jó gyakorlatok cseréje a hajléktalan emberek bevonásával zajló és társadalmi érzékenyítő programok témájában,
- összefoglaló kézikönyv létrehozása a négy ország jó gyakorlataiból, melyek problémaérzékenyítő, valamint az ügyfelek bevonásával zajló programokban működnek,
- nemzetközi internetes művészeti gyűjtemény létrehozása.

E nemzetközi együttműködésben **partnereink** a Divadlo bez domova (Szlovákia), az Arrels Fundació (Spanyolország), a Stiftung Bethel - Wohnungslosentreffen (Németország).

A kialakult járványhelyzet miatti módosított projektet 2022 februárjáig hosszabbíthattuk meg. Mivel a nemzetközi utazások elmaradtak, ebben az évben nem találkozhattunk személyesen partnerszervezeteinkkel, és nem látogathattuk meg egymás intézményeit, programjait. A személyes találkozók helyett online formában tartottuk a kapcsolatot a partnerekkel. A programba bevont, hajléktalanságot megtapasztalt embereknek is így biztosítottuk a külföldi társaikkal való kapcsolattartás lehetőségét.

A jó együttműködésnek köszönhetően, nehézségek nélkül tudjuk a programban vállalt egyéb elemeket online formában realizálni. 2020 végén mind a kézikönyv, mind a művészeti gyűjtemény létrehozása már folyamatban van.

A jó gyakorlatok összegyűjtéséhez megkértük nemzetközi partnereinket, hogy küldjék el azokat a kreatív projektötleteiket, melyek véleményük szerint hasznosak, könnyen adaptálhatók más országokban is, és más szervezetek segítségére lehetnek a hajléktalansággal kapcsolatos érzékenyítő projektjeikben. A beérkezett munkákból az öt nyelven megjelenő **kézikönyvben** tíz rövid és a négy nagyobb lélegzetű leírást publikálunk, a leginkább hasznosnak gondolt szolgáltatásokat közösen zsűrizve választottuk ki. Amelyek nem jelennek meg a nyomtatott kézikönyvben, online formában elérhetőek lesznek és a Fedél Nélkül utcalapunkban is bemutatjuk azokat. Az év folyamán a szövegek gondozását végeztük, miközben egy grafikussal együttműködve a kiadvány megjelenését is megterveztük.

A művészeti gyűjteménybe olyan alkotásokat várunk, amelyek segítenek a hajléktalan embereket érő előítéletek csökkentésében. A nemzetközi felhívás szövege, az akciót elindító közösségi média kampány elemei elkészültek, a felhívást 2021 tavaszán tesszük közzé. A művészeti gyűjtemény hátterének technikai elemeit megteremtettük, létrehoztunk egy weboldalt, ahol az érdeklődők több információt kaphatnak a projektről és feltölthetik alkotásaikat. A gyűjteménynek és a kampánynak partnereinkkel és sorstárssegítő kollégákkal közösen a „LookTalkAct" elnevezést adtuk. A beérkezett alkotásokból nemzetközi zsűri fogja kiválasztani azt a százötven munkát, melyek bekerülnek egy művészeti albumba és amelyekből kiállításokat is szervezünk. A kilenctagú grémium összeállítása során örömmel tapasztaltuk, hogy a művészvilág jeles képviselői is igent mondtak meghívásunkra.

A „NoOneSleeps" projekt

„Senki se aludjon az utcán! - komplex érzékenyítő kampányok a hajléktalanságról a visegrádi országokban" (No-one Should Sleep on the Street – Complex Sensitizing Campaigns on Homelessness in V4 Countries) címmel ugyancsak 2019-ben indult másik nagyszabású

A készülő kézikönyv

Pozsonyi előadásplakát

nemzetközi együttműködésünk. A projekt fő célja a hajléktalanságot megtapasztalt és lakásszegénységben élő emberekkel szembeni előítéletek és intolerancia csökkentése a tágabb környezetünkben. Alapelvünk, hogy az érintetteket minden tevékenységünkbe bevonjuk, így a különböző társadalmi csoportok minden országban a hajléktalanságot megtapasztalt szakértők segítségével kaphatnak árnyaltabb képet a hajléktalanságról. Esetünkben az EKH programunk résztvevői tekinthetők megvalósítóknak, rendszeres találkozóikon e projekt támogatását élvezik.

Tevékenységeink célcsoportját elsősorban középiskolás diákok és fiatal felnőttek alkotják. E programban **a következő feladatokat terveztük:**

- 4 partnertalálkozót és intézménylátogatást szervezünk, amelyek során megismerjük a visegrádi országokban működő érzékenyítő programokat,
- 8 színházi előadást és 12 helyi érzékenyítő akciót valósítunk meg a négy visegrádi országban, melyek közvetlenül érzékenyítik célcsoportjainkat a hajléktalanság témájában,
- a projekt záróeseményét az „ERROR" pozsonyi színházi fesztivállal párhuzamosan rendezzük meg, ahol szélesebb közönség számára mutatjuk be a színdarabokat és a projekt eredményeit.

A projektet **a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatja,** Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia kormányainak társfinanszírozásával. A Visegrádi Alap célja olyan ötletek fejlesztése, amelyek támogatják a fenntartható közép-európai regionális együttműködést. Együttműködő **partnereink** a projektben a Novy Prostor (Új Tér) elnevezésű prágai utcalap, a Towarzystwo Pomocy im. Sw. Brata Alberta Kolo Gdanskie (Szent Albert Testvér Segítő Társasága) gdanski hajléktalanellátó civil szervezet, valamint itt is együtt dolgozik velünk a Divaldo bez domova (Otthontalan Színház) Pozsonyból.

A világjárvány e programunkat is nagyban érintette, így ebben a projektben is módosításokat kellett kérelmeznünk. A program megvalósítási határidejét meghosszabbítottuk 2021 májusáig. A személyes találkozókról lemondtunk, és a költségvetést átcsoportosítottuk. Az együttműködést, a szervezési feladatokat online formában oldjuk meg.

A program vállalása **érzékenyítő akciók megvalósítása és ezek promotálása volt.** A közönség előtt szervezett rendezvények korlátozása miatt ezeket is úgy átalakítottuk át, hogy online módon eljuthassanak a célközönséghez. A színházi előadásokról videófelvétel készült, ezeket streamelve vagy élő közvetítés formájában lehetett megtekinteni. Az EKH program Rendhagyó Osztályfőnöki Óráit sikerült megtartani - a közreműködők rugalmasságának köszönhetően volt, hogy a szabadban! A Menhely Alapítvány a STEREO AKT társulattal együttműködve készített egy érzékenyítő, figyelemfelhívó rövid videót, mely eddig körülbelül 4 300 embert ért el.

Szándékunk volt a közösségi médiában indított kommunikációs kampány keretében felhívni a figyelmet a hajléktalanságra, a hajléktalan embereket érő előítéletekre. A négy partnerszervezet egyidejűleg indította útnak figyelemfelhívó akcióját és közösen kommunikálva sikerült elérnünk a tervezett húszezer főt.

A cseh partnerszervezet 2020 végén elhagyta a projektet, mivel a világjárvány miatt nem tudták vállalni a folytatást. Helyettük egy másik cseh szervezetet szeretnénk bevonni a projektbe, akikkel a tárgyalások folyamatban vannak a következő évi folytatásról.

Mindkét projektünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tapasztalati szakértők is részt vegyenek megbeszéléseken, döntésekben, tanácsaikat bátran megoszthassák az egyeztetések folyamán. Sajnos a személyes információ- és tapasztalatcserére most nincs lehetőségük, ezt online formában igyekszünk megszervezni számukra.

Várhatóan mindkét együttműködésben 2021-ben is jó ideig az online térbe kényszerülünk, de talán nem kell minden utazással egybekötött tapasztalatcseréről lemondanunk, és 2021 őszén Barcelonában személyes találkozózón tervezhetjük meg a Homeless-Talk projekt eredményeinek disszeminációját.

A szlovák Divadlo bez domova színházi előadása

Civil utcalapárus Prágában

EKH klub Budapesten

Lengyel érzékenyítő foglalkozás

FEDÉL NÉLKÜL – OTTHONTALAN EMBEREK MŰHELYE

A Fedél Nélkül az első magyar nyelvű utcalap, szerzői és terjesztői is jórészt otthontalan emberek. A lap kiadója a Menhely Alapítvány. Célunk egyrészről, hogy a velünk kapcsolatba kerülő hajléktalan emberek értelmes, hasznos tevékenységet végezhessenek; otthontalan alkotók megjelenési lehetőséghez, terjesztőink a lap árusításából jövedelemhez jussanak. Másrészről szerepet kívánunk adni a közösségi társadalom felé nyújtott szolgáltatásoknak, fontosnak tartjuk a lap és a művészeti munka szerepét az előítéletek kezelésében, csökkentésében.

Tevékenységünk mindhárom pillére alapvetően a társadalmi érzékenyítés eszköze, a lap terjesztői naponta több ezer, azaz éves szinten több százezer emberrel folytatnak közvetlen interakciót, művészeti tevékenységünk termékei, alkotásaink évente több tízezer kultúrabarátot érnek el, professzionális érzékenyítő programunk előadói pedig több ezer diákkal, fiatal felnőttel találkoznak.

Évek óta egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a hajléktalanságot megtapasztalt emberek alkalmazására, minél mélyebb szintű bevonásukra szolgáltatásaink, programjaink megvalósításába a tervezés szakaszától a tapasztalatok összegzéséig. Munkánkban az esetkezelő és a közösségi szociális munka teljes eszköztárát igénybe vesszük sorstárssegítők, önkéntesek és szociális munkásaink együttműködésében. A lappal kapcsolatba kerülő hajléktalan emberek nagyobb része elsőként a terjesztésbe kapcsolódik be, zömében anyagi helyzetük jobbítása érdekében. Terjesztőink, néhány kivételtől eltekintve hajléktalan emberek, akik terjesztési szabályzatunkat betartva, fényképes kitűzőnket viselve, kollégáinkkal együttműködve árulhatják a Fedél Nélkült. A lap számukra sem ingyenes. Abban hiszünk, a munkával szerzett javak többet érnek, mint az ingyen kapottak, hogy a terjesztő munkájának haszna nem csak anyagi haszon.

Valljuk: „nincsen ember érték nélkül”. Munkánk arra épül, hogy mindenki adhat valamit. Nem fogadhatjuk el a segítséget, ha nem tudjuk viszonozni. Munkatársaink minden nap adnak valakinek valamit - valamiért. Alkotásokat a szerkesztőségnek - saját hangjuk erősítéséért, lapunk példányait az olvasóknak - anyagi javakért, közösségi munkát a lakosság különböző csoportjai felé - a sorstársaikat sújtó előítéletek mérsékléséért.

A balatoni hétvége résztvevői

A 2020-as jelenlétünket a kijárási korlátozások, a távolságtartási szabályok, karanténba vonuló hajléktalanszállások alaposan próbára tették. Lapterjesztőink bevételei extrém módon csökkentek, márciustól minden erőnkkel szerzőink, terjesztőink már felépített egzisztenciáját igyekeztünk menteni, lakhatási támogatással, jövedelempótló támogatással, élelmiszercsomagokkal, védőfelszereléssel. Mindezt a szerkesztőség online aktivitásának erősödése és önkénteseink, támogatóink segítsége tette lehetővé.

Terjesztői hálózat

A lap indulása óta, 2020 végéig 2 539 **terjesztőt** regisztráltunk. 2020-ban 44 új terjesztőt alkalmaztunk. A felvételt nyert terjesztők zömében csökkent munkaképességű, vagy a munkaerő-piacon hosszú ideje passzív emberek, közülük 24-en maradtak munkában legalább egy hónapig, 18 fő ma is dolgozik. Az év során összesen 220 terjesztővel dolgoztunk, éves forgalmunk 7861 fő volt, és átlagosan napi 31 fő látogatott el a szerkesztőségbe. Terjesztői létszámunk csökkenése egyértelműen a járványhelyzet következménye.

A terjesztőkkel való kapcsolattartásban 2020-ban három közfoglalkoztatott státuszú **sorstárssegítő munkatárssal** dolgoztunk együtt. Az év során 400 helyszíni ellenőrzést végeztünk. A BRFK Közlekedésrendészete idén is balesetvédelmi oktatásokkal segítette munkánkat, az ezen való részvétel kötelező feltétele a teljes jogú terjesztői igazolvány kiadásának.

Utcalap árusítása Budapesten

Példányszámunk soha nem látott mélységben volt a világjárvány ideje alatt, 2020-ban a Fedél Nélkül 98.507 példányban jutott el az olvasókhoz. Áprilisi két lapszámunkat alig néhányszáz példányban jelentettük meg. A Fedél Nélkül Könyvek sorozat darabjaival viszont évről évre több terjesztőnk dolgozik, mára biztos kiegészítő jövedelmet remél tőle mintegy kéttucat munkatársunk.

Vidéki jelenlétünk stabil, az év során 19 vidéki települést értünk el, rendszeres a jelenlétünk 8 megye 14 városában, ahol összesen 20 terjesztőnk dolgozik. Teljes forgalmunk hatoda zajlik a fővároson kívül.

Havi rendszerességgel tartunk **Kiemelt Terjesztői Klubot,** 2020-ban azonban csak egyet, a terjesztők legkedvesebb klubját tarthattuk meg: az augusztusi szokásos balatoni nyaralásunkat, melyre 10 lapárusunkkal utazhattunk el. Több születésnaposunkat is köszönthettük itt, igazi nyaralás volt ez azoknak, akik nehezen szakadnak ki máskor a mókuskerékből.

A karácsonyt most a szerkesztőségben átadott adományokkal, néhány önkéntes bevonásával, fotózással töltöttük most együtt. A terjesztői díjátadás is a szerkesztőségbe szorult, átadtuk az okleveleket és fődíjakat, és most először olvasóinkat is bevontuk az Év Terjesztője szavazásba saját lapárusukról szóló történeteik megosztásával. Néhányan közülük Fedél Nélkül Könyvek csomagot kaphattak ajándékba. A fődíjas lapterjesztőről szóló posztunkkal

több, mint 45.000 embert értünk el, és mintegy 162 megosztást, ami eddigi egyik legjobb eredményünk a közösségi oldalunkon.

Októberben jelent meg negyedjére a melléklet, melyben a megszűnt Népszabadság szerkesztőségének volt munkatársai írásait közöltük **„Kelj fel, és szállj!”** címmel.

Az év során két tucat **sztárinterjút** készítettünk lapunkban olyan művészekkel, tudósokkal, újságírókkal, mint Kapás Boglárka, Parti Nóra, Alföldi Róbert, Dragomán György és Szabó T. Anna, Grecsó Krisztián, Müller Péter Sziámi. Mindannyian saját szakmájukban komoly ismertséget és elismertséget szereztek, fontosnak tartjuk, hogy rajongóik figyelmét lapunkra és terjesztőinkre irányítsuk.

Színházi tréning

Művészeti tevékenység

Alkotóműhelyünk zömében otthontalan művészekből áll. Ugyanakkor óvatosan, de tudatosan nyitunk egyrészt a hajléktalanságtól nem sújtott, de gyengén menedzselt, nagy tehetségű szerzők felé, másrészt a már neves, az irodalmi kánonba tartozó irodalmárok felé. Irodalmi tevékenységünket ma már olyan nevek segítik, mint Tóth Krisztina, Eifert János, Baranyi Ferenc, György Péter, Nyáry Krisztián, Györe Balázs és Röhrig Géza.

2020 végén a **Fedél Nélkül Könyvek sorozat** 8. darabját adhattuk ki, Pollák László: Vérzik a lelkem c. könyvét. Kötetbemutatót a járvány miatt sajnos nem tarthattunk, a szerző a megjelenés környékén gyógyult ki a vírusból, és ünnepelhetett velünk szűkebb körben.

2020 januárjában a **litera.hu** irodalmi portáltól ismét felkérést kaptunk blogírásra. Önkéntes szerzőink netnaplós írásai több tízezer emberhez jutottak el a publikáció egy hete alatt.

Havi Művészeti Pályázatunk folyamatossága töretlen. 2020 áprilisában új pályázati felhívást tettünk közzé és szélesebb körben, immár hajléktalan és hátrányos helyzetű emberek felé nyitva a lehetőséget. Mese kategóriánk a Pagony Kiadóval való egyéves együttműködésben nem hozott sok új alkotót, így azt tervezzük, külön mesepályázatot írunk ki közösen 2021-ben. Bár az év során 15 új hajléktalan alkotó adott be hozzánk munkát, a pályázatok száma mégis csökkenő tendenciát mutat. A 257 pályázattal 490 pályamunkát kaptunk, ami havi átlag 41 beadott alkotást jelent. A civil szerzők körében egyre nagyobb az ismertségünk, és egyre többen büszkén publikálnak nálunk. Az **Év Alkotása 2019 Díjátadó,** ugyancsak a járványintézkedések miatt rendhagyó módon, online valósult meg. A díjátadót minden évben tavasszal tartjuk hagyományosan, ami most éppen az első kijárási korlátozások idejére esett. Azonban a zsűri dolgozott, és az alkotóknak is meg akartuk adni az elismerést, így közösségi oldalunkon többhetes közönségszavazást tartottunk, melynek keretében bemutattuk a képeket, és ismert színművészek olvasták fel a versenyző műveket, köztük Fullajtár Andrea, Bíró Kriszta, Libor Laura, Kálid Artúr, Papp János segítette munkánkat. A zsűrivel egy online beszélgetést is készítettünk, emellett a fődíjas alkotásokat egyenként is méltatták. A zsűrizés feladatait vállalta Szász Lilla, Molnár Krisztina Rita, Eifert János, Németh Gábor és Fekete András.

A 2020-as év érthetően szerény volt a **kiállítások** megrendezése terén, azonban 2020 februárjában még éppen meg tudtuk tartani mintegy 20 alkotással kiállításunkat a Skanzenklubban. Sajnálatos módon elveszítettük egyik legjelentősebb alkotónkat: Dvorcsák Gábor író és festőművészt januárban búcsúztattuk. Képeiből az év második felére tervezett kiállításunkat a vírus miatt elhalasztani kényszerültünk, de nem mondtunk le róla, és verseskötetének kiadása is terveink közt szerepel.

A **MyBudapest Photo Projekt** ismét sok Fedél Nélkülhöz kapcsolódó kollégát tett sikeressé, 2020-ban négy alkotónk került be a naptárba, amely értékesítésre került.

Kiállítás a Skanzenklubban

Év Alkotása 2019-díjazottak:

vers
Alus Dozentinnen: Tekercs
próza
HO.CSI. : Szabad-e a halál zsebébe pisilni?
kép
Dvorcsák Gábor: A szentek kivonulása

Különdíj:
kép
Kovács Béla: Faludy

Életműdíj:
Dvorcsák Gábor
(kiemelt vers 2019-ből: Ha fejbe lőnek…)

Színházi előadások

Színházi együttműködéseink továbbra is élnek, a 2020-as évben azonban a színházak bezárásra kényszerültek, a fesztiválok elmaradtak.

Közös pályázat keretében 2019-ben elindult Pécsett zajló művészeti projektünk, a **Bringa-verkli,** mely Fábián Gábor színész-rendező ötlete és megvalósítása. A verkli a Fedél Nélkül szerzőinek megzenésített verseit játszotta színházi fesztiválokon, valamint a budapesti és pécsi utcákon. A projekt tovább fejlődött,

s mára a verkli **Fapados Revü** címmel a Fedél Nélkül verseire és prózáira épülő, a hajléktalanságról színházi eszközökkel beszélő előadássá vált. A kétszereplős színdarabot Bacskó Tünde és Fábián Gábor interpretálásában a felnőtt közönségnek szánják. Szintén e színművészek közreműködésével időközben megalakult a Tandem Színház, mely a társadalmi érzékenyítés színházi formáját viszi tovább hajléktalanság témában. Megszületetett egy, a kisebbeknek szóló hajléktalan-mese, a **Kóbor Szálló** c. előadás is, mivel az utcalapunk sikeresen pályázott a Summa Artium támogatói alaphoz ezen előadások 2020-as létrehozására.

A 2019-ben a Centrál Színházban nagy sikerrel bemutatott **Kakaóscsiga** c. előadás Fedél Nélkül alkotók prózáiból áll össze, és nyertünk további előadások megvalósítására szintén a Summa Artium-pályázatán. 2020-ban azonban sajnos nem volt alkalom a szereplésre, így a Papp János előadásában zajló színdarabot 2021-ben láthatja majd többször a közönség.

Az év nem adott alkalmat sok előadásra, azonban a 2020 augusztusában még szerencsésen megtartott szegedi **Thealter Fesztiválon** mindkét előadás, és Élő Könyvként az Első Kézből a Hajléktalanságról programunk tapasztalati szakértői is szerepelhettek. Folyamatban van a Fapados Revü c. darabunk online verziójának megalkotása, ezt főként a céges csapatépítés iránt érdeklődőknek ajánljuk.

A 2016 novembere óta folyamatosan játszott **„Cím Nélkül/hajlék-kaland-játék”** c. interaktív színházi társasjáték átkerült az Örkény Színház egyik egységébe, az ÖrkényKözbe. Ezzel az előadás új csoportokhoz juthat el, valamint az Örkény Színház havi programjában szerepel, ami igen megtisztelő. Törekszünk arra, hogy az előadást középiskolákba és színházi fesztiválokra is elvigyük, 2020-ban összesen 4 előadást játszhattunk az ÖrkényKözben, valamint 3 előadásunk volt középiskolákban Szentendrén és Gárdonyban. Az online térben ezt az igencsak a közönség interaktivitására számító előadást nehéz átadni valódi élményként, azonban készült a szereplőkkel egy rövidfilm, melynek premierjét a közösségi oldalon tartottuk és utána szakmai beszélgetésbe kapcsolódhattak be az érdeklődők. Várjuk a folytatást és számítunk további meghívásokra! Ezek az előadások idén többek közt a Hajléktalanokért Közalapítvány és a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatásával valósulhattak meg.

Címlapok 2020-ból

Fedél Nélkül Könyvek

2020-ban két kötetünk jelent meg. A Hajléktalanokért Közalapítvány támogatásával megjelent **ART Poetica** c. albumban 24 szerzőnket mutatjuk be, az év végén pedig a Summa Artium támogatásával megjelent **Pollák László első önálló kötete is, Vérzik a lelkem címmel.** A kötet terjesztését jórészt lapterjesztőink végzik, s a bevétel is őket illeti. Több önálló kötetet is tervezünk a következő években, Herceg Árpád hagyatékának feldolgozása szépen halad, de egy következő antológiára is bőven van anyagunk, hiszen kézirattárunkban több mint hatszáz szerző többezer, jórészt kiadatlan kéziratát őrizzük. Művészeti tevékenységünket 2020-ban is pályázati forrásokból, lakossági adományokból, köteteink értékesítéséből valósítottuk meg, ezeknek köszönhetően otthontalan szerzőink pénzdíját 2020 májusától háromszorosára emelhettük. A művészetbarátok figyelmének felkeltése, a begyűjtött elismerések mellett büszkék vagyunk arra is, hogy művészeti misszionk sikerrel zárta a nehéz évet is.

Pollák László: Majd, ha...

majd ha elmúlik
az éjszaka a fejekben
majd ha elmúlik
a harc a nagy semmiért

majd ha elcsitul
a vihar a szívekben
majd ha elcsitul
a bírvágy túlburjánzása

majd ha az épp elég
többet ér a feleslegesen soknál
majd ha az épp elég
lesz a mérvadó a jó érték

majd ha...
majd ha...

Nemzetközi tevékenységek

2019 őszén indult két nemzetközi pályázatunk szakmai vezetését látjuk el. **Nemzetközi pályázatainkban** egyaránt az előítéletek elleni küzdelem a téma, szerepet kapnak az érzékenyítő programjaink, a sorstárssegítés és tapasztalati szakértőink, egyúttal közös színházi eseményeket, valamint közös művészeti gyűjteményt tervezünk hajléktalanság témában. Projektjeink 2019 végén indultak, és mindkettő esetében futamidőt hosszabbítottunk, így 2021 májusában, illetve 2022 februárjában fejeződnek be. Szlovák, cseh, lengyel, katalán és német partnerekkel dolgozunk együtt, munkánkról összefoglaló a beszámoló 24-25. oldalán olvasható.

Az utcalap 2018 óta tagja az **Utcalapok Nemzetközi Hálózatának** (INSP), 2020-ban az együttműködés keretében az utcalapban idén rendszeres rovat indult, laptestvéreink legjobb cikkeiből bemutatva egyet-egyet.

Prágai utcalapárus diák

Önkéntesek

Szaporodó feladataink ellátására kitartó munkával egyre erősödő önkéntes közösséget szervezünk. 2020-ban 82 fő segítette munkánkat, 26-an rendszeresen (minimum 8 hónapon át), összesen 3 645 munkaórában.

Alakítottuk és formalizáltuk önkéntes hálózatunkat idén is. Célunk olyan **csoportok létrehozása és összetartása,** melyeket hajléktalan emberek, önkéntesek és szociális szakemberek alkotnak, ahol egymással is szorosabb kapcsolatot tartva, nagyobb önállóságot élvezve, nagyobb hatékonysággal tudnak egy-egy feladatot megoldani, képesek lehetnek új készségeket elsajátítani, a már meglévőket fejleszteni. Minden csoport vezetője egy-egy tapasztalt önkéntesünk. Művészeti Csoportunk 14 tagjának alapvető feladata művészeti tevékenységünk fellendítése, alkotóinkkal való kapcsolattartástól a kéziratokkal való munkán át a rendezvények szervezéséig. A havi rendszerességgel, 10 kollégával tartott Nyitott Szerkesztőségi Ülés munkája szolgáltatja lapunk címlapinterjúit. Fotós Csoportunkban idén öten dolgoztak, ellátva bennünket tartalmainkhoz, valamint rendezvényeink, munkánk dokumentálásához szükséges fényképekkel. Webes Csoportunk elsődleges célja weboldalunk továbbfejlesztése, e munkába három fő vett részt, munkájuk eredménye megújult weboldalunk archívumának növekedése. A Közösségi Média Csoportban idén öten dolgoztak, célunk, hogy a már működő mellett, összehangolva weboldalunkkal, újabb médiafelületeket üzemeltessünk.

Előítéleteket csökkentő programok

A Menhely Alapítvány Fedél Nélkül utcalapja támogatásával 11 éve működik **„Első Kézből a Hajléktalanságról”** címmel egyik társadalomérzékenyítő programunk. Keresett, és minden fél számára fontos érzékenyítő programunkról beszámolónk 30. oldalán lehet olvasni. E programunk szerves része az a munka, mely havi rendszerességgel előadói klubban (**„EKH klub”**) zajlik. Ebben a jelenleg 12 fős állandó tagság – a hajléktalan tapasztalati szakértők – vitatja meg az elmúlt hónap meghívásainak tapasztalatait, készül az újakra tematikával, vagy éppen hallgatja meg az új előadó-jelöltet. Idén negyedik alkalommal sikerült pályázati forrásból **tréninghétvégét** tartanunk, s már hagyományos 3 napos Dunaparti elvonulásunkon gyakorolhattuk szituációs játékunkat, tematikus programjainkat alakíthattuk, s esténként a közösség is nagyon jól össze tudott kovácsolódni. 2020-ban két olyan önkéntesünk is csatlakozott hozzánk, akik egyben szakmailag is segítségünkre voltak a tréning során. E munkánkat 2020-ban a nemzetközi „NoOneSleeps” projektünk keretében a Nemzetközi Visegrád Alap támogatta.

Célunk, hogy szociális szervezetként és művészeti intézményként is kiemelkedőt nyújtsunk, munkánkkal, a velünk dolgozó otthontalan emberekkel, önkéntesekkel, partnerekkel olyan jövőt kívánunk építeni, ahol hajléktalansága miatt senkit sem ér hátrányos megkülönböztetés.

Ezt szolgálja a terjesztői hálózatunk folyamatos fejlesztése, a tagok számára tervezett képzések. Legtehetségesebb szerzőink menedzselésével célunk, hogy az őket megillető helyen, a kortárs magyar irodalmi élet krémjében említsék nevüket.

Újabb neves művészek megnyerésével erősítenénk presztízsünket, tervezzük a saját kiadású Fedél Nélkül Könyvek sorozat folytatását, és türelmetlenül várjuk, hogy kiállításokat, új színházi produkciókat, felolvasóesteket, író-olvasó találkozókat szervezzünk újra. Nemzetközi projektjeinknek köszönhetően két kiadvány kiadását tervezzük 2021-ben, a hajléktalansággal szembeni előítéletek elleni küzdelmünk termékeit.

Érzékenyítő foglalkozás

Az EKH munkatársai

Köszönjük a támogatást!

Lapáruskampányunk „arca”, Csurika

RÓLUNK? TŐLÜNK! - BESZÉLJÜNK A HAJLÉKTALANSÁGRÓL

Elkötelezetten hiszünk abban, hogy amit megismer az ember, azzal gazdagabb lesz, a világot a maga összetettségében látja, előítéletei csökkennek. A Menhely Alapítvány társadalmi érzékenyítő programjait több éve fejlesztjük. Ezek, a tapasztalati szakértők tudására épülő programok személyes élményt nyújtanak az érdeklődő személyeknek, csoportoknak. A programban közösen dolgoznak szociális munkások, hajléktalanságot megtapasztalt emberek, valamint önkéntesek.

E programokat 2020-ban a Hajléktalanokért Közalapítvány (HKA), a Nemzetközi Visegrádi Alap, valamint magánszemélyek és önkéntesek támogatták. Minden programunkra szívesen fogadunk megrendelést. Rólunk, programjainkról itt lehet olvasni: https://fedelnelkul.hu/elso-kezbol-a-hajlektalansagrol

A Menhely Alapítvány Fedél Nélkül utcalapja támogatásával működő társadalomérzékenyítő program, az **Első Kézből a Hajléktalanságról** 2019-ben ünnepelte 10. születésnapját. A sikeres évet követő 2020. év a koronavírus miatt kevésbé teljesített jól számokban, hiszen az iskolák bezártak, a cégek dolgozói otthonról végezték munkáikat. Összesen 25 alkalommal tudtuk megvalósítani valamely programelemünket, ebből három már online valósulhatott csak meg (és 11 meghívást kellett elhalasztanunk). Javarészt középiskolákba jutottunk el, de két cégtől is meghívást kaptunk, illetve két megvalósult színházi fesztiválon is kísérőprogram lehettünk. Ebben a bezárkózó évben is mintegy 600 főt értünk el érzékenyítő programjainkkal.

Az EKH programcsomagjának egyik legnépszerűbb eleme a **Rendhagyó Osztályfőnöki Óra**. 2020-ban összesen 16 ilyen programot tarthattunk meg, 3 alkalommal online formában. Az órán a diákok otthon nélküli emberekkel, élettörténetükkel ismerkedhetnek meg. Szituációs játékban élhetik át a hajléktalan emberek mindennapi élethelyzeteit, nehézségeit, konfliktusait. Hiszünk abban, hogy a találkozás eloszlatja a kölcsönös félelmeket és előítéleteket, a diákok nyitott és szolidáris felnőttekké válhatnak, az órákon szereplő tapasztalati szakértők pedig emberi méltóságukban megerősödve vállalják önmagukat, és saját sorsukat is tevékenyebben akarják jobbá tenni. Élő Könyvtár programunk 2020-ban 4 alkalommal valósult meg. Az Élő Könyvtár együttműködik a Fapados Revü és Kóbor Szálló c. színházi előadásokkal, amikor is az előadás után tapasztalati szakértőink beszélgetnek az életükről kisebb körben. Az év során 4 alkalommal kísérhettük ezt a két színházi programot Pécsett és Szegeden.

Szintén keresett szabadidős, egyúttal fontos témákkal megismertető program a **„Lépjen Be a Nappalimba!" – városi séta hajléktalan szemmel** elnevezésű projektünk. Ez egy olyan speciális idegenvezetés, ahol a túravezetők egyike hajléktalan ember, másikuk szociális munkás. Segítségükkel a séta résztvevői a hajléktalan ember szemszögéből láthatják a közterületeket, akár éppen azokat, ahol maguk is mindennap megfordulnak. Az idegenvezetők olyan helyeket mutatnak meg, melyek a hajléktalan emberek számára jelentőséggel bírnak, és közben történeteket mesélnek a saját életükről. A séták két tapasztalati szakértő túravezető és három szociális munkás közreműködésével zajlanak 3 különböző útvonalon.

A 2020-as év számunkra a világjárvány okozta korlátozások miatt teljes leállást jelentett, sétát nem vezethettünk. A városi séták év végére kialakított szokását, a virtuális vagy magányos sétákat pont a téma személyessége, valamint a túravezetők elengedhetetlen jelenléte okán egyelőre nem vettük át.

A Mentőcsónak Egység - Stereo Akt színházi műhely rendezésében, valamint a BMSZKI partnerségével **„Cím nélkül/hajlék-kaland-játék" címmel színházi társasjátékot** hoztunk létre, amit a színházi kritikusok 2016-ban a 40 legfontosabb színházi előadás közé választottak. Az előadást a mai napig játsszuk, a helyszín tevődött át a Jurányi Házból az Örkény Színház ÖrkényKöz színpadára. 2020-ban a színházak szinte végig bezárásra kényszerültek, így az eredetileg havonta játszott előadást itt 4 alkalommal játszhattuk, ugyanakkor 3 alkalommal vidéki iskolákba is eljuthattunk vele. Meghívást az ország minden részéről szívesen veszünk. Az idei előadásokat a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatása tette lehetővé.

A **„Civil Kurázsi"** iskolai program keretében több civil szervezettel karöltve, iskolákban szervezett, előítéleteket csökkentő előadásokat tartunk a fiatal generációnak. Többszereplős „Tolerancia-napokat" is meg tudunk tölteni programmal, olyan szervezetekkel közösen, melyek szintén fontos témákat boncolgatnak. Együttműködő partnereink többek között az Uccu Alapítvány, a Haver Alapítvány, a Labrisz Egyesület, és az Amnesty International Magyarország. A program elérhetősége: http://ejha-halozat.hu/index.php/2020/06/17/civil-kurazsi-tabuk-nelkul/

Továbbra is együttműködünk az **EJHA – Emberi jogi nevelők hálózatával**, melyet az emberi jogi nevelés ügye iránt elkötelezett képzők csapata hozta létre. A hálózat célja, hogy segítse az információáramlást és az együttműködést a magyarországi emberi jogi, demokratikus állampolgári és/vagy globális neveléssel foglalkozó szakemberek és szervezetek között. Az EKH-program tapasztalati szakértői közül is többen csatlakoztak a csoporthoz, és adtak elő, vagy éppen tartottak képzést pedagógusoknak, érdeklődőknek. Jelenleg az EJHA szakmai támogatásával online érzékenyítő programunkon dolgozunk a koronavírusra tekintettel, valamint a vidéki iskolák, tanárok megszólítása érdekében.

Tréninghétvége Dunabogdányban

Az EKH klub tagjai

2020 ESEMÉNYEI, TÁMOGATÓINK

A Menhely Alapítvány története során mindig is törekedtünk közösséget létrehozni azzal a céllal, hogy csoportoknak, szervezeteknek, különböző érdeklődésű embereknek segítsünk megérteni a hajléktalanság nehézségeit, megmutassuk a segítségnyújtás lehetőségeit. Munkatársak, önkéntesek, támogatók, baráti és művészeti körök fognak össze minden évben a hajléktalan emberek sorsának jobbításáért. Így történt ez 2020-ban is, noha a Covid19 világjárvány terveink és hagyományaink jó részét is fenekestől felforgatta.

Művészeti kiadások

2020 végére megszületett **két újabb saját kiadású Fedél Nélkül kötetünk.** A Hajléktalanokért Közalapítvány támogatásával megjelent ART Poetica c. albumban 24 szerzőnket mutattuk be, míg decemberben a Summa Artium támogatásával jelenhetett meg Pollák László első önálló kötete Vérzik a lelkem címmel. A kötetek terjesztését jórészt a Fedél Nélkül lapárusai végzik, így a bevétel is őket illeti.

A járvány miatt több tervezett könyvünk kiadása későbbre halasztódik, ezek egyike alapítványunk első három évtizedét feldolgozó **interjúkötetünk.** Folytatódik emellett Herceg Árpád hagyatékának feldolgozása, és tervben van hajléktalan szerzők újabb antológiájának kiadása is.

Kommunikáció

Augusztusban, online formában adtuk ki **sajtóközleményünket** a 2020. évi Február Harmadika kutatás eredményeiről „Világjárvány előtt…" címmel. A hajléktalan emberek körében végzett országos felmérésre immár a 22. alkalommal került sor.

A járvány évében a szokásos kommunikációnk elsősorban **a közösségi médiában** és más online formában zajlott, ilyen izgalmas próba volt rendezvényeink közül a Fedél Nélkül éves díjkiosztójának online szervezése, közönségszavazás és ismert személyiségek bevonásával.

A járvány második, téli hullámában, az esti kijárási korlátozás következtében Diszpécser Szolgálatunkhoz jóval kevesebb utcai bejelentés érkezett. Hogy a fedél nélküli emberekre irányuló közfigyelem ne lankadjon, **felhívásokkal fordultunk a lakossághoz**.

Érzékenyítő programok

Iskolákkal, érdeklődő társaságokkal, cégekkel való együttműködésünk célja a hajléktalanság, a hajléktalansággal sújtott emberek megismerése. Kollégáink **beszélgetések, csoportos játékok és művészeti projektek** segítségével járják körül az otthon nélküliség és a szakmai segítő munka témáját. Programunkat a járvány miatt március közepéig tudtuk személyes találkozókon bemutatni, ezt követően online formában folytattuk. E munkánkról előző fejezetünkben részletesen számot adtunk.

Saját rendezvényeink

2020 februárjában még éppen meg tudtuk tartani a mintegy 20 alkotásból álló **kiállításunkat a szentendrei Skanzenklubban.** Sajnálatos módon elveszítettük a Fedél Nélkül alkotói körének egyik legjelentősebb tagját: januárban búcsúztattuk **Dvorcsák Gábor író és festőművészt.** Képeiből az év második felére tervezett kiállításunkat a járvány miatt elhalasztani kényszerültünk, de terveink között szerepel verseskötetének kiadása is.

2020 márciusában Weiler Péter művész-üzletember kampányában vettünk részt. E megmozdulás sajnos egybe esett a járvány okozta teljes lezárással, így a reméltnél kisebb visszhangot tudtunk elérni. Az alkotó által számunkra elkészített **„ÉLET" feliratú fehér lobogót** Kürt utcai Nappali Centrumunk homlokzatára tűztük ki. Cél a figyelemfelhívás volt: a megmentett életekre, arra a munkára, amit nap mint nap végeznek szociális munkások, önkéntesek, sorstárs segítők az otthontalan emberek életének jobbítása érdekében.

Mint minden más programunk, a tizenharmadik alkalommal átadott **Fedél Nélkül „Év Alkotása" díjátadója** is az online térben valósult meg.

A szakmai zsűri tagjai Szász Lilla, Molnár Krisztina Rita, Eifert János, Németh Gábor és Fekete András voltak. Közösségi oldalunkon többhetes közönségszavazást tartottunk, bemutattuk a festményeket, grafikákat, ismert színművészek, Fullajtár Andrea, Bíró Kriszta, Libor Laura, Kálid Artúr, Papp János olvasták fel az irodalmi alkotásokat. A zsűritagok online beszélgetés keretében a fődíjas alkotásokat egyenként is méltatták.

Köszönet a támogatásért a Hajléktalanokért Közalapítványnak, a kiváló szakmai zsűrinek, magánszemély támogatóinknak, és az utcalap olvasóinak, közösségi oldalunk követőinek!

A Felkai Béla-díjat 2012-ben elhunyt kollégánkra emlékezve adjuk át évente a szociális szakma egy-egy jeles személyiségének, közösségének. A díjazás a fedél nélküli emberek jelölései alapján, szociális munkásokból, valamint volt munkatársunk családjából álló zsűri döntésével történik. A díj nyertese annak legmeggyőzőbb történetnek a hőse, melyben a segítő odaadása, elkötelezettsége találkozik a segített ember elismerésével. A jelöléseket feldolgoztuk, azonban a szokásos évi díjátadót a súlyosbodó járványhelyzet miatt 2021-re kellett halasztanunk.

A Menhely Alapítvány életében hagyományosan december elején, titkos szavazással a kollégák választják meg az **adott év legjelesebb dolgozóját.** 2020-ban Kék Ibolya kolléganőnket ünnepelhettük (online) karácsonyi rendezvényünkön. Vele készült rövid portrénkat, valamint az Év Önkéntese-díj nyerteséről, Csanádi Gáborról szóló sorainkat a 34-35. oldalon adjuk közre.

Nemzetközi programok

2020-ban nemzetközi együttműködéseinket szinte teljes mértékben az **online térbe** kellett vonnunk.

A 2019 őszén indult két nemzetközi pályázatunk megvalósítása több nehézségen ment keresztül, legjelentősebb ezek közül az utazásokhoz kötött programjaink ellehetetlenülése volt. Folyamatosan kellett újraterveznünk, így igazán értékesnek látjuk a már létrehozott, nemzetközi helyszíneken zajló programokat, a kiadási fázisba kerülő kézikönyvünket, és a 2021 tavaszán induló nemzetközi művészeti pályázatunkat. E programokról beszámolónk 24-25. oldalán írtunk bővebben.

Az „ÉLET" lobogója

Adományozás

Magánszemélyek, adományozók sokasága követte munkánkat idén is, és támogatta azt rendszeres pénzadományával. Ezeknek a nagyvonalú gesztusoknak köszönhetően tudtunk újra gyorsan és érdemben reagálni váratlan helyzetekre, ott segíteni haladéktalanul, ahol a legnagyobb szükség mutatkozott.

2020 márciusában villámgyorsan kellett a megszokott munkarendet megváltoztatni, a mindennapi működésünket online térbe tenni. Így jött létre **„lapárus-kampányunk”,** elsősorban a Fedél Nélkül utcalap árusainak megsegítésére.

A lap árusításából élő emberek számára ugyanis a karantén teljes létbizonytalanságot hozott. Ezt a helyzetet kellett nagyon gyors reagálással megoldani. Online felületeinken felhívást tettünk közzé, melyben adományozásra kértük az ugyancsak karanténban ragadt „szerencsésebbeket”. A lap online kiadásának küldésével köszöntünk meg minden támogatást.

Ezekkel párhuzamosan megszerveztük a támogatás célba juttatását: önkéntesek segítségét kértük az adományok csomagolásában és kiszállításban, védőeszközöket osztottunk. A Fedél Nélkül szerkesztőségét továbbra is nyitva tartottuk, így elérhetőek maradtunk. Emellett magánszemélyek, civil szervezetek és munkahelyek további támogatásainak köszönhetően, tartós élelmiszert, tisztító- és tisztálkodószert osztottunk.

Az összegyűlt 3,5 millió forintból 140 főt tudtunk átsegíteni a koronaidőszak első és második hullámának komoly egzisztenciális nehézségein.

Januárban, még a járvány kitörése előtt ismét a **Szimplakerti Háztáji Piac Adománykonyhájában** főzhettünk. Csapatunk saját receptet és hozzávalókat felhasználva készített kétféle (vegán és húsos) fogásból 100-100 adagot, s azt adományért szolgáltuk föl a piac vendégeinek. Az összegyűlt bevételt ügyfeleink és a Vajda 3 intézmény lakói számára élelmiszerre és gyógyszerre költöttük.

Az adományozás sajátos formája, amikor **munkahelyek** segítenek munkavállalóik felé közvetíteni a támogatható ügyeket – idén ebből is több jutott, mint korábban. Kiemelkedő volt az AC Nielsen Piackutató Kft. akciója, amikor is hagyományos gyűjtésüket online akciókkal egybekötve rendezték meg munkatársaik között. Gyűjtéseik a „Vajda 3” Otthon és Lábadozó nehéz sorsú lakóinak segítettek étellel és gyógyszerrel.

További segítségeink voltak a korábbi **adományozó cégek és partnerszervezetek,** különösen jól jött a Top Safe Kft., valamint az Euroflow Zrt. támogatása: tőlük védőfelszerelést és fertőtlenítőszereket kaptunk a járványügyi védekezésünkhöz.

A Bike Maffia Egyesülettől a pandémia hónapjaiban tartós élelmiszert, kézfertőtlenítőt, maszkot kaptunk, a Nanushka saját készleteit felhasználva készített és adományozott munkatársaink és ügyfeleink részére textilmaszkokat. A Free3Dee Print Kft. műanyag arcpajzsokat nyomtatott számunkra, melyek melegedőinkben dolgozó kollégáink járványvédekezését segítették.

2020-ban ötödik alkalommal szerveztük meg a **Fedél NÉPkül kampányt** a volt Népszabadság szerkesztőségi munkatársainak támogatásával. A 2016 októberében megszüntetett napilap újságíróinak kezdeményezésére idén a Fedél Nélkül aktuális száma ismét 12 oldalas, tematikus Népszabadság-melléklettel („Kelj fel, és szállj” címmel), profi egyedi címlappal, és a napilapban korábban megjelent kitűnő archív képekkel jelent meg. A terjesztőknek nyújtott támogatás mellett az online adományok is az utcalap munkáját, alkotóit és terjesztőit támogatták.

November végén kértük önkénteseink segítségét **jótékonysági tartós élelmiszer-gyűjtési akciónkban.** Partnerünk a Magyar Élelmiszerbank Egyesület volt, tagjai évek óta szervezik élelmiszer üzletláncokban a lehetőséget civil szervezetek számára, melyben a bolti vásárlókat kérik tartós élelmiszerek ajándékozására rászorulók javára. Az V. kerületi ALDI-ban közel egy tonna élelmiszer gyűlt így össze, és jutott szolgáltatásainkon keresztül 333 nehéz helyzetben lévő ügyfelünknek. Ebben az akcióban óriási segítségünkre voltak önkénteseink, kiknek munkájáról, visszajelzéseikről beszámolónk következő oldalán ízelítőt is adunk.

Karácsony idején **Nieto Mercedes barátai** a hagyományos jótékonysági táncest helyett online üzenettel gyűjtött támogatást „Úton” programunk ügyfelei számára.

„Fogadj örökbe egy bácsit!” címmel felhívást intéztünk lelkes, az online térben is a munkánkat követő és segítő önkéntescsapatunk felé. Az ötlet önkénteseink részéről merült fel azzal, hogy szeretnék támogatni a „Vajda 3” idősotthonban élő hajléktalan bácsikat a karantén idején is. Minden otthonlakónak saját, személyre szóló csomagot állítottak össze, melyeket az előzetesen felmért kívánságok alapján készítettek nagy szeretettel. A kampányban 18 önkéntes vett részt, emellett számos közös ajándékot küldtek az éjjeli menedékhelyen, és a lábadozó részlegen élők számára. Érkeztek vitaminok, gyümölcsök, sütemények, tisztálkodási szerek és fehérneműk is szép számmal. Ezzel a spontán akcióval minden lakónk számára sikerült gazdag, meghitt ünnepet varázsolni.

A Menhely Alapítvány 2020-ban is sokat köszönhetett magánszemélyek és vállalkozások támogatásának. Az adományozások lehetőséget teremtenek a közvetlen kapcsolatra a hajléktalan és nem hajléktalan emberek között, emberivé, kézzel foghatóvá teszik a segítséget, egyúttal sok felismerést, jó érzést eredményeznek minden fél számára. Támogatásuk 2020-ban talán fontosabb volt, mint valaha, és a járvány idején az életmentést is szolgálta.

Adománykonyha a Szimplakertben

Adományátadás

Önkéntesvallomások

2020 novemberének utolsó hétvégéjén sok ember gondolta úgy, hogy szeretné mások számára is könnyebbé tenni az ünnepet és a hétköznapokat. Ezért az Élelmiszerbank támogatásával, önkéntes kollégáink segítségével tartós élelmiszer gyűjtést szerveztünk. Tőlük és az adományokat adó vásárlóktól nagyon sok kedves, szívet melengető mondatot hallottunk – olvassa ezeket Ön is velünk együtt örömmel!

Beszélgetés a támogatókkal

Az önkéntescsapat egy része

„Sokszor nagyon nehéz hinni benne, hogy az emberekben ott a jó. Főleg, ha sokat tapasztaljuk a közönyt, elutasítást. Nekem az élelmiszergyűjtő akció visszaadta a hitemet az emberiségben. Sokan adtak úgy, hogy nekik is alig volt, s aki tehette, adott bőven. Szívből kívánom, hogy Önnek is legyen minél több ilyen tapasztalata, s hogy ez a pár falat is, amit sikerült gyűjtenünk, életben tartsa a reményt."

Orsi

„Mindig jó érzéssel tölt el, ha segíthetek másoknak, főleg, ha ezt jó társaságban tehetem. Ez az élelmiszergyűjtés ilyen volt. Bár fáradtan mentünk este haza, de mindannyian boldogok voltunk, hiszen nagyon sok jó szándékú emberrel találkozhattunk, és a gyűjtés is eredményes volt.

Örülök, hogy én is hozzájárulhattam valamivel, hogy szebb karácsonya legyen néhány embernek, családnak. :)"

Ancsa

„Egy idős, alacsony nénike sétált be az üzletbe, akinek elmondtam az adományozással kapcsolatos segítségkérésünket. A néni annyit kérdett csak, hogy csoki is jó lesz? Mindezt ragyogó és kedves mosollyal. Igennel válaszoltam. Mikor a néni sétált kifelé, egy csomag csokit adott át a kollégáimnak. A bejáratnál még összeért a tekintetünk, majd elköszöntünk egymástól."

Rómeó

„Ami meglepett az az, hogy a fiatalok háromnegyede nagyon fogékony volt az kérésünkre – életkorukhoz képest elképesztő türelemmel és figyelemmel hallgatták meg a mondatainkat."

Attila

„Adományozóink között volt egy hajléktalan pár is. Elmondásuk szerint sok éve élnek utcán. Mégis ragaszkodtak hozzá, hogy adakozzanak azoknak, akiknek még náluk is nehezebb a helyzetük."

Magdi

„Volt egy idős néni, aki a csomagleadó ponton beszédbe elegyedett velünk, és szomorúan konstatálta, hogy az akcióból ez az utolsó nap. Rövid gondolkodás után, mondta, hogy nézzünk egy kicsit a kosarára, majd eltűnt. Körülbelül egy negyedóra múlva tért vissza újabb teli kosárral, amit átnyújtott nekünk... Visszament újra bevásárolni, pedig látszott rajta, hogy nehézkesen jár! Rettenetesen kedves gesztus volt tőle."

Csenge

Köszönjük a támogatást!

INTERJÚ A 2020-AS ÉV MENHELYESÉVEL, KÉK IBOLYÁVAL

Kérdezte: Guba Ildikó
2021. május

Amikor felhívtalak, hogy készítsünk egy interjút, elég sokára vetted fel. Mondtad, az emeletről szaladtál le, mert két számítógépen is dolgozol, és a telefonod hol az egyik, hol a másik mellett van. Ilyen a home office?

Néha három gépen is dolgozom, mert a munkahelyi laptopot is hazaviszem... Nem igazán jó nekem ez az otthoni irodázás, ezért is megyek be, amikor csak lehet. Itthon összefolyik minden: a benti munka, a gyerekek tanulása, a házimunka, és ha kapok egy e-mailt mondjuk ötkor, nem tudom rávenni magam, hogy ne nézzem meg. És ha megnéztem, akkor már többnyire utána is járok, akármennyire az estébe nyúlik már.

Mikor ér véget így a munkanap?

Nem tudom előre sosem. Sokszor hét végén is csörög a telefonom, megfogadom, hogy nem veszem fel, de ilyenkor lehet, nekem a rosszabb. Onnantól már csak azon tudok rágódni, hogy biztos a kollégának nagyon fontos volt, és nekem segíteni kellett volna. Ezért aztán megesett, hogy biciklitúráztunk, megszólalt a telefonom, és már mondták is a többiek, hogy állj mindenkinek, mert Ibi most biztos elkezd dolgozni. Fizetésnapok környékén nem is megyek szabadságra, mert mindig megtalálnak a kollégák a kérdéseikkel.

22 éve pénztárosként jöttél a Menhelyhez. Mostanra a menedzsment része vagy. Milyen a pénzügyi vezetővé fejlődött Ibi?

Sosem gondoltam volna, hogy idáig eljutok. 24 évesen, vidékről feljőve nem is volt semmi efféle ambícióm. Most sem érzem ennek a pozíciónak a hatalmát, nem is befolyásol. Sőt, gyakran gondolom azt, hogy a kollégáim vannak inkább hatással rám, mert általában nagyon igyekszem teljesíteni a kéréseiket. Nem tudok olyanná válni, aki gazdasági vezetőként parancsokat osztogat. Pedig néha nem ártana, ha a például a határidők vagy az időpontok megtartását komolyabban követelném meg a kollégáktól. Tudják, hogy rögtön ugrok, ha hozzám fordulnak, és ezt nem mindig látom viszont.

Az számomra csodálatra méltó, ahogy tudod kezelni az itteni forgószínpadot. Emberek jönnek-mennek, mindenki akkor és ott szeretne valamit, sztoriznak neked, miközben kétfelől csörög a telefon, és szinte percenként kibillentenek a munkádból. Hogy bírod?

Megtanultam megosztani a figyelmemet. És elhiszem, hogy mindenkinek fontos, amit tudni szeretne, amiért bejött hozzám. Az pedig, hogy elmesélik nekem a gondolataikat, vagy a családi ügyeiket, valóban jó érzés. De azért az évek során már elértem, hogy a kollégák többnyire bejelentkeznek, mielőtt beesnének az ajtón.

Sokkal több a munka, mint amikor idejöttél?

Igen. Csak egy példa: kezdetben évi 3-4 pályázatunk volt, most meg akár 40 darab esetében kell a gazdasági jellegű adminisztrációt végezni, figyelni a költéseket, elszámolásokat. Ezek között vannak már uniós pályázatok, ahol még bonyolultabb pénzügyi feltételeknek kell precízen megfelelni. Ehhez pedig nem lettünk többen. Még hazamenés után is azon pörög az agyam, hogyan kellett volna másként, mit kell még tennem, hogy jól működjenek a dolgok. A szakmai munkát a szociális munkások elvégzik, de a pénzügyi adategyeztetés, elszámolás végül nálam köt ki. Lehet, kicsit elkényelmesedtek a kollégák a feladatok teljesítésében, vagy én nem vagyok elég szigorú számonkérő.

Nos, itt adódik a kérdés! Meglepődtél, amikor megtudtad, hogy a Menhely kollektíva szavazatai alapján Te lettél a 2020-as Év Menhelyese? Ami azért is nagyszerű, mert egész mostanáig nem lett senki másodszorra is a díjazott! Mire gondoltál, miért éppen Te?

Nagyon meglepődtem... meg is könnyeztem. Főleg, amikor megtudtam, milyen sokan szavaztak rám. Azt gondolom, a járvány alatti helytállásunkat méltányolták a kollégáim. Mert nem csak jómagam, hanem az igazgatónk is jött dolgozni szinte minden nap, nem engedhettük, hogy megálljon az élet, elakadjanak a munkák, ellátatlanok maradjanak a rászorulók. Ezzel együtt igyekeztünk úgy átszervezni a napi teendőket, hogy otthon maradhassanak a kisgyerekes vagy gyengébb egészségű munkatársaink. Miközben nekem is általános iskolás gyermekeim vannak.

Mi az, ami igazán ki tud kapcsolni ebből feladatrengetegből?

A sport. Mindig is sportoltam, röplabdáztam, most futok és biciklivel járok, amikor csak lehet. És olvasok, ha van időm, falom a könyveket, illetve most már az e-bookon a betűket. Aztán a család. Nagyon jó, összetartó családunk van, mindig van kihez fordulni egy jó beszélgetésre.

Bár még csak tizenévesek a kislányaid, de talán így sem korai a kérdés: elképzelhető számodra, hogy ők is hasonló pályára kerüljenek?

Igen, azt hiszem, elégedett lennék, ha volna jó pénzügyi végzettségük, biztos talaj a lábuk alatt. Remélem, azt látják otthon tőlünk, hogy mi szeretjük a munkánkat. Bár fáradt vagyok néha, meg olykor morgok is, de egészen biztosan tudom, hogy a helyemen vagyok. És ezt az örömöt vagy elégedettséget szívesen továbbadom.

Az Év Menhelyese 2020.

ÖNKÉNTESEINK MUNKÁJA

A mi önkénteseink nem pusztán jótékonykodnak, nem csak távolról és arctalanul segítenek, hanem valódi kapcsolatot alakítanak ki az otthontalan emberekkel. Nálunk lehetőségük van megismerni az otthon nélküli emberek világát, megérthetik a hajléktalanságig vezető egyéni utakat. Mi pedig tanulunk önkénteseinktől: derűt, felelősségtudatot, és ezerféle szakértelmet. Színt hoznak az életünkbe, felélesztik a bennünk időnként bizony megkopott lelkesedést. Önzetlenségük és szinte végtelen munkabírásuk mindannyiunk számára példaértékű.

A járványhelyzet az önkénteseink munkáját is érintette. Az ételosztásban történő segítségnyújtást kivéve majd minden személyes kapcsolódással járó feladat szünetelt. A segítő szándék viszont nem hagyott alább, a megszaporodott online végezhető teendőkből is jelentősen kivették a részüket önkénteseink.

2020-ban 111 magánszemély és 4 munkahelyi csoport vállalt alapítványunknál egyszeri vagy folyamatos önkéntes munkát. Az egyéni jelentkezők közül 57 fő idén jött először segíteni.

A „Vajda 3” intézményünkben az ünnepekre való tekintettel hirdettük meg a „Fogadj örökbe egy bácsit!” programunkat, amikor is személyre szóló meglepetésekkel készült 18 önkéntesünk az idősotthonban lakóknak. Ezen felül hiánypótló használati tárgyakkal és finomságokkal kedveskedtek a járvány miatt az éjjeli menedékhelyen rekedt ügyfeleinknek.

Az Élelmiszerbank szervezésében idén először tudtunk részt venni tartós élelmiszerek gyűjtésében. Az ennek helyet biztosító V. kerületi Aldi áruház segítőkészsége mellett 41 önkéntesünk lelkes munkával 950 kg élelmiszert gyűjtött, melyet 333 rászorulónak juttattunk el.

Práter utcai melegedőnkben 7 fő, Kürt utcai Nappali Centrumunkban 16 fő dolgozott: ételt osztott a hét minden napján, és a regisztrációs munkában segített.

A hajléktalan emberek lakhatásához, munkajövedelem szerzéséhez segítő programjaink mindegyikében évről évre nélkülözhetetlen társaink önkéntes kollégáink, akik idén is egyéni és csoportos tréningeket tartottak, önéletrajz készítését, állásinterjúra felkészítést, internethasználatot oktattak, pénzügyi tanácsadást tartottak, segítettek lakáspályázatokra való jelentkezésekben. Az „Úton” programban 2020-ban 3 fő, a Pályamódosító programban egy önkéntesünk dolgozott.

Önkénteseink a Fedél Nélkül utcalap megjelenéséhez is számtalan kreatív segítséget nyújtottak. Online szerkesztőségi találkozókon ötleteltek velünk, fotódokumentáció készítésében, weboldalunk archívumának feltöltésében, közösségi oldal működtetésében, grafikai, tördelési, fordítási, archiválási munkákban, legújabban pedig a kommunikációs munkában vettek részt, adománygyűjtő kampányainkat segítették. Lapunknál 2020-ban 82 önkéntes munkatárssal dolgoztunk együtt, akik közül 18-an idén érkeztek.

Az OTP Bank Nyrt. lelkes csapata idén a kollégákat segítette öt témakörben felajánlott online képzésekkel, ezek közül talán a legnépszerűbbnek a táblázatkezelő program használatáról szóló továbbképzés bizonyult.

Hálás köszönet illet minden egyes velünk dolgozó önkéntes munkatársunkat, amiért szabadidejüket áldozzák a hajléktalan emberek helyzetének jobbítására!

Év Önkéntese 2020.

Az Év Önkéntesének 2020-ban Csanádi Gábort választotta az Alapítvány vezetősége. Gábor a szociológia tudományok doktora, címzetes egyetemi tanár az ELTE-n, aki nyugdíjazását követően, 2017 óta dolgozik velünk. Fotósként a Fedél Nélkül online és nyomtatott vizuális megjelenését segíti. Megtalálja a hangot a Kossuth-díjas művésszel és a beszédhibás terjesztővel is, külföldi útra, balatoni táborba, szentendrei előadásra egyaránt lelkesen utazik velünk. Túl van az ötvenedik fotózáson, de nem csupán fotós szakemberként számítunk rá. Rendkívüli élettapasztalata és szaktudása miatt, pedagógusként, stratégiai tanácsadóként is részt vesz munkánkban, és kiterjedt kapcsolatrendszerének bevonásával is erősít bennünket.

Csanádi Gábor

Válogatás Csanádi Gábor címlapképeiből

KÖSZÖNJÜK!

Munkánk eredményességét és sikereit 2020-ban is nagyban meghatározták támogató partnereink: nagyon hálásak vagyunk minden hivatalos szervnek, médiumnak és újságírónak, nonprofit szervezetnek, iskolának, vállalkozásnak, és bizalmával megtisztelő MAGÁNSZEMÉLYNEK, akik úgy döntöttek, támogatják a hajléktalan emberek felé tett erőfeszítéseinket!*

Támogatóink, együttműködő partnereink:

ALDI Magyarország Kft.
Arrels Fundacio
AVM
Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítő Központ
Bethel Stiftung - Selbstvertretung Wohnungsloser Menschen
Budapest Főváros Önkormányzata
Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata
Budapesti Rendőrfőkapitányság Közlekedésrendészeti Főosztály
Centrál Színház Nonprofit Kft.
Civil Kurázsi
Divadlo bez domova
EJHA - Emberi Jogi Nevelők Országos Hálózata
ERSTE Stiftung
Európai Unió Erasmus+ Grant
Hajléktalanokért Közalapítvány
INSP
International Visegrad Fund
Kazinczy Living Library
Magyar Államkincstár
„la Caixa" Alapítvány
NIOK Alapítvány adjukossze.hu
Novy Prostor
OTP SimplePay Kft. adjukossze.hu
Sztereo Közhasznú Művészeti Egyesület
Tandem Színház, Pécs
TEMPUS Közalapítvány
Towarzystwo Pomocy im. Sw. Brata Alberta Kolo Gdanskie
Utcajogász Egyesület
Utcáról Lakásba Egyesület
Wunderlich Produkciós Iroda

Konzorciumi partnereink

Baptista Integrációs Központ
BMSZKI
Hajléktalanokért Közalapítvány
Keresztény Advent Közösség Szociális Szolgálata Alapítvány
Kiút Egyesület
Léthatáron Alapítvány
Magyar Evangéliumi Testvérközösség
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezete
Menedékház Alapítvány
Misszió Alapítvány
Myrai Vallási Közhasznú Egyesület
Rés Szociális és Kulturális Alapítvány
REVIP Szálló
Tiszta Forrás Alapítvány
Twist Olivér Alapítvány
Utcafront Menedék Hajléktalan Személyek és Szenvedélybetegek Integrált Intézménye
Utcáról Lakásba Egyesület

Támogatóink

AC Nielsen Kft.
Aluchrom Bt.
Atoll Technologies Kft.
Babilon Kiadó
BEKO Engineering Kft.
Bike Maffia Egyesület
Biofunghi Kft.
Budapestinside Kft.
Carbon Grafit Kft.
CoGoodwill
Csabi Kft.
Della Print Kft.
EPAM Systems Kft.
Euroflow Zrt.
expodom.hu - Mutton s.r.o.
Ferry Contact Kft.
FourSeasons Hotel Gresham Palace Budapest
Freedee Nyomdai Szolgáltató Művek Kft.
Get Energy Solutions Kft.
Groupama Biztosító Zrt.
Hankook Tire Magyarország Kft.
Heti Betevő
Hungarorisk Kft.
Hunyadi Kft.
IKEA Lakberendezési Kft.
Innobova Kft.
INTL FCStone LTD
Ipoly-Rákóczi Kft.
Írók Boltja
Joshua Kiadó
Karya-Ege Kft.
Kódex Könyvgyártó Kft
Kossuth Kiadó
Liferay Hungary Kft.
Líra Könyv Zrt.
MagNet Bank Zrt.
Magyar Élelmiszerbank Egyesület
Magyar Telekom Nyrt. Csoport
Majom Bt.
Nanushka
Navilis Tanácsadó Kft.
Népszabadság Egyesület
Nokia Solutions and Networks Kft.
PCMentor Szerviz Kft.
Pozsonyi Pagony Kft.
Prae Kiadó
Pressus Kft.
Profintrade Kft.
Raduc Mix Kft.
Sensitiv Kft.
Summa Artium Nonprofit Kft.
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Tiba Építész Stúdió Kft.
TopSafe Kft.
Varjú Fémmegmunkáló Kft.
YourCause LLC

Dolgozói, munkahelyi, baráti gyűjtések

Aegon munkatársai
Apple munkatársai
BlackRock munkatársai
Dang Thuong Phao és barátai
eBay munkatársai
ERSTE Bank Social Banking munkatársai
Feteke András és barátai
Google munkatársai
IBM munkatársai
IQVIA munkatársai
Morgan Stanley Kft.
Nielsen munkatársai
Nieto Mercedes és tanítványai
Oltyán János és barátai
OTP munkatársai
Pesthy Orsi gerincedző és barátai

Rendezvények

Bálint Zsidó Közösségi Ház
Centrál Színház
Írók Boltja
Örkény Színház
Örkény Színház
Pesti Szabad Szalon
Skanzenklub
Szimplakert
Sztereó Művészeti Közhasznú Egyesület
Thealter Fesztivál

Médiatámogatók

24.hu
atlatszo.hu
Azonnali.hu
Civil Rádió
Katolikus Rádió
Klub Rádió
Litera.hu
Magyar Hang
Médiapiac
Médiapiac
Nagylátószög Magazin
Népszava
Nők Lapja
Partizán
prae.hu
szeretlekmagyarorszag.hu
Telex
thevip.hu
Tilos Rádió
welovebudapest.com
Zugrádió

MENHELY ALAPÍTVÁNY